

Eunsun Kim

Sébastien Falletti

PRIN DESERT SPRE LIBERTATE

Fuga mea din Coreea de Nord

Traducere de Adriana Gală

Corint - Editura de Artă Ploiești

CORINT
ISTORIE

Colecție coordonată de
LAVINIA BETEA

PRIN DEȘERT
SPRE LIBERTATE
Fuga mea din Coreea de Nord

Corina
Izvoare

Eunsun Kim

Sébastien Falletti

PRIN DESERT SPRE LIBERTATE

Fuga mea din Coreea de Nord

Traducere de Mihnea Gafița

Cuvânt-înainte de Alina Pavelescu

CORINT
BOOKS

—2017—

EUNSUN KIM a crescut în Coreea de Nord, iar la vârsta de 11 ani a fugit din țară, pornind într-o călătorie de nouă ani spre libertate. În prezent, trăiește la Seul și lucrează la o organizație neguvernamentală care promovează drepturile omului în Coreea de Nord.

SÉBASTIEN FALLETTI este corespondentul pentru Coreea al ziarului *Le Figaro* din 2009. Se ocupă de problemele politice și economice din Asia. În prezent, este detașat la Seul și Shanghai.

Redactare: Camelia Bădașcu

Tehnoredactare computerizată: Mihaela Ciufu

Design copertă: Dan Mihalache

Ilustrație copertă: Eunsun Kim (fotografie de Eric Lafforgue).

EUNSUN KIM & SÉBASTIEN FALLETTI

Corée du Nord. 9 ans pour fuir l'enfer

Copyright © Michel Lafon Publishing 2012, *Corée du Nord. 9 ans pour fuir l'enfer*

Epilogue copyright © 2015 by Eunsun Kim și Sébastien Falletti

All rights reserved.

Tot ce povestesc în această carte este real. Totuși, ca să-i protejiez pe membrii familiei mele rămași în Coreea de Nord, scriu sub pseudonim.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin
GRUPULUI EDITORIAL CORINT.

ISBN 978-606-793-100-6

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

KIM, EUNSUN

Prin deșert spre libertate: fuga mea din Coreea de Nord / Eunsun Kim, Sébastien Falletti; trad.: Mihnea Gafița; cuv. înainte de Alina Pavelescu. -

București: Corint Books, 2017

ISBN 978-606-793-100-6

I. Falletti, Sébastien

II. Gafița, Mihnea (trad.)

II. Pavelescu, Alina (pref.)

82

929

Cuvânt-înainte

Dincolo de știrile din jurnalele epocii Ceaușescu – pe care de regulă, ca mai toți cetățenii României socialiste, le ignoram – prima amintire „personală” despre Coreea de Nord este legată de pățania părinților unei foste colege de școală. Norocoși lucrători în comerțul exterior, aceștia au avut șansa să viziteze Phenianul ca membri ai unei delegații oficiale românești, la jumătatea anilor 1980. În camerele de hotel în care erau cazați îi aștepta un teanc de cărți, frumos legate în piele: operele complete ale tovarășului Kim Ir Sen (Kim Il-Sung), cadou din partea gazdelor. Ceva mai mult de zece volume pentru fiecare membru al delegației. Cadoul i-a amuzat, dar nu i-a surprins foarte tare. Exista și în România un astfel de bestseller, operele complete ale lui Nicolae Ceaușescu, intitulate pompos „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate”, pe scurt „ssmd”. Tot legate în piele, tot ceva mai mult de zece volume, tipărite în tiraj mare și folosite în aceleași scopuri „de protocol”. Totuși la noi, pentru delegațiile străine, se recurgea la păpușile îmbrăcate în costum tradițional și la sticla de țuică, îmbrăcată și ea, dar în rafie. Oamenii au fost plimbați câteva zile printr-un Phenian frumos, dar pustiu, în care ochiul lor antrenat de traiul într-o altă societate socialistă a reușit destul de ușor să identifice butaforia: clădiri moderne, însă practic nelocuite, străzi largi, curate și frumos asfaltate, dar pe care nu trecea nicio mașină și doar arareori se încumeta câte un pieton,

ghizi stresați, care nu te scăpau nicio clipă din ochi și care vorbeau tot timpul despre minunatele realizări ale regimului, ca să nu mai ai timp să îi întrebi ceva în mod spontan, restaurante elegante, în care delegații străini erau singurii consumatori.

Ei bine, la plecarea din Phenian – cam mofluzi, pentru că vizita se dovedise neprielnică mult speratelor cumpărături cu care îi așteptau acasă, în România înfometată, rudele și prietenii – oamenii au părăsit camerele de hotel fără să mai considere necesar să își burdușască bagajele și cu voluminoasa operă a tovarășului Kim Ir Sen. Au lăsat-o pentru următorii ocupanți, cu gândul că, în felul acesta, chiar ajutau poporul prieten nord-coreean să facă o mică economie. S-au urcat în avionul românesc în așteptarea permisiunii de decolare. Și au tot așteptat, vreo două-trei ore, tot mai neliniștiți, de la un punct încolo chiar speriați, întrebându-se dacă nu cumva comiseră vreo gafă diplomatică ori chiar ceva și mai rău. Misterul s-a lămurit abia după ce pe pistă a apărut un grup de nord-coreeni alergând spre avion cu operele lui Kim Ir Sen în brațe. Au irumpt fericiți în avion și și-au depus ofranda în brațele românilor siderați: „V-ați uitat operele la hotel!” Oaspeții s-au arătat cât au putut ei de recunoscători – emoționați erau la modul sincer, tocmai trăseseră o spaimă zdravănă – și s-au grăbit să preia genialele tomuri. Prețul unui bagaj supradimensionat li se părea unul mic dacă de el depindea întoarcerea în siguranță acasă. Concluzia la această vizită aveau să o tot repete: „Frate, la ăștia e mult mai rău decât la noi! Mai rău și decât în Albania, de acolo măcar am putut să aducem niște smochine. Și decât în Cuba, unde n-am găsit bomboane, dar măcar aveau țigări și rom. Nord-coreenii, săracii de ei, nu-l au decât pe Kim Ir Sen.”

Această relatare, revelatorie pentru întâlnirea dintre două civilizații diferite, dar modelate pentru mai multe generații de constrângerile aceluiași experiment totalitar, mi s-a părut potrivită pentru introducerea cititorului din România de astăzi în povestea cutremurătoare a tinerei Eunsun Kim. Între timp, dictatura

comunistă a devenit istorie în România, însă în Coreea de Nord a ajuns la a treia generație din dinastia Kim. Pentru tânărul cititor român din zilele noastre, căruia epopeea lui Eunsun i-ar putea părea exagerată, amintirile părinților și bunicilor săi pot reprezenta o utilă cheie de lectură. Cartea este povestea unei mame care alege să își asume riscurile uriașe ale fugii ilegale din Coreea de Nord pentru a-și salva cele două fiice de la moartea prin inaniție. Acțiunea începe la jumătatea anilor 1990, atunci când societatea românească tocmai ieșea, cu dificultate, din experimentul comunist. Este povestea unei familii coreene obișnuite, ai cărei membri nu și-au propus să opună vreo rezistență regimului, ci, dimpotrivă, până la un punct au crezut în acesta și în viitorul fericit pe care li-l promitea. Și, realizează într-un târziu autoarea, propaganda în care au crezut a acționat ca un anestezic asupra instinctului lor de supraviețuire. Să urmezi conștiincios regulile într-un stat care doar constrânge, fără a-și respecta obligația față de indivizi, să rămâi în afara circuitului pieței negre într-o societate ale cărei nevoi de consum nu se pot satisface din produsul economiei „albe”, să fii, cu alte cuvinte, un cetățean-model, așa cum îți cere regimul, înseamnă, în situațiile în care acesta din urmă nu este în măsură – sau nu consideră important – să-și ducă la îndeplinire propriile angajamente, să te plasezi într-o poziție de maximă vulnerabilitate. Este ceea ce experimentează la modul dramatic familia Kim în timpul foametei din Coreea de Nord. Bunicii și tatăl sunt răpuși de lipsa hranei, mama se află în situația de a nu mai putea asigura supraviețuirea familiei, Eunsun, mezina, își scrie testamentul la unsprezece ani, convinsă că va muri de foame, abandonată de mama și sora sa mai mare.

Scena de la începutul cărții, în care cele trei femei se așază pe podeaua casei pustiite așteptându-și cuminți moartea, apoi revolta mamei care decide că niciun risc nu e prea mare pentru a-și salva fiicele de la o moarte sigură reprezintă debutul unei înlănțuiri de evenimente care se petrec pe firul subțire ce desparte izbăvirea de

dezastru, supraviețuirea de sfârșitul implacabil. Periplul celor trei femei prin China mai degrabă ostilă, lipsită de empatie față de victimele regimului nord-coreean, reîntoarcerea într-un lagăr din Coreea de Nord, de unde reușesc să evadeze folosindu-se de haosul administrativ și de ajutorul tacit al unor soldați excedați de misiunea lor, fuga din China spre Coreea de Sud prin Mongolia, dificultățile de adaptare la viața din Seul – echivalentul traiului pe o altă planetă, pentru un fost cetățean nord-coreean – descriu, în fraze simple și discrete, drama reală a refugiatului dintr-un regim opresiv. Și poate, extrapolând și păstrând proporțiile, și pe aceea a individului ieșit intempestiv din autarhia unui regim opriment direct în aerul tare al capitalismului.

Cum au fost modelați psihologic oamenii pentru care lipsurile materiale și constrângerile ideologice au reprezentat, în perioada decisivă a formării lor, principalele ingrediente ale cotidianului? Cum se explică amestecul de ură și de nostalgie pe care încă îl vedem la cei care au trăit în regimul comunist? Care erau opțiunile de supraviețuire și, eventual, de evadare de care se puteau prevala cetățenii unui stat autoritar? Într-un stil sobru și lipsit de patetism, cartea de față îi întinde cititorului român o oglindă în care uneori s-ar putea să i se pară dificil să se privească, dar dacă găsește curajul să o facă, va sfârși cu siguranță prin a-și înțelege mai bine propria societate.

Concluzia pe care am desprins-o din lectura cărții și din inevitabilele comparații cu propria mea experiență de fost cetățean al unui stat totalitar a fost că, din nou extrapolând, aceeași legătură amestecată, de ură și iubire, o legătură imposibil de desfăcut, care te marchează pentru tot restul vieții, se stabilește între indivizi și patriile confiscate de regimuri abuzive, oricare ar fi orientarea politică a acestora.

ALINA PAVELESCU

*Pentru tinerii din Coreea de Nord - ca să
găsească libertatea și dreptul de a visa.*

Testament la unsprezece ani

Decembrie 1997. De aproape o săptămână, eram singură în apartamentul nostru mic și înghețat din Eundeok, orașul din Coreea de Nord în care mă născusem. Cu excepția unei măsuțe de cafea și a unui șifonier de lemn, părinții mei vânduseră toată mobila, ca să cumpere de mâncare și să ne umplem burțile. Până și covorul dispăruse, așa că dormeam direct pe podeaua de ciment, într-o făcătură de sac de dormit, înșăilat din haine vechi. Pereții erau cu desăvârșire goi, în afară de două portrete înrămate și atârinate alături unul de celălalt – al „Eternului Președinte” Kim Il-Sung* și al succesorului său, „Iubitul Conducător” Kim Jong-Il**, care se uitau de sus la mine. Să fi vândut și acele portrete ar fi trecut drept un sacrilegiu, care se pedepsea cu moartea.

Chiar dacă se lăsa deja întunericul în acea după-amiază de decembrie târziu, încă reușeam să văd ce scriam. Odată soarele

* Kim Il-sung (1912-1994), liderul suprem al R.P.D. Coreene din 1949 până la moartea sa. Poartă titlul onorific de „Președinte Etern” din 1998. În România comunistă, era cunoscut sub numele de Kim Ir-Sen (n. tr.).

** Kim Jong-Il (1941-2011), fiul lui Kim Il-Sung, a fost liderul suprem al R.P.D. Coreene din 1994 până la moartea sa și a fost urmat la conducere de fiul său, Kim Jong-Un (n. 1983), actualul lider suprem al R.P.D. Coreene (n. tr.).

apus, n-aș mai fi văzut nimic – nu mai aveam curent electric în apartament, și-apoi becurile se duseseră și ele de ceva timp. Nici căldură nu mai era, dar frigul nu-l simțeam cătuși de puțin, fiindcă eram de-a dreptul sleită după câteva zile fără nimic de mâncare. Credeam cu tărie că urma să mor de foame.

Așa că m-am apucat să-mi scriu testamentul.

Aveam unsprezece ani.

Mai devreme în aceeași zi

Pentru a treia oară, mă hotărâsem să plec să-mi caut mama și sora mai mare, pe nume Keumsun. Se duseseră amândouă cu șase zile în urmă la Rajin-Sonbong, un oraș mare, vecin cu al nostru, ca să încerce să facă rost de mâncare, fiindcă la Eundeok nu se mai găsea nimic. Adunându-mi tot curajul pe care-l aveam în mine, traversasem râul pe pod și o luasem pe strada mare, în direcția gării. Nu erau mulți oameni care să meargă pe cele două trotuare, însă, chiar și așa, tot avusesem grijă să mă uit cu atenție la oricine trecea pe lângă mine, doar-doar aș fi văzut-o pe mama întorcându-se din cealaltă direcție. Aruncasem o privire către magazinul de tăiței de pe partea stângă, unde-mi plăcuse la nebunie să mănânc, unde mă dusesse tatăl meu cu diverse ocazii speciale. Ceva mai încolo, zărisem studioul fotografic unde merseserăm odată cu toții, să ne facem un portret de familie. Când ajunsesem, în cele din urmă, la stație, mi se dăduse voie să călătoresc pe gratis la spatele unui autobuz aglomerat, care mergea la Rajin-Sonbong. Drumul până acolo dura în jur de o oră. Probabil că fusesem lăsată să merg fără să plătesc pentru că eram doar un copil.

Pe tot parcursul călătoriei, în disperarea mea de a-mi găsi mama, întruna mă uitasem, nervoasă, dar atentă, la fiecare

mașină și fiecare camion care treceau din sens invers. Eforturile mele fuseseră în zadar; când ajunsesem la destinație, mă trezisem singură în fața unui baraj de bărbați în uniforme. Intrarea în Rajin-Sonbong era blocată de un gard metalic electricat. Ca să ajungi până în orașul propriu-zis, îți trebuia un permis anume. Probabil că așteptasem acolo cel puțin o oră, cu privirile pline de speranță și de teamă ațintite spre oricine ieșea prin acel gard. Însă din mulțime nu se desprinseseră, din păcate, nici mama, nici sora mea Keumsun. Descurajată, decisesem că era cazul să mă-ntorc înapoi acasă, fiindcă noaptea se apropia cu pași repezi.

Mai făcusem de trei ori aceeași călătorie, dar, după aceasta, ultima, eram sigură că nu se mai întorceau, nici una, nici alta. Probabil că se-ntâmplase ceva cu ele. Sau, îmi trecuse prin minte, poate că hotărâseră să renunțe la mine, și gata. Cum aveam inima grea și plină de amărăciune, mă lăsasem cuprinsă de resentimente față de mama. La plecare, îmi spusese că urma să revină cu ceva de mâncare „în două sau trei zile”. Îmi lăsase cincisprezece woni nord-coreeni, din care să trăiesc, iar în acel moment mi se păruse o avere, nu glumă. La început, fusesem extaziată – nu mai avusesem atâția bani de când mă știam eu. Ochii îmi străluceau de entuziasm. Ca un adevărat adult, mă dusesem de una singură și mândră la piața de lângă râu, zisă *jangmadang*. Îmi cumpărasem de acolo un calup de tofu și mă întorsesem cu el în micul nostru apartament de la etajul doi al blocului în care locuiam. Cu lingura luam din acel tofu moale, drămuindu-l în așa fel, încât să-mi ajungă până se întorceau mama și sora. Două zile rămăsesem în casă, urmărindu-i cu privirile pe oamenii care treceau pe stradă. Eu și sora mea nu mai mergeam la școală de când ne

murise tatăl, cu câteva săptămâni în urmă, pe 11 noiembrie. Eram prea ocupate să scormonim după rădăcini și lemne în munți, ca să supraviețuim. Și-apoi, am fi fost prea stingherite să ne întoarcem la școală, pentru că nu mai aveam nimic de îmbrăcat, care să fie cât de cât prezentabil. Vânduserăm tot ce mai aveam și purtam niște zdrențe. În ultimele zile, de fiecare dată ieșisem din casă cu teama că m-aș fi putut întâlni cu colegi de clasă.

După ce au mai trecut patruzeci și opt de ore, am început să simt foamea care-mi rodea stomacul, iar teama că fusesem părăsită se tot amplifică. După ce terminasem calupul de tofu, nu mai rămăsese nimic în casă de mâncare. Iar mama tot nu se-ntorsese. M-am întins pe jos și am încercat s-adorm, închi-zând ochii și numărând până la zece în minte; până aș fi terminat, cu siguranță se-ntorcea. Dar am ajuns la zece și nu s-a întâmplat nimic, așa c-am luat-o de la început invers, de la zece la unu. Nici așa nu s-a schimbat nimic.

Curând, am început să sar peste mese. Am găsit pe balcon câteva frunze de napi prăfuite, rămase de când le desfășuraserăm acolo, să se usuce la soare. Am luat câteva mai puțin decolorate, le-am pus la fiert și le-am făcut supă. Două zile, am supraviețuit cu acea fiertură fără urmă de gust.

Au mai trecut două zile, timp în care n-am pus nimic în gură. Nu mai aveam destulă energie nici măcar să ies din casă și să cerșesc sau să fur. Puțin câte puțin, corpul mi s-a obișnuit cu foamea care-mi chinuia burta, însă nu mai aveam putere deloc. Copleșită de slăbiciunea care mă cuprinsese, am încercat să dorm. Mă simțeam de parcă podeaua era gata să se caște și să mă-nghită, de parcă urma să fiu absorbită în străfundurile pământului.

Dintr-odată, am realizat că urma să mor cât de curând. Asta era. Până când mama și sora mea s-ar fi întors acasă, avea să fie prea târziu. Încă de la începutul Marșului Stăruitor – marea foamete nord-coreeană de la mijlocul anilor 1990* –, știam că n-aveam cum să scap cu viață. Mă obișnuisem în așa măsură cu ideea, încât nici nu mă mai temeam de moarte. Chiar și așa, mi-am spus, în sinea mea, că n-aș fi vrut să părăsesc lumea în felul ăsta, fără să las o urmă a trecerii mele prin ea. M-am hotărât brusc să-mi scriu testamentul. Voiam să-i povestesc mamei toate prin câte trecusem. Voiam să știe c-o așteptasem, că făcusem tot posibilul s-o găsesc. Și, mai ales, voiam să știe că mă simțeam abandonată.

Am scos din sertarul măsuței de cafea un carnetel și un creion, dintre puținele obiecte de valoare pe care nu le vânduserăm încă. Hârtia carnetelului era de bună calitate. Ghemuită pe jos, în amurg, am început să-mi scriu testamentul. Am relatat în carnetel toate încercările și tribulațiile mele, inclusiv cele trei călătorii dus-întors până la Rajin-Sonbong. Cu creionul strâns în pumn, cuprinsă de disperare, am umplut o pagină întreagă: „Mami, te-am așteptat. Șase zile te-am tot așteptat. Mă simt ca și cum aș muri cât de curând. De ce nu te-ai întors încă la mine?”

După ce-am terminat pagina, m-a podidit plânsul și m-am prăbușit la podea, în penumbra nopții, care mă învăluia din ce în ce mai mult. Dintr-odată, am auzit zgomote care veneau dinspre casa scării. Mi-a sărit inima din piept.

Dar, vail, nu erau decât vecinii, care se-ntorceau în apartamentul de-alături.

* Între anii 1994 și 1998, cu un vârf în 1997, Coreea de Nord a trecut printr-o teribilă foamete, a cărei principală cauză a fost oprirea importurilor de alimente din fosta Uniune Sovietică (n. tr.).

Mi-am depus testamentul pe măsuta de cafea și, cu lacrimile curgându-mi șuvoi pe obraji, m-am întins pe jos și am închis ochii. Eram convinsă că urma să nu mă mai trezesc niciodată.

Capitolul 1

Scrisul ca mărturie

Martie 2011. Ușile automate se închid c-o bufnitură. Trenul în care am urcat mă hurducă înainte și înapoi, în timp ce străbate rețeaua de tuneluri subterane a metroului din Seul. Cum stau rezemată de geamul ferestrei, o întreagă paletă de culori de la reclamele strălucitoare începe să defileze pe laturile întunecate ale tunelului, cu lozinci pe care am impresia că nu reușesc să le descifrez. Totul aici, la Seul, în capitala Coreei de Sud, se mișcă prea repede, inclusiv metroul.

Mă numesc Eunsun Kim și astăzi, când scriu aceste rânduri, am douăzeci și cinci de ani.

Dacă v-ați uita la mine, vi s-ar părea, probabil, că sunt ca oricare altă studentă. Pentru că sunt atât de slabă, poate că nici nu v-ați da seama că sunt cea mai mare dintre toți colegii mei. Peste vreo patruzeci de minute, voi ajunge la intrarea universității Sogang, una dintre cele mai bune din Coreea de Sud. Campusul meu nu este la fel de impresionant cum sunt cele de la prestigioasele universități Coreea sau Yonsei, dar asta nu contează, mă simt acolo ca la mine acasă, atât de multe locuri cunoscute sunt și atât de mulți prieteni mi-am făcut.

Mi-am planificat deja ziua în detaliu. Înarmată cu laptopul meu Samsung oranj cu negru, am de gând să-mi petrec ziua la bibliotecă, pregătindu-mă pentru examene. Pe iPhone-ul meu

cu carcasă mov, le voi trimite SMS-uri prietenilor și-mi voi aranja o întâlnire pe fugă la cafeneaua Starbucks din campus. Îmi place *caffè-latte* – nu-i atât de amar ca *espresso*, după gustul meu. După ce-mi voi bea cafeaua, mă voi întoarce la bibliotecă, unde voi încerca să nu adorm cu manualele în față. Studiez limba și cultura chineză la universitatea Sogang, iar ceva mai târziu veți înțelege și de ce.

În Coreea de Sud, există o concurență acerbă ca să obții noțele cele mai bune, iar eu fac tot ce pot. Puțini dintre colegii mei de grupă au măcar habar de faptul că eu n-am avut posibilitatea să merg la școală timp de mulți ani și, în cea mai mare parte a timpului, mă străduiesc să-mi văd de treabă și să nu le atrag atenția la cât de mult mi-am amânat educația. Îmi place să-nvăț și să studiez, mai ales la începutul fiecărui semestru, când profesorii sunt plini de entuziasm. Mai târziu, pe la ora zece seara, mă voi întoarce în micul apartament situat chiar în inima Seulului, în care locuiesc împreună cu sora mea mai mare, Keumsun, și cu mama.

Seul, capitala Coreei de Sud, este o adevărată metropolă, cu peste cincisprezece milioane de locuitori, cu peisajul urban dominat de uriași zgârie-nori și cu o rețea de metrou subteran foarte întinsă. Marele fluviu Han curge chiar prin mijlocul orașului, dar iarna, când îngheață bocnă, poți să-l traversezi direct pe gheață, fără s-o mai iei pe vreunul dintre numeroasele poduri. Dincolo de fluviu, se înalță câțiva munți abrupti; în vârful unuia dintre ei tronează un turn gigantic, prin care se transmit programele de televiziune. Turnul Namsan este simbolul Seulului, al metropolei care m-a primit și unde mă simt acum acasă. În acest oraș, ambuteiajele pot să dureze ore întregi, chiar și în perioada ploilor torențiale de iulie, iar apartamentele se închiriază pe sume astronomice. Dar viața de aici e atât de captivantă, atât de convenabilă, și totul se mișcă atât de

rapid. Internet de mare viteză ai la dispoziție peste tot. La fiecare colț de stradă ai câte ceva interesant și amuzant de făcut, zi și noapte. Mă-ntâlnesc adeseori cu colegii mei în Sinchon, un cartier studentesc, și bem cu toții *maekju*, o bere locală, în baruri care par să nu se închidă niciodată. În aceleași baruri, mâncăm și caracatiță uscată și *jjukkumi*, o specie cu cinci brațe – o delicatesă, nu altceva. Sunt atât de mici, că poți să le bagi în gură întregi. Colegii mei nu vor nici în ruptul capului să mă creadă când le spun că fructele de mare sunt mai suculente și mai gustoase în Coreea de Nord. Și totuși, chiar așa este! Ei nu-nțeleg întotdeauna ce le spun, pentru că eu vin dintr-o cu totul altă lume. Și majoritatea oamenilor nici măcar nu-și imaginează cum este în această altă lume, unde m-am născut și am crescut.

Sub picioare mele, trenul rapid vibrează. Peste tot în jurul meu, nenumărate *ajumas* – așa li se spune în coreeană femeilor măritate sau celor de vârstă medie – își urmăresc emisiunile preferate pe telefoanele mobile, din care ies antene. Unele studente, cocoțate pe pantofi cu platformă, se țin de barele metalice ale trenului și-și ascultă iPod-urile. Altele, holbându-se la oglinjoarele de buzunar, își dau cu rimel. Cu dispreț îl ignoră pe vânzătorul ambulant care face reclamă la CD-uri cu Frank Sinatra. Vorbind printr-un amplificator pe roți, pe care-l trage după el prin tren, vânzătorul încearcă să-și plaseze colecția de CD-uri domnilor mai în vârstă. Pe măsură ce trenul ajunge într-o stație, apoi în alta, peroanele se umplu și se golesc de călători aproape automat.

Tăcerea din metroul sud-coreean îmi îngăduie să reflectez o clipă. Îmi amintesc de stațiile de metrou din Phenian, capitala Coreei de Nord, pe care am vizitat-o împreună cu tatăl meu, cu atât de mult timp în urmă. Erau atât de grandioase și de luxoase acele stații de metrou, cu candelabre splendide, mari, de

culoare violet, cum te-aștepti să vezi doar în filmele grozave de la Hollywood. Stațiile de metrou din Seul sunt mult mai anoste. O să țin minte toată viața călătoria pe care am făcut-o la Phenian. Aveam nouă ani și eram doar noi, sora mea Keumsun, tata și eu. Mami n-a venit cu noi, a preferat să rămână acasă și să aibă grijă de una și alta prin apartament. Chiar dacă foametea se răspândise deja și nu aveam nimic de mâncare, călătoria la Phenian mi s-a părut magică de-a dreptul. Nu existau zgârie-nori acolo, dar tot am văzut un hotel care era în construcție și se înălța deja până la o sută cincizeci de metri. Muncitorii și mașinile atârneau sus de tot, în vârful hotelului. De la distanță, cum îi vedeam noi, păreau atât de mici, ca niște furnicuțe.

Doar trei stații mă mai despart de campusul universității Sogang și parcă inima începe să-mi bată din ce în ce mai tare, pe măsură ce trenul ia viteză. Merge atât de repede, încât îmi creează un fel de melancolie în suflet – mi-aduc aminte că eu vin dintr-o cu totul altă lume. La mine, acolo, ne lua două zile, nici mai mult, nici mai puțin, ca s-ajungem de la Eundeok, orașelul în care locuiam noi, la Chongjin, situat la numai nouăzeci și cinci de kilometri depărtare, unde trăiau bunicii mei. Călătoria până la Chongjin era întotdeauna epuizantă. Treceam prin locuri cu temperaturi geroase și mereu stăteam claie peste grămadă în trenuri, ca niște animale. Ne făceam nevoile în cutiute de tablă, pe care le căram după noi. Dacă ne ridicam de la locurile noastre, se așezau alții pe ele. În Coreea de Sud, aceeași distanță pot s-o parcurg în mai puțin de douăzeci de minute, cu trenul de mare viteză. La mine, în Coreea de Nord, numai în capitală găseai condiții moderne, cum erau stațiile de metrou din Phenian, care mi se păruseră atât de amețitoare.

Mă gândesc apoi la toți cei pe care i-am lăsat în urmă, atâția oameni de care nu mai știu nimic de când mi-am părăsit țara.

Pe-atunci, aveam unsprezece ani, mi-era foame și rămăsesem fără casă. Mătușile mele, unchii, colegii de școală... or fi supraviețuit foametei? În tren, un călător îmi aruncă priviri din colțurile ochilor, de parc-aș fi o străină, care n-are ce să caute aici. Și totuși, am încercat din răspuțuri să mă integrez în această lume, cu tocurile mele înalte, fusta scurtă și jacheta mulată. Dar, indiferent dacă am reușit sau nu să arăt ca și cum aș fi din Coreea de Sud, realitatea este că m-am născut la 15 august 1986 la Eundeok, un orașel industrial din provincia Hamgyong, din Coreea de Nord. Pornită în căutare de autonomie și libertate, am ajuns, în cele din urmă, în Coreea de Sud, însă numai după o călătorie de nouă ani prin China și Mongolia. Mi-am obținut pașaportul aici, la Seul. Nu mai trebuie să trăiesc în ascunzători și am început o viață nouă.

Și totuși, amintirile despre nord îmi tot revin în minte și o întrebare anume insistă să mă bântuie: de ce oamenii din țara mea de baștină continuă să trăiască într-o asemenea stare de suferință? De când am ajuns la Seul, am învățat, citind o mulțime de cărți și ziare, că de mizeria din Coreea de Nord se face vinovat un regim totalitar absurd. Țara se află într-un dezastru economic total. Familia Kim, devenită dinastie, singura dinastie comunistă din lume, zdrobește fără milă orice opinie contrară.

Aceste răspunsuri nu mă satisfac și reușesc prea puțin să domolească frământarea din sufletul meu. Ba chiar dimpotrivă, aceste răspunsuri mă fac să mă simt absolut neputincioasă. Trăiesc la nici patruzeci de kilometri de frontiera cu sârmă ghimpată care mă separă de patria mea, și totuși nu pot face nimic pentru poporul meu, care e secătuit de energie și de foamete, și de represiunea brutală a unui regim totalitar. Pentru cei douăzeci și două de milioane de oameni care trăiesc acolo, Coreea de Nord a devenit adevăratul iad pe pământ, abandonat de tot restul lumii. Până și sud-coreenii, care împart

cu noi același sânge, par să fi uitat de suferințele confrăților din partea de nord. Sunt momente în care mă simt copleșită de această conștiință a neputinței, de sentimentul că nu pot face nimic pentru a-mi ajuta frații și surorile nord-coreeni.

Urmează stația Sinchon!

Vocea robotizată care se aude la difuzoare sparge liniștea din tren și mă smulge din reverie. Cobor din tren și o iau pe scări în sus, cu mersul meu obișnuit, ca de roboțel. De astă dată însă, cum ajung înapoi la suprafață, ajung și la decizia că nu mai vreau să stau deoparte și să nu fac nimic. Trebuie să-i spun lumii întregi povestea mea. Trebuie neapărat să-mi spun povestea, ca să le ofer o voce milioanelor de nord-coreeni care mor încetul cu încetul și-n tăcere. Și trebuie să-i povestesc lumii de sutele de mii dintre ei care au încercat să scape din acea bolgie a iadului și care se ascund chiar în acest moment în China, temându-se pentru viețile lor. În timp ce eu sunt aici, la câteva zeci de kilometri de ei, în „Pământul Făgăduinței” care este Coreea de Sud. Și totuși, aici, refugiații din partea de nord sunt încă tratați drept cetățeni de mână a doua, cu toate că singurul păcat de care ne facem vinovați este refuzul de a muri de foame.

Pentru că frații și surorile mele din Coreea de Nord nu au capacitatea să vorbească în nume propriu, am hotărât să scriu eu în apărarea lor. Într-o bună zi, sunt convinsă, cele două Corei vor ajunge să se reunifice. Va fi un proces îndelungat și complicat, dar asta se va întâmpla – *sigur*. Pentru ca Peninsula Coreea să se reunifice, vom avea nevoie de ajutorul întregii lumi. Dar, pentru a găsi o soluție, mai întâi trebuie să înțelegem care sunt rădăcinile problemei.

Din acea zi fatidică de decembrie, când aveam unsprezece ani, ziua în care mi-am scris testamentul, am descoperit, împreună cu mama și sora mea, unele dintre aceste rădăcini.

Iată povestea mea.

APPROVED

Capitolul 2

Am fost o elevă bună...

Când eram mică, nici nu-mi trecea prin minte că viața putea să mi se schimbe atât de rapid și atât de drastic. Nu știam atunci, dar, după iarna lui 1997, n-am mai avut parte de copilărie. Timp de mulți ani, până am ajuns la vârsta de nouă ani, fuseseam o fetiță tare fericită. Aveam parte de tot ce mi-aș fi putut dori în viață.

Eundeok, orașul meu natal, era situat în extremitatea de nord-est, muntoasă, a Coreei de Nord, la mai puțin de cincisprezece kilometri de fluviul Tumen, care desparte țara de China și Rusia. De pe malul celălalt al fluviului, se ajungea în mai puțin de un ceas la mare. Iarna, era cumplit de frig și zăpada rezista săptămâni întregi, sub un cer albastru fără sfârșit. Uneori, trebuia să merg spre școală târându-mi picioarele printr-o ceață densă și albă. Pe de altă parte, ziua mea de naștere cădea în toilul verii, când era întotdeauna zăpușeală. Era chiar pe data la care sărbătoream ziua eliberării Coreei, în 1945, de sub jugul japonez. Aniversarea mea era, de fiecare dată, un prilej de fericire.

Deși înconjurat de fabrici, orașul meu natal nu era deloc mare. Îți lua cel mult o oră să vezi tot ce era de văzut în el. În depărtare, la orizont, mai zăreai câțiva copaci pe vârfurile munților, dar colinele din apropiere erau parcă rase, după ce

pădurile fuseseră defrișate complet pentru lemn de foc. Până s-ajungi la primele clădiri din oraș, dădeai mai întâi peste câteva mine care deveniseră celebre: o mulțime de foști mahări de la Phenian, căzuți în dizgrație, fuseseră trimiși la muncă-n ele, ca pedeapsă. Erau și câteva baze militare în apropiere, așa cum sunt peste tot în țară. Trăiam într-o veșnică teamă de invazie din partea Statelor Unite ale Americii sau a Coreei de Sud, aliată cu ele. Ori de câte ori mă cățăram pe munți ca să culeg ciuperci, zăream câteva tunuri zdravene, mai mult sau mai puțin camuflete în peisaj. Ceva mai departe, erau și niște cazărmi de care ne feream, pentru că militarii nu se bucurau de o reputație prea bună. De multe ori, abuzau de puterea lor, ca să profite de oamenii săraci sau de cei fără noroc în viață. Dacă vreun grup de soldați dădeau peste un om care fuma o țigară, de exemplu, puteau foarte bine să-i ceară să le dea lor țigările pe care le mai avea în pachet. Dacă respectivul nu voia, aveau ei grijă, soldații, să-l învețe minte să nu-i mai refuze vreodată.

Orașul Eundeok este tăiat în două de un râu, ale cărui maluri sunt legate între ele de un pod mare. Uneori, îmi plăcea s-o iau chiar prin albia râului, la care ajungeam în zece minute de mers pe jos, de unde locuiam. Cele mai înalte blocuri din oraș, toate construite din beton cenușiu, cu balcoanele vopsite cu alb sau roz, aveau cel mult patru etaje. Nu existau niciun fel de reclame, nicăieri. Toți pereții lor erau fie goi, fie tapetați cu mesaje propagandistice care-l slăveau pe „Iubitul Conducător” Kim Jong-Il și „paradisul socialist” pe care-l construiseră pentru noi în Coreea de Nord. Blocul în care locuiam avea numai două etaje, cu crăpături mari în pereți. „Blocul ăsta mai are puțin și se prăbușește”, ziceau întruna toți vecinii.

Toate ca toate, dar la începutul anilor 1990, eu, cel puțin, eram destul de mulțumită. Nimic nu mă făcea mai fericită decât

să vină tata să mă ia de la școală. Erau zile în care mă ducea la film, cu bilete pe care le obținuse datorită relațiilor lui la locul de muncă. Tatăl meu lucra într-o fabrică de armament, denumită „20 ianuarie”, în amintirea zilei în care venise acolo în persoană, să facă o vizită de lucru, Kim Il-Sung, întemeietorul Coreei de Nord. În toată țara, cele mai multe clădiri purtau denumiri care erau, de fapt, datele unor vizite făcute în acele locuri de liderii nord-coreeni. Politica denumirii unor obiecte după date calendaristice devenise o practică menită să întrețină cultul personalității, cu care propaganda îi înconjura pe șefii noștri de stat – dar asta am înțeles cu mult mai târziu.

De fiecare dată când mergeam la film, tata m-aștepta în fața cinematografului, după-amiaza. Până acolo, veneam eu de una singură, ca orice adult adevărat. Dar nu era suficient să ai bilet. Partea cea mai grea era să-ți găsești un loc, pentru că lumea dădea buzna de fiecare dată și se-nghesuia să intre în sală. Așa că tata mă cocoța sus de tot, pe umerii lui, când venea momentul să ne croim drum prin mulțime. Când mergeam la film și când stăteam pe umerii tatălui meu – acestea erau cele mai ferice momente din viața mea. Vedeam filme despre vitejii noștri eroi, care luptau cu imperialiștii japonezi colonizatori. De jur împrejurul ecranului, se-nșirau inscripții care sunau cam așa: „Să ne unim cu toții sub comanda marelui general Kim Jong-Il!”

Uneori, tata mă ducea și la vânzătorii ambulanți, de la care cumpăram *naengmyeon*, sau „tăiței reci”, o specialitate nord-coreeană din Phenian, capitala patriei noastre. Veneam cu castrolul de-acasă și tata îi întindea, mândru, tinerei tovarășe care lucra ca vânzătoare acolo, cupoane pentru alimente, pe care le primise din partea conducerii. După ce ne primeam tăiței, mergeam cu ei acasă și mâncam cu toții. Nu mai gustasem în viața mea ceva mai bun. Chiar dacă nu erau destui, practic, încât să

ne săturăm, eu tot mă simțeam fericită că aveam ocazia să mă-nânc din acei tăiței.

În anii respectivi, părinților mei nici nu le trecea prin minte că aveau să ajungă, și asta curând, să fie muritori de foame, de vreme ce amândoi proveneau din familii „bune”. Altfel spus, făceau parte din clasa conducătoare, în sensul că aveau legături în armată și-n Partidul Muncitorilor, care stăpânea Coreea de Nord. Când erau foarte tineri, locuiau la Phenian, un oraș privilegiat, rezervat elitei. Bunicul meu era ofițer de rang superior și visa ca într-o bună zi să-și trimită fata, pe mama, la universitatea „Kim Il-Sung”, cea mai prestigioasă din țara noastră, unde însuși Kim Jong-Il studiase. Ca să fie sigur că mama primea notele bune de care avea nevoie pentru a fi admisă la universitate, bunicul îi mituise pe profesori, adică le renovase locul de joacă al școlii. Spre nefericirea lui, mama se dovedise a fi o băiețoaică – nu se simțea deloc atrasă de școală și voia să se facă șofer. Ba mai mult, în ziua marelui examen de admitere la universitate, ajunsese prea târziu. Și iată cum se năruiseră planurile ambițioase ale bunicului meu în legătură cu mama.

De-atunci însă, mama s-a dovedit o persoană cu un caracter puternic, trăsătură care mie, n-am nici urmă de îndoială, mi-a salvat viața. Ea era, în esență, capul familiei noastre. Nu este foarte impunătoare ca statură, dar este foarte inteligentă și hotărâtă. Chiar și atunci când se îmbolnăvește, ea tot arată perfect sănătoasă și puternică, iar pe chipul ei nu se vede nimic ieșit din comun. În această privință, eu semăn mult cu mama. Când eram copil, ori de câte ori mă-mbolnăveam, nu mă credea nimeni, pentru că arătam în continuare sănătoasă, și ori-cum trebuia să mă duc la școală – de fiecare dată. Poate că această capacitate mi-a îngăduit să supraviețuiesc, în timp ce alții n-au scăpat.

La Eundeok, datorită mamei, care lucra la spital, aveam toată familia ce să mâncăm. Tot ce ne trebuia, ca hrană, aducea ea de la cantina spitalului – așa că noi n-am suferit de foame timp de mulți ani. Adeseori, mama se plângea că tata nu era cu picioarele pe pământ. Îl găsea și prea naiv, și nu destul de puternic, fizic vorbind. Țin minte că mă uitam la fotografia lor de la nuntă și mi se părea că el arăta mai degrabă robust, dar tot eu, pe urmă, îmi spuneam că devenise, într-adevăr, cam fragil. Odată, îl trimisese mama să fure și el niște grâu de pe ogorul din apropiere, ca să avem ceva de mâncare. Nu numai că se-ntorsese cu mâna goală, dar nici paltonul pe el nu-l mai avea. Li-l dăduse, probabil, țăranilor care-l prinseseră la furat și amenințaseră să-l dea pe mâna autorităților. Mama fusese de-a dreptul *furioasă*. În Coreea, bărbatul trebuie să fie puternic, dacă vrea ca femeia să-l respecte. Căsătoria lor fusese aranjată de bunica mea din partea mamei, când mama se mutase de la Phenian la Chongjin, marele oraș-port din estul Coreei de Nord.

Tata nu avea deloc simț practic, în schimb avea și el ceva ce-l pasiona – să scrie. La fabrică, el era cel care se oferea voluntar, de fiecare dată, să scrie rapoartele și articolele propagandistice. Dar, mai presus de toate, avea o inimă de aur, ceea ce pentru mine, ca fiică a lui, era suficient.

De asemenea, puteam să contez pe sora mea mai mare, Keumsun, ca să mă apere ori de câte ori simțeam vreo amenințare. Și când veneau băieții să se lege de mine, ea nu ezita niciodată să-i înfrunte. Deși odată ne-a luat cineva drept gemene, mie nu mi se pare că semăn prea tare cu Keumsun. Ea e cu doi ani mai mare decât mine, dar mai scundă, cu pielea mai tuciurie și cu ochi mari, care, tocmai, contrastează cu ai mei. Pe de altă parte, avem același nas și se vede clar că facem parte din aceeași

familie. Înainte de toate, Keumsun a fost dintotdeauna o personalitate dinamică. Este o fire încrezătoare în propriile forțe și e-n stare să convingă pe aproape oricine că are dreptate. La Eundeok, prietenii părinților mei o porecliseră „micuța adultă”, pentru că părea, într-adevăr, un om mare.

În copilărie, îmi plăcea să merg la școală și eram o elevă bună. În fiecare dimineață, același ritual. Mă trezea mama, cu noaptea-n cap. După ce reușeam să mă trezesc, mă spălam pe față cu apă rece, care iarna, de multe ori, mai avea puțin și-ngheta. După ce terminam cu spălatul, îmi călcam cu grijă uniforma de școală, care consta într-o fustă bleumarin, o bluză albă și o cravată roșie, care însemna că făceam parte din „Organizația de pionieri”. Încă nu aveam voie să port insigna cu chipul lui Kim Jong-Il, pe care toată lumea – băiat sau fată – și-o prindea pe piept, după ce se înscria în „Organizația de Tineret”.

Când afară tot nu se luminase de ziuă, ieșeam în fuga mare din casă și mă-ntâlneam cu toți colegii mei, pe esplanada cea mare din centrul orașului. La ora șapte fix, porneam în marș către școală rânduri-rânduri, clasă după clasă, intonând cântece care-i slăveau pe conducătorii patriei noastre, în timp ce mărșăluiam: „Deși suntem încă mici, avem sufletul mare, / Și mereu gata de luptă sub comanda marelui general Kim Jong-Il!”

Unul dintre cântecele mele preferate se intitula *Lungul drum către cunoaștere* și relata odiseea tânărului Kim Il-Sung, adică trecerea lui peste munți în China, pe vremea când lupta împotriva imperialiștilor japonezi.

După ce mergeam zece minute în marș, militărește, eu și colegii mei ne opream dintr-odată cu toții și profesoarele veneau să ne inspecteze uniforme. În cele din urmă, după ce

treceam hopul inspecției, ni se dădea voie să intrăm în clase. Începeam fiecare zi cu câte o lectură în tăcere, de obicei a unei pagini despre tinerețea lui Kim Jong-Il, din care trebuia să tragem învățăminte despre cum să ne comportăm. Odată, am citit o povestioară despre Kim Jong-Suk, mama lui Kim Jong-Il, care aduna grăunțe sub privirea mirată a fiului ei. „De ce faci asta, mămico? Avem destul de mâncare și așa”, voia să știe viitorul dictator al țării. „Pentru că nici măcar o boabă din resursele de preț ale patriei noastre nu trebuie să se piardă”, îi răspundea cu înțelepciune mama lui.

Nu-nțelegeam eu întotdeauna mesajul ascuns din fiecare anecdotă de acest fel, dar tot încercam să le rețin, pentru că așa ne cereau profesorii.

În clasă, de multe ori mă uitam în jur pe furiș. Eram patruzeci în total și stăteam la pupitre aliniate cu grijă, în șiruri.

Catedra mare, de lemn, a profesoarei trona pe un podium, în partea din față a clasei. Pe peretele din spatele ei se afla tabla neagră, iar deasupra acesteia – un portret al lui Kim Jong-Il, care ne supraveghea cu atenție în orice moment. În partea din spate a clasei aveam o sobă, pe care iarna o foloseam ca să ne încălzim gustarea de prânz.

În fiecare dimineață când intra în clasă, profesoara îl pune pe câte unul dintre noi să citească povestioara despre Kim Jong-Il cu glas tare. Studiarea vieții conducătorilor patriei noastre era una dintre cele mai importante materii, alături de matematică, limba și literatura coreeană și doctrina comunistă.

În clasă trebuia să păstrăm liniștea. Chiar și cea mai mică obraznicie era pedepsită prin umilire publică: în fața întregii clase, profesoara ne bătea cu bățul indicator. Pe-atunci, credeam că așa se și cuvenea, ca oricine făcea gălăgie să primească respectiva pedeapsă. Trebuie s-adăug, totuși, că eu însămi n-am

avut parte niciodată de un asemenea tratament, fiindcă eram considerată o elevă cuminte.

Chiar și așa, cu toate că eram o elevă cuminte nu scăpam de ședințele de autocritică, obligatorii pentru toată lumea, de oriunde în țară, indiferent dacă erai muncitor în fabrică sau elev. La mine-n clasă, la sfârșitul fiecărei zile, fiecare coleg trebuia să-și mărturisească fărădelegile în fața întregii clase. Țin minte că într-o zi făcusem o remarcă pe ton critic, în timp ce trudeam în grădina profesoarei, o sarcină care li se atribuia „elevilor cumiți”: „Ce rost are s-adunăm tot porumbul ăsta, când oricum nu vom putea să-l mâncăm?”, am bombănit mai mult pentru mine. „Această atitudine individualistă nu poate fi tolerată în societatea socialistă din Coreea de Nord!”, m-a pus la punct profesoara, care m-a chemat la ea, după ce una dintre colegele de clasă m-a pârât.

A doua zi, a trebuit să-mi calc pe inimă și să-mi fac autocritica. După ce am terminat, ca să-i plătesc polița, și eu am reclamat comportamentul colegei care mă turnase. Ca să fiu cinstită, am simțit un fel de plăcere sadică să mă răzbun, pentru că eram geloasă pe fata respectivă. Tatăl ei lucra în aceeași fabrică unde lucra și-al meu, dar, cum el era încadrat pe o funcție superioară față de tata, familia ei primea provizii mai multe decât familia mea.

La școală, erai obligat să respecti ierarhia clasei. La începutul fiecărui an școlar, ne „alegeam” un șef al clasei și pe cei răspunzători de îndeplinirea celor mai importante sarcini. Chiar dacă, oficial, acestea erau alegeri libere, de fiecare dată nu figura decât un singur candidat, pentru fiecare funcție. Numai acum, când mă gândesc retrospectiv la copilăria mea, îmi dau seama că alegerile de-atunci nu erau decât de formă.

Iată un exemplu de cum se desfășurau alegerile la nivel de clasă. Odată, în ajunul zilei de alegeri, profesoara m-a chemat

la ea în particular, probabil pentru că eram o elevă cuminte. A doua zi, a întrebat clasa: „V-ați gândit la un candidat?” N-a răspuns nimeni. După câteva clipe de tăcere, eu am ridicat două degete și am arătat nervoasă către unul dintre colegi, zicând: „Kim Song-Ku” – așa cum promisem dispoziție cu o zi înainte. „Sunteți de acord cu toții?”, i-a întrebat apoi profesoara pe colegi.

Fără nicio ezitare, toată clasa, în unanimitate, a fost de acord, și uite așa colegul meu Kim Song-Ku s-a văzut ales. Tatăl său era dulgher și noi bănuiam c-o aproviziona pe profesoară cu lemn de foc. În Coreea de Nord, cea mai bună metodă prin care puteai să le asiguri copiilor tăi succesul școlar era să le dai profesorilor cadouri. Era ceva ce părinții mei n-au părut a înțelege cu niciun chip.

Altă dată, în schimb, tot cu prilejul unor alegeri, am avut parte de-o mare surpriză. Profesoara le-a cerut elevilor să aleagă pe cineva din colectiv, care să-și asume răspunderea de a face curățenie în sala de clasă după ore, în fiecare zi. Nu era cea mai încântătoare funcție, dar tot îți conferea un anumit prestigiu în școală. Un băiat s-a ridicat în picioare și a pronunțat numele meu. M-am făcut roșie ca focul în obraji când mi-am auzit numele. La vârsta respectivă, eram încă foarte timidă în preajma băieților, și adevărul este că nu intram în vorbă cu niciunul dintre ei. Pe acel băiat nici măcar nu-l remarcasem până atunci, dar din ziua aceea m-am îndrăgostit în secret de el. Epoleții lui aveau două trese și trei stele, ceea ce însemna o distincție foarte înaltă. Ai mei n-aveau decât două stele. Emblemele de acest fel stabileau o ierarhie în clasă, distincția cea mai înaltă fiind cu câte trei – și trese, și stele. Profesoara ne distingea cu trese și cu stele, pentru a-i recompensa pe cei mai buni elevi, pe cei mai deștepți sau pe cei care se ofereau voluntari pentru câte o îndatorire a clasei. De multe ori se-ntâmpla

să-i recompenseze și pe elevii ai căror părinți își arătau generozitatea față de ea sau față de școală. De exemplu, când o fereastră s-a spart, părinții unui băiat s-au declarat gata să plătească pentru înlocuirea ei. Și, ce să vezi? Elevul respectiv a și fost promovat în ierarhia clasei. Așa se petreceau lucrurile în Coreea de Nord, patria noastră. Din păcate pentru Keumsun și pentru mine, părinții noștri n-au înțeles niciodată pe deplin cum funcționa sistemul.

Multă vreme după ce-am fost nominalizată să mențin curățenia în sala de clasă, m-am întrebat dacă băiatului care mă desemnase îi plăcea de mine sau dacă-i spusese profesoara să rostească numele meu. Nici până în ziua de astăzi nu m-am lămurit.

După cum nu știu ce s-a ales de băiat și probabil că nu voi afla niciodată.

Capitolul 3

În țara lui Kim

O după-amiază fatidică din iulie 1994 – o voi ține minte în cele mai vii amănunte, pentru tot restul vieții.

Aveam aproape opt ani. Afară turna cu găleata. Pe-atunci, locuiam într-o casă mică de tot și ploaia trosnea pe acoperiș cu atâta putere, încât se strecura prin el și pătrundea înăuntru. Eram cu tatăl meu și amândoi alergam de la un capăt al camerei la celălalt, încercând să potrivim gălețile în așa fel încât să colectăm apa de ploaie și să n-o lăsăm să ne inunde casa. Brusc, am auzit o bătaie puternică la ușa din față. Când am deschis, ne-au căzut ochii pe un bărbat care părea cu totul răvășit, așa cum stătea în pragul ușii noastre, ud din cap până-n picioare. Era șeful *inminban**-ului din cartierul nostru. Simplul fapt de a-i pomeni numele avea darul de-a stârni teama prin toată vecinătatea, pentru că era cel desemnat să ne supravegheze și să le raporteze autorităților tot ce se petrecea pe strada noastră.

* În Coreea de Nord, fiecare cetățean face parte dintr-un sistem de monitorizare colectivă („Inminban”). Grupuri de 20–40 de familii sunt obligate să-și supravegheze vecinii și membrii aceleiași familii, și să raporteze autorităților orice umbră de comportament care nu se conformează „disciplinei socialiste” (n. red.).

Chiar și în zilele noastre, toată țara este plină de asemenea oameni temuți, care-i garantează regimului faptul că ține strâns în gheare viețile a douăzeci și două de milioane de nord-coreeni.

„Neapărat să vă uitați la știri diseară”, ne-a ordonat șeful, care părea la fel de tulburat ca și noi. Știa, probabil, că urma să se transmită ceva important la jurnalul de știri din acea seară.

Apoi, la fel de neașteptat cum își făcuse apariția, a și dispărut în ploaia torențială. Pentru prima oară ne dădea o asemenea directivă.

Seara, când au început știrile, m-am așezat și eu în fața televizorului, alături de Keumsun și de tata. Eram destul de neliniștiți, fiindcă ne rodea curiozitatea să aflăm despre ce era vorba, dar și oarecum nervoși. Trebuie că se întâmplase ceva cu adevărat extraordinar. Ca de obicei, pe ecran s-a ivit crainica, îmbrăcată în costumul ei tradițional coreean, pe fundalul unei imagini din Phenian, care avea în prim-plan fluviul Tae-dong. Numai că, de astă dată, arbora o mină tristă, ca și cum ar fi fost pe punctul de a izbucni în lacrimi.

„Președintele Kim Il-Sung a murit!”, a exclamat ea brusc, luptându-se cu plânsul care o podidea.

Tatăl meu a rămas împietrit de uimire. Crainica putea la fel de bine să ne fi spus că tocmai se prăbușise cerul peste noi. Eu și sora mea ne-am întors agitate către tatăl nostru. Imaginile care se succedau la televizor ne-au uluit pe toți. Eu nu înțelegeam foarte clar despre ce era vorba, dar știam că tocmai se petrecuse ceva de neimaginat.

La scurt timp după aceea, s-a întors și mama de la lucru, cu ochii-n lacrimi. N-o mai văzusem niciodată într-un asemenea hal. Aflase și ea vestea la spital, împreună cu colegii ei, iar unul dintre ei suferise un atac de cord, atât fusesse de șocat. În

ziua respectivă, mulți oameni de peste tot au murit din cauza șocului veștii care făcuse înconjurul țării. Și mama era devastată pentru că-l iubea pe președintele nostru din tot sufletul. În copilăria petrecută la Phenian, urmasa școala de lângă Mangyongdae, mica fermă la care se născuse Kim Il-Sung. Vizitarea locului de baștină al lui Kim Il-Sung a devenit un pelerinaj național pentru nord-coreeni; și eu l-am vizitat când eram foarte mică. Mi-a povestit mama că Kim Il-Sung însuși le vizitase odată școala – mama mea stătuse la mai puțin de un metru de Kim Il-Sung! Era foarte înalt și avea un zâmbet cald – așa spunea mama. Părea foarte binedispus și prietenos pe toate portretele lui pe care le vedeai peste tot prin țară, cum era și cel care trona deasupra intrării în gara din Eundeok.

Kim Il-Sung era un zeu pentru noi și simpla posibilitate ca el să moară ni se părea de neimaginat. Mai puteam noi să trăim fără zeul nostru? Fără tatăl nostru? Doar el ne smulsese din ghearele ocupației japoneze, el era întemeietorul națiunii noastre, el era părintele nostru, al tuturor nord-coreenilor! Când a fost anunțată moartea lui Kim Il-Sung, viața cotidiană a luat o pauză de-a lungul și de-a latul țării, până la funeralii, care au fost și ele transmise la televiziune după câteva zile. Peste tot prin Coreea de Nord, au avut loc scene de isterie colectivă: soldați care se rostogoleau pe podele, plângând în hote, femei care zbierau de durere. Pe ecranul televizorului, cu ploaia revărsându-se în fundal, crainica ne-a explicat că „până și cerul deplânge moartea Marelui Conducător”.

Astăzi, chiar dacă trăiesc în inima Seulului, această formulă continuă să-mi răsună în minte, pentru că ilustrează perfect, cred eu, îndocrinarea la care eram supuși pe-atunci și care lucrează mai departe, cu motoarele turate la maximum,

în Coreea de Nord. În ziua aceea – 8 iulie 1994 –, credeam cu tărie că până și cerul plângea la moartea lui Kim Il-Sung. Acum știu, bineînțeles, că ploaia torențială se datora faptului că ne găseam în plin anotimp al musonului, perioadă în care plouă masiv în toată Coreea, în fiecare an. La vremea respectivă, însă, fusesem cu desăvârșire spălată pe creier și credeam tot ce auzeam la școală și acasă. Nici n-aveam vreun motiv să nu cred – nu exista nicio metodă prin care aș fi putut afla o versiune diferită a faptelor. Nici măcar adulții nu aveau acces la vreo informație pe care s-o compare cu ce aflam de la școală sau de la televizor.

Expatrierea mi-a dat ocazia să uit măcar o parte din propaganda care ne fusese băgată pe gât și m-a învățat să văd realitatea prin proprii ochi: țara mea este condusă cu mână de fier de o familie devenită dinastie, însetată de sânge. Tatăl și fiul Kim nu sunt părinții noștri iubitori, sunt niște tirani lipsiți de scrupule. Și totuși, astăzi, covârșitoarea majoritate a compatrioților mei din partea de nord a Coreei nu pot să vadă, în niciun fel, adevărul. Poporul meu este complet izolat, într-o lume aflată în secluziune. Nu pot fi blamați că nu se revoltă, pentru că nu știu cum să-și formeze propriile opinii și nici nu înțeleg pe deplin adevărata amploare a nefericirii lor. Realitatea dură a dictaturii de-acolo e greu de măsurat. Acces la Internet au exclusiv membrii de cel mai înalt rang ai Partidului. Să te uiți la televiziunile din alte țări, să dai telefoane în străinătate, să faci schimb de mesaje cu străinii – toate acestea sunt interzise cu strictete și se pedepsesc prin ani de închisoare într-unul dintre lagărele de muncă sinistre de peste tot din țară.

Chiar și așa, mai ales ca rezultat al mitelor, din ce în ce mai multe informații se strecoară în Coreea de Nord pe la granița cu China, grație vânzătorilor ambulanți și contrabandiștilor.

Numai că influența lor abia dacă se face simțită dincolo de suprafață. La granița dintre Coreea de Nord și Coreea de Sud, care este frontiera cel mai puternic militarizată din lume, turnurile de veghe și câmpurile de mine formează un zid impenetrabil: mesajele nu ajung în Coreea de Nord pe-acolo, poate cu excepția câtorva manifeste care denunță crimele regimului Kim și care sunt expediate pe deasupra fortificațiilor militare. Multe familii despărțite la sfârșitul Războiului din Coreea, în 1953, nu mai știu absolut nimic de-atunci de rudele lor, care au rămas de cealaltă parte a Zonei Demilitarizate, cum a fost denumită frontiera păzită cu sârmă ghimpată, care separă cele două jumătăți ale Peninsulei Coreea.

La fel ca toată lumea, și eu am avut sufletul pustiit a doua zi după moartea lui Kim Il-Sung. Dis-de-diminează, mama ne-a trimis pe munți, pe Keumsun și pe mine, să culegem flori în cinstea lui Kim Il-Sung. Era o sarcină de care ne achitam și noi, la fel ca toți ceilalți copii din Coreea de Nord, la zilele de naștere ale fiecăruia dintre cei doi conducători ai noștri. Dacă te-ntorceai cu mâna goală sau, și mai rău, cu flori galbene, puteai să te-alegi cu o mulțime de necazuri. Ai fi devenit obiectul de batjocură al tuturor și ai fi primit pedepse din partea profesorilor. Galbenul era considerat culoarea dușmanilor noștri americani. Se credea că toți americanii sunt blonzi, așa că eram învățați să urâm culoarea galbenă.

A doua zi seara, pe 9 iulie 1994, n-ai mai fi găsit o singură floare nesculsa, după ce toți copiii dăduseră iama în toate straturile de flori.

În ceea ce mă privește, după ce am cules flori, m-am întors și am luat parte la o ceremonie în mijlocul orașului, organizată pentru ca publicul să poată jeli; în toiul întregii frenezii, am izbucnit

și eu în plâns. Nu știam prea bine de ce anume plângeam, dar trăiam cu senzația că așa trebuia să fac. Țin minte că stăteam chiar lângă o fată care nu reușea să plângă de-adevăratelea.

„Se preface doar”, mi-am spus în sinea mea, urmărind acea unică lacrimă care se chinuia să se formeze în colțul ochiului fetei. N-avea de ales, trebuia să-ncerce măcar. Risca să fie disprețuită, dacă nu i se umezeau ochii.

Și totuși, era o durere autentică. Îl iubeam pe Kim Il-Sung din toată inima, ca și pe fiul și succesorul său, Kim Jong-Il. Erau pentru noi, tatăl și fiul, ceea ce este Moș Crăciun pentru ceilalți copii din toată lumea. Zilele lor de naștere, 15 aprilie și, respectiv, 16 februarie, erau niște minunății pentru noi, copiii. Primeam din partea lor câte un kilogram de dulciuri fiecare. Cu o noapte înainte, eram întotdeauna cât de emoționați puteam fi, iar eu, una, nu reușeam niciodată să adorm. În dimineața fiecăreia dintre cele două aniversări, îmi puneam uniforma impecabilă și mă duceam să-mi primesc mândră punga transparentă cu bunătăți, pe care scria: „Nu avem nimic de invidiat în lume”. Presupun că era unul dintre modurile în care proceda regimul, ca să se asigure că înțelegeam bine: nu existau pe lume copii mai fericiți decât noi. În pungi erau pachete de gumă de mestecat, caramele, pastă din boabe de soia cu glazură de zahăr și biscuiți. Pe drumul de întoarcere, îmi țineam punga strânsă la piept, ascunsă sub o pânză pe care mi-o dădea mama, ca nu cumva să-mi fure alți copii dulciurile.

Chiar și după ce am ajuns în Coreea de Sud, mi-a luat mult timp să pricep adevărul despre țara mea. Nu voiam să cred că-n persoana lui Kim Jong-Il aveam un dictator nemilos. La Seul, am citit o carte scrisă de fostul bucătar japonez al lui Kim Jong-Il, care fugise la Tokio, ca să scape de sub jugul impus de el,

după ce-i pregătise mulți ani sushi. În acea carte, Kenji Fujimoto relatează foarte amănunțit despre cât de crud este conducătorul nostru. Atât de departe era de imaginea unui inger păzitor despre care învățasem la școală, încât, inițial, am refuzat să accept lucrurile despre care citisem.

Când eram elevă, în fiecare dimineață citeam, la clasă, câte o povestioară despre viața exemplară a lui Kim Jong-Il. Într-una din ele, cu iz de basm, ni se spunea că în ziua în care se născuse Kim Jong-Il o stea se ivise deasupra muntelui Paektu, vulcanul uriaș pe care a fost întemeiată națiunea noastră, cu mai multe mii de ani în urmă. Cântam cântece despre marele nostru eliberator, Kim Il-Sung. Când eram foarte mică și am fost în vizită la Phenian, m-a dus tata să-mi arate un copac dintr-un parc situat pe malul fluviului Taedong, în care se suise Kim Il-Sung, demult de tot, când era și el copil, ca să încerce să prindă un curcubeu. Mi s-a spus că așa-i venise ideea să declanșeze revoluția socialistă.

Astăzi, mintea mea s-a eliberat de toate aceste minciuni. La Seul, am aflat despre lagărele de muncă oribile din țara mea de baștină, în care cel puțin o sută cincizeci de mii de prizonieri mor încetul cu încetul chiar în acest moment. Habar n-aveam, când locuiam în Coreea de Nord, că existau asemenea lagăre; știam doar că unii oameni dispăreau. La Seul, adeseori auzi despre alți „transfugi”, care au evadat la fel cum am evadat și eu. Acum înțeleg: țara noastră era, de fapt, o imensă închisoare în care deținuții nu erau conștienți de nenorocirea lor, de vreme ce prioritatea lor absolută era întotdeauna să lupte pentru viețile lor.

Toate aceste întrebări mi-au revenit în minte în noiembrie 2010, la mulți ani după fuga mea, când Coreea de Nord a

bombardat brusc o insulă sud-coreeană din Marea Galbenă*. Patru oameni au fost omorâți în cursul atacului respectiv, la numai șazece și șase de kilometri depărtare de Seul. Eu și sora mea ne-am gândit că războiul stătea să izbucnească. „Ăștia-s nebuni!”, mi-a spus Keumsun.

Personal, eu nu cred că va fi un război în adevăratul sens al cuvântului, la fel cum nu cred că regimul va ceda vreodată puterea, nici nu va renunța la programul său de arme atomice, pe care le construiește în secret. Și mă-ntreb fără încetare dacă voi avea prilejul vreodată să mă-ntorc în Coreea de Nord – într-o Coree de Nord eliberată de tiranie și scăpată de suferință și foamete.

* La 23 noiembrie 2010, în timpul unui exercițiu naval al Coreei de Sud, armata Coreei de Nord a început să tragă proiectile de artilerie asupra insulei sud-coreene Yeonpyeong. Doi marinari sud-coreeni au fost uciși și cel puțin 16 au fost răniți (n. red.).

Capitolul 4

„O să murim toate”

Decembrie 1997. Deși eram slabă ca un vreasc, tot mă simțeam de parc-aș fi tras la cântar o tonă; îmi simțeam trupul prea greu ca să mă mișc. M-am prăbușit la podeaua tare și-nghețată, în penumbra nopții, care mă învăluia din ce în ce mai mult. Nu mai aveam putere s-o duc așa mai departe. Mă părăsise mama. Când am auzit pași răsunând în casa scărilor, am rămas complet nemișcată. În acea noapte friguroasă din decembrie 1997, când aveam unsprezece ani, am știut că aveam să mor până să ajung și eu măcar adolescentă.

Deodată, am auzit în urechi un sunet înfundat. Oare visam? Sau, poate, aveam un coșmar? Am deschis ochii doar pe jumătate. O siluetă întunecată s-a ivit în fața mea, umbra ei făcându-se din ce în ce mai mare. Înfricoșată, m-am ridicat în capul oaselor, și abia atunci am văzut că acel chip sumbru mi se părea cunoscut. Mi-am dat seama brusc: era mama, iar Keum-sun stătea chiar în spatele ei! Am simțit un zvâcnet de adrenalină, care mi-a învăluit tot corpul, iar angoasele au și început să se risipească. Nici nu știam că era cu puțință să fiu atât de fericită, cum mă simțeam în acel moment.

Cu doar câteva ore mai devreme îmi scrisesem testamentul, și-acum, iată-mi familia reunită. Un miracol, nu altceva.

Mă simțeam vag rușinată că-mi pusesem gândurile pe hârtie, pentru că mama și Keumsun erau deja, probabil, pe drumul de-ntoarcere, la vremea la care scriam eu. Mă simțeam o lașă. Mai rău decât atât, eram conștientă că scrisesem câteva lucruri foarte dure la adresa mamei. Mi-a găsit carnetelul pe care-l lăsasem pe măsuta de cafea. Mi-am ținut respirația, câtă vreme a citit ce scrisesem. Chipul ei nu trăda nicio emoție și n-o să știu niciodată la ce se gândea în acel moment anume. Câtă vreme ea citea, eu simțeam că bucuria mea se risipea ușor.

A dispărut cu desăvârșire, când am realizat, înspăimântată, că se-ntorseseră acasă cu mâna goală. Călătoria lor la Rajin-Sonbong se dovedise fără succes. Nu reușiseră s-aducă nimic de mâncare acasă, iar eu muream de foame. Nu mai pusesem nimic în gură, de când se terminase, cu două zile-n urmă, acea fiertură fără urmă de gust, din apă cu frunze de napi uscate. Eram îngrozitor de dezamăgită, dar n-am îndrăznit să mă și arăt.

Mama părea epuizată și tulburată, după lungul drum ne-productiv pe care-l făcuse, iar faptul c-a citit ce scrisesem și lăsasem pe mäsută, cu siguranță că mai rău a făcut. Nu aveam nimic de mâncare în apartamentul nostru, așa că mama s-a mulțumit să bea un pahar cu apă, în timp ce-și făcea ochii roată peste camera goală, cuprinsă de beznă.

„Singurul lucru care ne-a rămas de făcut aici este să murim”, a zis ea cu o voce slabă, de om învins.

Urma, deci, să murim toate trei.

S-a întins în tăcere pe jos, pe sacul de dormit însăilat, de-a lungul peretelui bucătăriei; acolo era locul cel mai puțin friguros din tot apartamentul. Eu și sora mea ne-am ghemuit lângă ea. Ne-a învăluit pe toate beznă, și eu am alunecat spre somn. Eram înfometate și neajutorate, dar măcar n-aș mai fi murit singură.

*

Dimineata, ne-a trezit zgomotul străzii, dar niciuna dintre noi nu s-a mișcat deloc. Mama era țeapănă ca o statuie. Povara care-i apăsa pe umeri era prea mult prea ea și n-o putea duce. Știa că ea era ultima noastră speranță împotriva maladiei care lovise toată patria și care se înrăutățea cu fiecare zi care trecea – foametea. Din 1995, membrii familiei noastre muriseră încet, unul după altul, iar acum noi căteșitrele urmam pe listă. Într-un interval de doi ani, o pierdusem pe bunica, iar apoi, la scurt timp, pe bunicul. Cu numai o lună în urmă, îi venise rândul tatălui meu să se ducă. Când își ținea ochii închiși, mama probabil că revedea iar și iar în minte acest coșmar după toate aparențele fără sfârșit.

Nu mai mâncasem tăieței reci care-mi plăceau atât de mult de mai bine de un an. Până în 1994, avusesem întotdeauna suficient de mâncare, pentru că, așa cum spuneam, mama își făcuse un obicei să aducă acasă resturi de hrană de la bufetul spitalului unde lucra. Mulțumită ei, și noi mâncam regulat orez cu *kimchi*, o varză călită și condimentată. *Kimchi*, o specialitate coreeană, pișcă limba puțin când o mănânci, dar este savuroasă. Odată ce te obișnuiești cu ea, nu-ți mai poate lipsi de pe masă. Dar iată că, de când am ajuns eu la vârsta de nouă ani, orezul a început să ne lipsească – nu mai mâncam chiar în fiecare zi. Alimentele de la spital au început să se rărească. În loc de orez, mama ne făcea un terci de grâu, după care nu m-am dat în vânt niciodată. „Nu-mi place”, mormăiam, ori de câte ori îmi puneau-n față un castron din acel terci apos.

Dar știam că dacă nu mâncam acel terci, altceva nu aveam de pus în gură.

Cam tot pe vremea când spitalul a început să rămână fără hrană, și magazinul de stat din apropierea blocului a devenit absolut inutil. Era o prăvălioară cu pereții de beton și cu grilaje de oțel peste cele două ferestre, așa că semăna mai degrabă cu o pușcărie, decât cu un magazin. Toate proviziile din oraș treceau prin acel magazin, altfel nu se putea, pentru că-n Coreea de Nord totul aparținea statului, potrivit dogmei tradiționale a socialismului. De la uniforme școlare, până la ulei și orez, în principiu, găseai acolo tot ce-ți trebuia. Dar, în cea mai mare parte a timpului, magazinul era cu desăvârșire gol. Timp de aproape doi ani, a stat aproape numai închis, pentru că nu era aprovizionat. Treptat, rațiile distribuite prin fabrică nu au mai venit în mod regulat, până au dispărut cu totul. În consecință, toată lumea a învățat să se descurce pe „piața neagră”, cumpărând și vânzând orice se putea la *jang-madang*, piața tolerată de autorități în mod tacit. Uneori, oamenii vindeau te miri ce direct în stradă. Cu toții etalau chiar în fața caselor bruma de bunuri pe care le mai aveau și pe care le vindeau ca să-și cumpere de mâncare, iar prețurile alimentelor creșteau amețitor.

De când am evadat din Coreea de Nord, am aflat că eram victime ale așa-numitei „Mari Foamete”, care a răvășit țara la mijlocul anilor 1990. Nici până în ziua de astăzi nu se știe precis câți oameni au pierit în această tragedie, despre care cei de la putere nu vor să recunoască nici măcar c-a existat. Cel puțin o jumătate de milion de oameni și-au pierdut viețile. Poate că numărul real de morți a depășit un milion, după cum afirmă unele organizații neguvernamentale. Aici, la Seul, am aflat că provincia mea, Hamgyond de Nord, a fost cel mai tare afectată de marele dezastru național.

Cauzele foametei au fost complexe. Mai întâi, prăbușirea Uniunii Sovietice, în 1991, a destabilizat economia nord-coreeană: rămasese fără curent electric, fabricile au încetat să mai funcționeze, îngrășămintele n-au mai fost împrăștiate pe câmpuri și rațiile de hrană au fost reduse. În 1994, inundațiile catastrofale au dat lovitura de grație agriculturii și așa muribunde a provinciei mele. Producția, câtă mai rămăsese, a fost rezervată personalului militar și celor din elită, în timp ce restul populației suferea de foame în tăcere. Copiii mici au fost primii care au sucombat în condițiile foametei, urmați de bătrâni și, în ultimă instanță, de femei. Calitatea rațiilor de hrană oricum nu încetase să se deterioreze încă de la nașterea mea, de la mijlocul anilor 1980, dar, începând cu anul 1994, cantitățile au scăzut drastic, iar aprovizionările au fost practic întrerupte. Oficial, responsabilii magazinului nostru de cartier dădeau vina pe ceea ce ei numeau „întârzieri”. În realitate, se întâmpla să nu primim nimic și șase luni la rând.

La Chongjin, în 1995, prima care a pierdut lupta cu foamea a fost bunica. În anul următor, bunicul, militar în retragere, a murit și el din cauza lipsei de hrană. Sănătatea lui șubredă n-a putut lupta cu dispariția rațiilor guvernamentale. Mama a aflat ce se-ntâmplase după câteva luni, și asta numai dintr-o scrisoare pe care am primit-o la câteva luni după înmormântarea bunicului. Așa încât, grație ineficienței serviciului poștal, mama n-a mai avut ocazia să-și ia rămas-bun de la tatăl ei.

Cu ochii închiși, întinsă pe podeaua bucătăriei, în acea noapte cumplită de decembrie 1997, probabil că rememora în minte toate lucrurile astea.

Ca o ironie a sorții, familia mea și-a plătit crunt statutul „privilegiat” și loialitatea oarbă față de sistemul de stat. Nu ne-am

fi închipuit vreodată că regimul avea să ne lase dezarmați în fața morții prin înfometare. Depindeam în întregime de rațiile guvernamentale ca să ne hrănim, așa c-am cedat mai repede față de alții, care învățaseră să-și dezvolte metode alternative de supraviețuire. Numai cei care avuseseră grijă să aibă surse de bani pe „piața neagră” aveau și mijloacele de a-și cumpăra de mâncare, și numai oficialitățile de rangul cel mai înalt și personalul militar aveau acces la proviziile guvernamentale. Dar, vai! Oficialitățile de rang mediu, cum era și bunicul, au avut de suferit cel mai mult, când rațiile au încetat să mai vină. Bunicul nici nu avusese talent la afaceri și se dovedise incapabil de a încerca metode alternative de supraviețuire.

Apoi, în vara lui 1997, tatăl meu nu mai rezistase acelei senzații de foame permanente. Corpul său, și așa plăpând, devenise vizibil mai slăbit, de când fabricile încetaseră a mai distribui rații de hrană. Țin minte și acum fața care parcă i se-nfunda în craniu din ce în ce mai mult. Într-o noapte, după ce adusese acasă un sac de cărbuni, ca să ne-ncălzim, se prăbușise de oboseală în fața ochilor mamei.

„Oamenii fac lucruri ciudate chiar înainte de-a muri” – așa zice un vechi adagiul nord-coreean. În ultimele lui zile, tata o luase complet pe arătură. Făcea diverse lucruri, care pe mama o scoteau din minți. Odată, când se întorsese de la serviciu, mama găsisese apartamentul golit. Parcă înnebunise, crezând că fuseserăm jefuiți. De fapt, se-ntâmplase altceva: vecinii noștri îl convinseseră pe tata să le dea lor toate bunurile noastre, ca să ni le vândă-n piață. Mama, furioasă, plecase glonț la *jangmadang*, să recupereze lucrurile noastre cele mai de preț, cum ar fi păturile minunate pe care le primise ea ca daruri de nuntă. Din păcate, ajunsese prea târziu: fuseseră toate vândute.

A doua zi, tata se prăbușise din nou și, de astă dată, nu-și mai revenise. N-aveam bani suficienți, nici măcar să plătim o înmormântare cum se cuvine. Mormântul lui fusese o simplă groapă săpată în noroi, și nu ne permiseserăm decât să-i punem o scândură la căpătâi, cu numele lui scrijelit pe ea, ca să nu cadă în uitare – nu chiar imediat, cel puțin. După câteva săptămâni, cineva-i furase și acea scândură, cel mai probabil ca s-o folosească drept lemn de foc – oamenii erau gata să facă aproape orice ca să-și asigure supraviețuirea.

După ce s-a prăpădit și tata, viața noastră a devenit un adevărat iad: nu mai trăiam pentru nimic altceva decât să rămânem în viață. Nici măcar spitalul nu mai avea ce să le dea de mâncare pacienților și nimeni nu mai primea rații de hrană din partea stăpânirii. Cum spuneam, eu și Keumsun nu ne mai duceam la școală pentru că nu mai arătam prezentabil. Și-apoi, nu mai aveam timp să studiem; zilele noastre nu mai însemnau nimic altceva decât o luptă continuă de a găsi ceva ce-am fi putut mânca.

Toate trei – eu, mama și Keumsun – trăiam izolate în apartament și ascunse vederii publice. În fiecare noapte, ne strecuram afară din oraș, ca să furăm orez și porumb de pe câmpuri. Smulgeam brațe întregi de recolte, apoi ne îndepărtam și mai mult, sus, la munte, ferite de privirile militarilor sau ale oficialităților guvernamentale, unde separam boabele. Căutam și rădăcini și ciuperci. Uneori, mergeam și la tăiat de lemne, care erau din ce în ce mai greu de găsit, ca să le vindem și să ne cumpărăm ceva de subzistență.

Mama se ocupa de tăiatul copacilor cu securea, în timp ce eu și Keumsun ne făceam de lucru cu crengile mai subțiri sau

faceam legături de vreascuri. Așa o muncă dificilă! Norocul nostru că n-am fost niciodată prinse asupra faptei.

În acea noapte cumplită din decembrie 1997, mama stătea nemișcată, cu ochii închiși, pe făcătura de sac de dormit. Fără îndoială că prin minte îi treceau toate amintirile acestea.

Drumul până la Rajin-Sonbong fusese ultima noastră speranță. Când ieșise pe ușă din apartament, se gândise că tot ar fi reușit s-aducă înapoi ceva de mâncare sau să găsească o soluție de făcut bani, care să ne salveze pe toate trei. Dar și această ultimă încercare dăduse greș.

Până dimineața, mama tot nu s-a mișcat, dar eu, curios lucru, am avut impresia că-n mintea ei cocea un plan. Afară, soarele se ridicase deja și strălucea orbitor. Dintr-odată, mama s-a ridicat, cu o hotărâre de neclintit în privire. Decisese că era cazul să acționeze. Voința ei de a supraviețui se pusese în mișcare.

Capitolul 5

Fuga

În acea dimineață, mama a trecut dincolo de punctul de la care nu mai există întoarcere. Am văzut-o ridicându-se în capul oaselor cu o privire hotărâtă, care contrasta radical cu disperarea pe care o citisem în ochii ei în ajun. S-a ridicat să facă un lucru despre care eu nici măcar nu mi-aș fi închipuit că era cu putință. S-a îndreptat ținută către peretele unde erau atârinate portretele conducătorilor noștri, s-a înălțat pe vârfurile picioarelor, și-a întins ambele brațe și a dat jos fotografiile lui Kim Il-Sung și Kim Jong-Il, acele poze color cu cei doi conducători ai noștri, protejate cu sticlă și încadrate în rame de lemn maronii. Cei doi conducători care vegheaseră asupra noastră zi și noapte, încă din cea mai fragedă copilărie a mea, la fel cum vegheau în fiecare gospodărie din Coreea de Nord. Portretele lor, care se găseau peste tot în țară, în orice clădire și-n orice tren al rețelei de metrou subterane de la Phenian. În cvasi-religia inventată de Kim Il-Sung, acele portrete erau considerate icoane sfinte.

Mamei noastre, însă, nu-i mai păsa. Cu grijă a scos cele două sfinte portrete ale conducătorilor din rame, apoi a desfăcut ramele în șipci. Acele bucăți de lemn erau chiar ultimele noastre obiecte vandabile. Scoțând portretele din ele, mama

tocmai comisese o crimă care se pedepsea cu moartea. Drept care, trebuia să ne asigurăm că nimeni nu și-ar fi dat seama de la ce proveneau acele șipci de lemn. Dacă vecinii ar fi descoperit portretele desrămate, ar fi fost în stare să ne denunțe regimului pentru „insultarea” celor doi conducători. Ca să fie sigură, mama a pus pe foc cele două fotografii.

Apoi a vândut ramele de lemn în piață și, cu banii obținuți pe ele, am fost și noi capabile să ne cumpărăm ceva de mâncare. După trei zile, era pentru prima dată când puneam ceva comestibil în gură. Mama părea și ea să-și fi recăpătat o brumă de energie. Apoi a hotărât să vândă șifonierul, singura mobilă pe care o mai aveam, în afară de măsuța de cafea, pe care-mi scrisesem eu testamentul. Numai că, la *jangmadang*, piața neagră, negustorii i-au spus că șifonierul era mult prea dărăpănat pentru a mai putea fi vândut ca atare. Singura soluție era să-l fi hăcuit cu securea și transformat în lemn de foc.

Dar, dincolo de acest plan efemer, totul rămânea o mare necunoscută. Cum aveam să supraviețuim? Asprimea iernii îi lăsa mamei prea puține momente în care să-și tragă sufletul. Tot atunci s-a și îmbolnăvit. Nu mai putea să ne întrețină și pe noi, așa că pe mine m-a trimis la o colegă, să stau cu ea. Când am plecat de acasă, nu știam dacă urma să mai mă-ntorc vreodată. Keumsun s-a urcat în tren și s-a dus la Chongjin, să locuiască la o mătușă. Mama trebuia să stea o vreme singură, ca să-și recapete puterile. Vecinii erau îngrijorați de sănătatea ei din ce în ce mai șubrează, cu atât mai mult cu cât afară temperatura cobora până la -15 grade. Spuneau că fantoma tatălui meu precis ar fi venit înapoi ca să-ncerce s-o ia și pe mama cu el. În Coreea de Nord, aveai întotdeauna motive să te temi de fantome. Erau și multe, iar mie mi-era mereu frică de ele, când eram foarte mică.

*

În acele câteva ultime săptămâni ale iernii 1997–1998, viața mea a luat o cotitură bruscă. Pe măsură ce deveneam din ce în ce mai desperate după mâncare, în mintea mamei au apărut gânduri despre ceva de neconceput: să fugim din țară. A început să-și facă planuri despre cum să evadeze din Coreea de Nord și să se-ndrepte într-o direcție necunoscută, ca să-și salveze cele două fiice. M-am întors acasă și am revăzut-o la începutul lui februarie următor, când începuse deja să se simtă mai bine și, de îndată ce-am văzut-o, mi-am și dat seama că luase decizia înfricoșătoare: să ne-ndreptăm spre China.

Orașul Eundeok este situat la numai un ceas de granița dintre China și Coreea de Nord, dar nu ne trecuse prin cap vreodată să ne asumăm un asemenea risc. Să fi trecut ilegal acea graniță pe care patrolau gărzi înarmate cu mitraliere, instruite să tragă de cum te vedeau – mie, uneia, mi se părea nebunie curată. Unii prieteni de-ai noștri ne sfătuiseră în mare taină să ne asumăm riscul și să trecem dincolo, pe teritoriul Chinei. Ne spusese că nu aveam nicio șansă de supraviețuire dacă rămâneam în țară. Ne povestiseră despre mai multe familii care evadaseră în China și o duceau foarte bine. La început, mama nu-i crezuse pentru că, în tinerețea ei, țara noastră o ducea mai bine decât China. Când era ea tânără, chinezii erau cei care visau să vină în Coreea de Nord, ca să scape de foamete. Cât de repede se schimbă lucrurile! Mai mult decât atât, noi, în Coreea de Nord, nu știam absolut nimic despre tot restul lumii, în afară de ceea ce ne servea propaganda oficială, care nu obosea niciodată să repete că mai bine trăiam la noi decât în haosul lumii capitaliste. Trăiam într-o mare minciună, dar pe atunci nu știam.

Într-un târziu, totuși, mama se lăsase convinsă. La urma urmelor, nu mai aveam prea mare lucru de pierdut. Iar mama, dacă-i intra o idee în cap, nici vorbă să se răzgândească. Urma să devenim „dezertoare”, trădătoare de patrie. Deocamdată, însă, la momentul respectiv, preocupările noastre nu erau nici pe departe politice. Ne mâna instinctul de supraviețuire, nu vreo dorință de a ne revolta împotriva regimului. Scopul nostru era să găsim de mâncare și să supraviețuim. Nu voiam câtuși de puțin să critic dictatura lui Kim Jong-Il; voiam doar să-mi potolesc foamea. Mult mai târziu, la finalul periplului nostru atât de lung și primejdios în căutarea libertății, mi s-au deschis ochii în privința slugărniceiei noastre din Coreea de Nord și am început să-nțeleg ororile aceluia regim inuman. Astăzi, pot să denunț fățiș crimele regimului nord-coreean, pentru că mă aflu în siguranță în Coreea de Sud. Iar aici, după atâta timp, am și eu, în sfârșit, burta plină.

Cincisprezece ani au trecut, iar eu țin minte limpede ziua aceea, în care au început viețile noastre de fugare. O călătorie care avea să dureze nouă ani, dar atunci n-aveam de unde să știm.

Se lăsa noaptea peste orașul Eundeok. Primăvara își intrase de mult în drepturi, dar eu tremuram, totuși, de frig, pentru că temperatura scăzuse brusc, odată cu venirea întinericului. Keumsun, mama și cu mine ne-am strecurat afară din micul nostru apartament. Mama, în spatele nostru, a încuiat ușa, de data asta pentru totdeauna. Luasem cu mine un mic rucsac, în care aveam cele mai prețioase amintiri ale mele: câteva fotografii, mai ales una cu tatăl meu purtând o așa-numită *ushanka*, făcută în fața statuii lui Kim Il-Sung de la Phenian. Era poza mea preferată cu el. Jur-împrejurul nostru, pe stradă, trecătorii cu care ne încrucișam pașii habar n-aveau că era ultima oară când

ne vedeau. Mai devreme, în aceeași zi, mama se dusesse la o prietenă să împrumute o secure și un ferăstrău, pretinzând că avea nevoie de ele ca să taie niște lemne. Dar nu-ndrăznise, luând acele unelte cu împrumut, să-i spună prietenei că de-acum erau ale noastre și aveam de gând să le păstrăm. Aveau să ne ajute să facem rost de hrană pe parcursul călătoriei noastre în marele necunoscut. Nu trebuia să facem nimic altceva decât să tăiem niște lemne ici și colo, să le vindem și să ne cumpărăm de mâncare, ne spusese mama, care a avut întotdeauna un bun simț practic.

Era întuneric beznă când am ajuns în satul de la granița cu China, după vreo oră și ceva de mers în spatele unui camion hârbuit. Învăluite în mantaua nopții, ne-am îndepărtat de sat și am luat-o peste câmpuri, ascunzându-ne prin tufișuri și boschete. Dintr-odată, după ce ochii mi s-au acomodat cu întunericul, am zărit în depărtare un indicator pe care scria: „Fluviul Tumen”. Dincolo de acel curs de apă era China. Libertatea și – ceea ce eu, cel puțin, speram și mai mult să găsim – orezul ne așteptau de partea cealaltă. Chiar în aceeași seară, urma să ajungem în China.

Locul respectiv de pe malul fluviului ne era deja cunoscut, fiindcă mai făcuserăm același drum cu câteva săptămâni înainte. Prima noastră încercare de trecere a frontierei avusesese loc la începutul lui martie. Urmând sfaturile unor contrabandiști cu experiență, plecaserăm de-acasă cu intenția de a traversa fluviul înghețat. Numai că, odată ajunse acolo, ne fusese limpede că veniserăm prea târziu. Calupuri mici de gheață pluteau pe apă. Gheața începuse deja să se topească, așa că era clar – trebuia s-așteptăm până iarna următoare. Ni se păruse atât de mult timp de așteptat. După acea primă tentativă, ne întorseserăm la Eundeok în creierii nopții, descurajate.

Și totuși, mama noastră nu era genul care să renunțe ușor, așa că hotărâse că aveam să ne întoarcem după ceva timp și să trecem Tumenul primăvara. Și-atunci, dacă tot auziserăm că fluviul nu era cine știe ce adânc, aveam să-l trecem prin apă, în loc s-o luăm peste gheață.

Drept urmare, iată-ne la cea de-a doua încercare. Ne-am apropiat în liniște de malul râului. La câțiva metri de apă, ne-am întins pe nisip. De-acolo, puteai să-i urmărești pe soldații care patrulau de-a lungul frontierei, cum veneau și se duceau peste coline și printre ele. Am rămas nemișcate și tăcute câteva ore bune. Mama calcula pe mutește cât răgaz aveam între fiecare sosire și plecare a patrulelor.

Pe la miezul nopții, îndată după ce unul dintre soldații de patrulă trecuse de noi, ne-a dat semnalul și s-a îndreptat spre mal, iar eu și Keumsun am urmat-o, una în spatele celeilalte. Când am ajuns la fluviu, mi s-au înfundat picioarele în apa înghețată. N-avuseserăm ocazia să-nvățăm să înotăm, dar mama ne ținea strâns pe-amândouă. Mai întâi, apa mi-a ajuns la genunchi, apoi, parcă imediat, până sus de tot, la gât. Am avut senzația că eram cât pe ce să mă scufund cu totul. Ce frică mi-era! Eu și Keumsun ne țineam strâns de mama noastră cea încă hotărâtă. Dar tot mama și-a dat seama că fluviul era prea adânc pentru noi două, așa că ne-am întors pe malul de pe care plecaserăm. Ce ușurare!

Și totuși, am o mamă încăpățânată. Ne-a lăsat acolo s-o așteptăm până când ea trecea fluviul de una singură și ne găsea și nouă un loc pe unde să putem trece. Treptat, silueta ei se pierdea în depărtare. Mie-mi clănțăneau dinții, în timp ce o urmăream dispărând în întuneric. Mă temeam c-ar fi putut să se înece și că n-am mai fi văzut-o niciodată. Și, dacă totuși ea

reușea s-ajungă de partea cealaltă, de sora mea și de mine ce se-alegea? Când mama s-a cufundat în beznă, a început să-mi bubuie inima-n piept.

Dintr-odată, după câteva minute care mi s-au părut mai degrabă ore, mama s-a întors, cu apa șiroind pe ea. Tremura din tot corpul și abia putea merge. M-am gândit că ar fi putut leșina chiar acolo. Ne-a spus că nu mai avea nici doi metri până s-ajungă la granița chineză, când alunecase în albia râului și călcase strâmb. M-am simțit neajutorată. În întunericul nopții, eram două fete rămase fără sprijin, care încercau să aibă grijă de o mamă lovită, udă learcă și înfrigurată de la apa fluviului. „Asta e. Haideți să mergem la paza de frontieră”, a zis mama, de-acum învinsă.

Capitolul 6

Ești kotjebi! Rușine!

Șeful poliției de frontieră a ieșit să ne întâmpine în fața pichetului de grăniceri din apropierea graniței. Mama i-a explicat că pleaserăm de-acasă la tăiat de lemne, cu intenția de a le vinde la Rajin-Sonbong, motiv pentru care trebuise să trecem râul pe furiș. Aveam senzația că nici nu se punea problema ca polițistul să creadă minciuna pe care o auzea. După un moment de ezitare, ne-a spus să mergem și s-așteptăm într-un colț. Eram epuizate și tremuram. Același ofițer ne-a adus câteva turte de mălai și puțin lapte praf și ne-a lăsat să dormim pe jos. Am început să mă-ncălzesc din nou, când mi-am lipit corpul de *ondol*, sistemul de încălzire prin podea folosit în Coreea. M-am cufundat într-un somn adânc, fără vise.

A doua zi dimineată, mi-am dat seama cât de norocoase eram. Polițistul de frontieră ne-a lăsat să plecăm, fără să ne mai pună întrebări.

În diverse momente, pe parcursul întregii noastre călătorii, am dat uneori peste oameni care au fost foarte generoși cu noi. Habar n-am cum îi chema, dar fără ei poate că nici nu mai eram astăzi în viață. Vreau să profit de ocazie și să le mulțumesc din tot sufletul.

Chiar și așa, cu toată generozitatea neașteptată a ofițerului de la frontieră, situația noastră rămânea una de-a dreptul cumplită. Mama a decis că nu era cu putință să ne ducem înapoi la Eundeok. Nu puteam risca să ne-ntoarcem, când vecinii erau la curent cu tentativa noastră de a fugi. Și-apoi, tot n-am fi găsit nimic de mâncare. Să ne ducem înapoi la Eundeok ar fi însemnat să murim de foame toate trei. Dar atunci, încotro ne-ndreptam de-acolo? Mama s-a hotărât: ne duceam la Rajin-Sonbong, în ideea că măcar acolo aveam șansa de a găsi un mijloc de supraviețuire. Am vândut securea și ferăstrăul pe niște bani de buzunar și-am luat-o din loc.

N-o să uit niciodată ziua aceea, fiindcă a fost una dintre cele mai triste din viața mea. Ploua cu găleata, nu știam unde aveam să dormim și eram tare abătute. Cel mai rău era că fotografia cu tata era distrusă de-a binelea. Era preferata mea și ultima pe care o mai aveam cu el. Nu rezistase, biata poză, plimbării noastre prin apa fluviului Tumen. Cerneala se întinsese, iar imaginea chipului tatei, ultima care mai amintea de existența lui, dispăruse pentru totdeauna. Până și-n ziua de astăzi îmi lipsește acea fotografie. În viața mea nouă trebuie să mă lupt din greu ca să-mi păstrez amintirile din ce în ce mai tulburi despre el, să nu se risipească de tot, să nu-l uit cu desăvârșire pe tatăl meu. Mă gândesc iar și iar la excursia pe care am făcut-o la Phenian cu el, când aveam nouă ani. Ne-am plimbat cu metroul, apoi ne-am dus și am văzut statuia lui Kim Il-Sung și mausoleul gigantic în care fusese depus. Tata voia să-mi arate toate lucrurile frumoase care puteau fi văzute în capitală. În acea excursie, pentru prima oară de când mă știam eu, mi-a cumpărat o jucărioară de la un magazin de jucării – o

steluță de plastic, pe care puteam s-o iau cu mine peste tot. Cât de mândră eram, că puteam să mă laud cu ea în fața colegilor, la școală! Acestea sunt amintirile pe care nu vreau să le pierd niciodată.

În acea zi mohorâtă de martie, după tentativa eșuată de fugă, mama, Keumsun și eu ne-am nimerit în portul Rajin, unde-și descărcau pescarii capturile de crabi. Partea cea mai delicioasă și mai scumpă din crab erau cleștii, rezervați exclusiv comercianților chinezi bogați. Tot ce ne puteam permite noi erau cochiliile, care se vindeau la prețuri mult mai modeste. Era prima zi a vieții noastre celei noi, de vagaboande, iar mama, ca să ne păstrăm ridicat moralul, a cumpărat câteva cochilii dintr-alea. Ne-am ospătat cu carne de crab toate trei, fără să ne gândim la viitorul nostru, nici unde urma să dormim.

Nimeni din Rajin nu putea să ne-ajute, așa că-am plecat și de-acolo și ne-am dus la Chongjin, la familia mamei, să căutăm sprijin. Două zile a durat mersul cu trenul, burdușit și lent, ca de obicei, până la Chongjin, aflat la o sută de kilometri spre sud. Cum nu ne-ajungeau banii ca să ne cumpărăm bilete, ne-am strecurat și noi în partea din spate a trenului, care ne hurduca încoace și-ncolo. Ne-am ghemuit într-un colț, ca să ne ferim de ochii conductorilor. De fiecare dată când îi vedeam apropiindu-se, ne făceam loc prin mulțimea compactă și ne-ascundeam în toaletă. Era mai ușor de spus, decât de făcut. Eram cu toții înghesuiți ca sardелеle. Putea insuportabil a urină, fiindcă mulți se scăpau pe ei, nereușind să mai ajungă până la capătul vagonului. În plus, trebuia să te ferești de hoți, care erau cu nemiluita, mai ales când treceai prin tuneluri

întunecate. Câtă vreme dormeam, ne țineam încălțărilor în brațe, ca să nu profite nimeni și să ni le fure.

Nici nu se compara cu trenul de lux, cu care eu și tata merseserăm la Phenian, când eram ceva mai mică. Acel tren avea locuri tapițate, ferestre mari, prin care puteai admira peisajul țării, și o atmosferă plăcută. Pe post de conductorii de tren erau femei tinere și frumoase. În timpul călătoriei, au venit să ne distreze, cântând la acordeon pe culoarul din mijlocul vagonului. Pasagerii le rugau să cânte anumite piese, iar ele se arătau bucuroase și le îndeplineau dorințele, dar numai după ce-l rugau pe cel sau cea care le lansase rugămintea să cânte odată cu ele. Era chiar și un restaurant special amenajat în tren.

Cât oi trăi, n-o să uit acea experiență, deși acum știu că tot luxul nu era decât un miraj, menit să păstreze intactă imaginea dictatorilor conducători. Peste tot în țară la vremea respectivă, lipsurile alimentare se făceau resimțite din plin. Dar eu reușeam, încă, să nu le bag în seamă. Eram fericită să mă desfățu cu lipsa de griji a copilăriei.

După o călătorie epuizantă de două zile, am bătut la ușa mătușii mele, sora mai mică a mamei. A rămas mută de uimire când ne-a văzut așa zdrențăroase. Mătușa nu mai auzise nimic despre noi de multă vreme, dar tot nu și-ar fi închipuit nicio dată că puteam s-arătăm într-un asemenea hal.

Foarte repede am înțeles că nu eram binevenite. Ea voia să ne ajute, în schimb soțul său nu gândea la fel. Din păcate, în Coreea de Nord bărbatul era capul familiei și lua deciziile. După numai două ceasuri, ni s-a cerut să plecăm. Foametea se transformase într-un joc dur, în care se descurca fiecare cum putea.

Mamei nu i-a venit să creadă. O ajutase pe mătușa mea de-atâtea ori în trecut. Pe vremea când lucra la spital, îi trimisese frecvent turte de orez și alte provizii prin serviciul poștal, care pe-atunci funcționa mai bine. Și totuși, acum eram trimise la plimbare, fără măcar un cadou de rămas-bun.

Tulburată, mama s-a dus de una singură să-și pună ordine-n gânduri, la mormântul bunicului, tatăl ei. Nu-ndrăznea s-o mai deranjeze și pe sora cea mai mică, preferata ei, care locuia tot la Chongjin. Dezamăgite toate, ne-am întors la gară și am luat același tren, la fel de burdușit, înapoi către nord și sărăcia lucie de la Rajin-Sonbong. Una câte una, fiecare ușă se-nchi-dea în urma noastră. Planul secret de-a evada în China peste fluviul Tumen înghețat trebuia amânat cel puțin până iarna următoare. Și-așa, rușinate, ne-am început viața de vagaboande. Doar nu părăsiserăm nenorocitul de apartament de la Eundeok ca să ne-ntoarcem acum tot acolo.

Țin minte foarte clar un incident mai mult decât rușinos, petrecut într-o zi când mergeam pe o stradă, la Rajin, în perioada în care am trăit acolo, fără adăpost. Dintr-odată, un băiețel și-a făcut apariția din urma noastră.

— *Kotjebi!* Ești *kotjebi!* l-am auzit batjocorindu-mă, când m-am uitat în ochii lui.

Mi-a venit să urlu să furie. Am lăsat pe trotuar ce bagaje duceam cu mine și am început să-l fugăresc, mânioasă.

— Nu sunt *kotjebi!*

După o goană nebună, băiatul s-a făcut nevăzut în labirintul de străzi. M-am întors la sora mea, după ce-l fugărisem fără succes. Eram foarte supărată, evident. Mă cuprinsese o imensă tristețe. *Kotjebi* este un cuvânt rusesc la origine. În Coreea de

Nord, însemna copil fără adăpost. La Eundeok, văzusem din ce în ce mai mulți, iar părinții îmi spusese ră întotdeauna să mă feresc de ei. Acești orfani erau consecințele marii foamete. De la începutul anilor 1990, multor copii le muriseră părinții de foame. Erau nevoiți să-nvețe cum să supraviețuiască singuri pe străzi, victime ale indiferenței totale a unui regim care-și lăsa populația să sucombe în fața mizeriei și a foametei, rezervându-le militarilor și celor din clasa privilegiată orice ajutoare internaționale pe care le primea. Chiar și-n ziua de astăzi, asemenea copii *kotjebi* se organizează în găști și fură tot ce pot. Este o latură a Coreei de Nord ținută ascunsă de regim și pe care propaganda se ferește cu mare grijă s-o arate lumii.

Niciodată nu mă simțisem atât de insultată, ca de zeflemeaua băiatului respectiv. Dar altceva era cel mai rău, încă și mai rău decât să fiu făcută *kotjebi*, și anume că mi-am dat seama că avea dreptate. Devenisem, într-adevăr, *kotjebi* – un copil al străzii.

După fuga noastră eșuată din primăvară, toate trei am dus o viață de vagaboande la Rajin, de multe ori stând și câteva săptămâni fără să ne putem spăla. Ne-am trezit infectate cu păduchi de cap și ne scărpinam ca niște maimuțe. În fiecare noapte, eram obligate să ne găsim alt adăpost, în care să dormim și să scăpăm de ploaia pătoloasă, care întuneca vara. Când se-nnopta și toți negustorii plecau, ne strecuram și noi sub un umbrar din cele care se găseau la intrarea în piață. Dar se-ntâmpla de multe ori să vină câte un gardian și să ne gonească de-acolo. Atunci, ne-adăposteam în scările blocurilor din apropiere. Mirosea îngrozitor de la băile din jurul nostru, dar acolo, măcar, puteam sta mai ferite. Asta, până venea câte

un administrator de bloc și ne gonea și el. După ce eram gonite de peste tot, nu ne rămânea decât să dormim pe sub un pod.

Când au încetat ploile, mama ne-a dus în pădure, să dormim sub cerul liber. Era mai bine așa, departe de privirile uci-gătoare ale altora. Și mai era un avantaj: puteam să ne-mbăiem în pâraiele din jur și să mai scăpăm de jegul gros. Câștigam și puțin timp în felul ăsta, de vreme ce ne aflam exact lângă locul nostru de muncă. Adunatul de lemne devenise, practic, mijlocul nostru de subzistență. În fiecare dimineață, reluam această corvoadă, pe care eu, cel puțin, o detestam. Unelte n-aveam, așa că, folosindu-ne toată forța, smulgeam cu mâinile goale crengi din copaci. Era epuizant și mare lucru nici nu obțineam, pentru că la piață legăturile noastre de bețe făcute manual pâleau prin comparație cu cele tăiate cu ferăstrăul. Rar se-ntâmpla să ni se dea pe ele mai mult de zece sau cincisprezece woni. Ca să obținem ceva mai mulți, mama s-a gândit la o șmecherie. Mă puneam pe mine, mezina familiei, să prezint marfa. Cum aveam o constituție fragilă și eram o apariție ca vai de lume, cumpărătorilor li se făcea milă de mine și se simțeau prost să mai intre la tocmeli cu așa o fetiță amărâtă și neajutorată.

În fiecare zi, vrând-nevrând ne duceam la piață, iar seara ne întorceam la marginea orașului, de multe ori cu burțile goale. Într-o bună zi, eu n-am mai putut suporta. Căram o legătură care-mi rupea umărul, de grea ce era. Simțeam că nu mai pot și am refuzat să mai fac fie și un pas înainte.

— Trebuie s-ajungem la piață și să vindem astea până nu se-ntunecă!, a exclamat mama.

Eu am rămas nemișcată.

— Foarte bine, stai aici. Noi două ne vedem de drum, a zis mama, exasperată.

Am stat și m-am uitat la ele două, cum se făceau din ce în ce mai mici în depărtare, și m-am lăsat la pământ. Era clar: aveam să-mi petrec noaptea exact acolo, pe pământ, singură. Nici nu-mplinisem doisprezece ani.

Întunericul s-a lăsat repede și m-a învăluit complet, făcându-mă să regret aproape imediat hotărârea luată. Mă-nfricoșa zgomotul pe care-l scoteau frunzele agitate de vânt. Mi se părea întruna că auzeam pe câte cineva cum se apropia, sau că vedeam niște umbre care se mișcau pe după copaci. Ca să scap măcar de unele dintre aceste impresii, mi-am ciulit urechile și am închis ochii.

Mi-a fost imposibil s-adorm. Atunci, am redeschis ochii și m-am uitat în sus, la cer. Lumina palidă a lunii străpungea norii și făcea noaptea nu chiar așa de întunecată. Ca să nu mă mai gândesc la cât de înfricoșătoare era pădurea, mi-am întors atenția spre masele pufoase de pe bolta cerului. Ușor ușor, am început să deosebesc în ele imagini curioase. Un balaur, un om... Eram uluită și am reușit, încetul cu încetul, să-mi alung teama. Din acea noapte, n-am mai văzut niciodată un cer nocturn atât de frumos. Abia atunci m-a cuprins toropeala, ca pe un bebeluș nou-născut. M-am trezit de dimineață. Eram tot singură, dar altfel mă simțeam bine. Am auzit zgomot de pași în depărtare. Printre tufișuri, și-au făcut apariția mama și Keumsun. M-a cuprins bucuria, la vederea lor. Mai mult ca de orice, m-am bucurat că nu se-ntorseseră cu mâna goală. Aduseseră *teoks*, turte de orez. Dorința mea ascunsă era pe cale să se îndeplinească: aveam să ne ghiftuim cu ceva delicios, așa că ziua se anunța minunată.

*

La Rajin, viața noastră se desfășura în funcție de vreme. Mama ne-a organizat strategiile de supraviețuire în funcție de vreme. A doua zi după câte o furtună pe mare, mergeam pe plajă la cules de alge marine aduse de valuri pe țărm. Le culegeam, făceam din ele supă și o vindeam la piață. În port, eu strângeam peștii pe care-i aruncau pescarii. Într-o după-amiază, lângă un depozit, mi s-au umplut nările de miros de mere. Am scotocit prin tot depozitul, până am găsit o lădiță-ntreagă de mere, multe dintre ele stricate, abandonate acolo de negustorii chinezi. Le-am ales pe cele care mai erau proaspete, așa c-am avut parte de-un ospăț în ziua aceea.

Modul acesta de viață era, totuși, epuizant. Vara se apropia de sfârșit; pâcla cețoasă a verii lăsa locul unui cer albastru imens, populat de nori uriași. La noi, în Coreea de Nord, se spune că se mărește cerul în septembrie. Mi-am sărbătorit aniversarea de doisprezece ani pe străzi și n-aveam nici măcar o speranță de viitor.

Într-o zi, am întâlnit alt băiat, *kotjebi* ca și mine, cu care am stat de vorbă pe trotuar. Mi-a vândut câteva ponturi despre cum te puteai descurca pe străzi: „Noi furăm. Avem astfel posibilitatea de a face bani – mai ales dacă furăm varză. Uneori, ne-alegem și cu câte cinci sute de woni la un singur jaf!”

Am înțeles imediat că era în interesul meu și al familiei mele să ne schimbăm tactica. Drumurile noastre nesfârșite până-n munți și-napoi, încercările ridicole de a le smulge copacilor câteva crengi, eforturile de a vinde lemnele acelea de foc nu făceau altceva decât să ne sleiască de puteri – și pentru ce? Pentru nimic sau pentru mai-nimic. Trebuia s-o lăsăm încolo de moralitate. Dacă voiam să scăpăm din Coreea de Nord, aveam nevoie de bani.

Eunsun Kim s-a născut în
Coreea de Nord, în anul 1986.

În 1999, din cauza foametei,
mama sa a hotărât să fugă din
țară împreună cu cele două fiice
ale sale. După o călătorie care
a durat nouă ani, Eunsun Kim
a ajuns în Coreea de Sud.

© Eunsun Kim

Acum în vârstă de 31 de ani,
Eunsun Kim relatează despre
grozăviile prin care a trecut
împreună cu familia ei.

© Eunsun Kim

În Coreea de Nord, portretul șefului statului trebuie obligatoriu expus în instituții. Imagine dintr-o clasă de eleve, cu portretele lui Kim Jong-Il și Kim Il-Sung fixate pe unul dintre pereți (31 mai 2010).

Paradă militară de „Ziua Victoriei” – Coreea de Nord (iulie 2013).

Populația provinciei de baștină a lui Eunsun Kim – Hamgyong de nord – a fost puternic afectată de foametea izbucnită la mijlocul anilor 1990. Organizațiile internaționale au făcut presiuni asupra Coreei de Nord pentru a declanșa o reformă a agriculturii în această zonă.

Copii subnutriți într-un orfelinat nord-coreean în timpul foametei (1997).

Enorme picturi murale reprezentând portretele lui Kim Il-Sung și Kim Jong-Il, pe dealul Jangdae din Phenian.

Impozante statui ale liderilor Kim Il-Sung (stânga) și Kim Jong-Il au fost amplasate pe dealul Mansu din Phenian.

Afiș de propagandă în orașul nord-coreean Gaeseong.

Pe timp de iarnă, familia lui Eunsun Kim a traversat fluviul Tumen înghețat și a ajuns în China. Fotografie realizată de pe malul chinezesc spre orașul nord-coreean Namyang. „Chiar în fața noastră, undeva în beznă, se întindea China. Ultima șansă pentru noi toți, va scrie Eunsun mai târziu. Ultimul obstacol – să traversăm fluviul înghețat, pe malul căruia patrulau soldați înarmați cu mitraliere”.

Coreea de Nord, văzută de pe malul chinezesc al fluviului Tumen.

Soldați nord-coreeni de pază la granița cu China (13 februarie 2013).

Împreună cu un grup de fugari, Eunsun Kim a traversat o parte a deșertului Gobi pornind din China spre Mongolia. Despre această experiență, își va aminti: „Soarele lumina deja nisipul și rocile de culoarea caramellei. Peisajul era deopotrivă miraculos și neliniștitor”.

Când ajung în Coreea de Sud, transfugii nord-coreeni sunt internați obligatoriu în centrul Hanawon. Acolo, Eunsun Kim a primit un „curs de zece săptămâni, de capitalism”.

În 2010, când trăia în Coreea de Sud, Eunsun a fost speriată de incidentul militar de la Yeonpyeong. Pentru un timp, tânăra a fost convinsă că bombardarea de către nord-coreeni a teritoriului vecin putea declanșa un nou război între cele două state.

Așa c-am început și noi să furăm. Orice ne cădea în mână furam: legume, varză, porumb, pe care le revindeam în piață. Am reușit astfel să punem și niște bani deoparte. Dar afacerea comporta și riscuri. Într-o dimineață, în timp ce șterpeleam niște cartofi, și-au făcut apariția câțiva cultivatori. Ne-au prins asupra faptului. Mama s-a milogit de ei să ne dea drumul. N-au ascultat o vorbă din ce le-a spus și s-au apucat s-o bată din toate puterile chiar acolo, în fața noastră. Eu și Keumsun am așteptat îngrozite să ne vină și nouă rândul. Norocul nostru a fost că de noi nu s-au atins. Arătam prea slăbănoage și neajutorate. Din fericire, nici nu ne-au dat pe mâna poliției. A fost cât pe aci, dar am scăpat ca prin minune.

După această întâmplare nefericită, mama și-a stors mintea să găsească o modalitate mai puțin riscantă prin care să supraviețuim. I-a trecut prin cap inclusiv să-și deschidă o mică afacere, împreună cu sora ei cea mai mică. Așa că, la venirea toamnei, m-a trimis doar pe mine încă o dată la Chongjin, cu cinci sute de woni în buzunar – o sumă destul de mare pentru vremea respectivă. Am fi putut cumpăra chiar și zece kilograme de grâu cu acei bani. Trebuia s-o conving pe mătușa mea să vină să ni se alăture. Chiar dacă refuza, mi-a spus mama, eu trebuia să rămân la Chongjin, pentru că ea nu-și mai putea permite să aibă grijă la Rajin și de mine.

M-am urcat în tren de una singură. Nu mă mai temeam, pentru că experiența de *kotjebi* de pân-atunci mă întărisese. Mătușa m-a primit cu brațele deschise și, grație celor cinci sute de woni pe care-i adusesem cu mine, mi-a putut oferi o masă bună. Apoi, cu foarte mare grijă, am început să-i povestesc planul nostru.

Deși la început s-a speriat, numai gândindu-se la o asemenea idee, sora preferată a mamei a început apoi s-o rumege. Ea și soțul ei aveau probleme în căsnicie și se certau mereu.

După numai două zile, stăteam în gară amândouă, așteptând să luăm trenul în direcția Rajin-Sonbong. Eram destul de liniștite pentru că nu credeam c-ar fi putut să știe cineva despre intenția mătușii mele de-a fugi. Dintr-odată, prin mulțimea de pasageri din gară, l-am zărit pe soțul ei, care alerga înnebunit de colo-colo, căutându-și nevasta. Ne-am ascuns cât am putut de repede, cu inimile bătând să ne spargă piepturile. Mătușa mea era clar cuprinsă de îndoieli. Ezita. Pe urmă, a sosit trenul. Exact în momentul în care ne pregăteam să urcăm, a făcut un pas înapoi.

— Știi, mi-a spus, la urma urmelor, eu totuși am un soț și doi copii. Pur și simplu, nu pot să-i las aici.

Iar eu, pur și simplu, n-aveam cum s-o conving să vină cu mine. Luase o hotărâre și cu asta, basta. I-am spus, în lipsă de ceva mai bun:

— Dacă te răzgândești vreodată, vino la Rajin s-o cauți pe mama. Așteaptă-ne în fața gării. Trecem mereu pe-acolo.

Trenul s-a urnit și am plecat de acolo cum venisem, de una singură. Chiar și-n ziua de astăzi mă bântuie această amintire. N-am mai auzit nimic, de-atunci pân-acum, nici despre mătușa mea, nici despre ceilalți membri ai familiei. Oare ea mai trăiește? Tot la Chongjin? Sau poate a murit de foame între timp? Sentimentul vinovăției mă urmărește peste tot unde merg. Spunându-i că putea oricând să ni se alătore la Rajin, îi făcusem promisiunea implicită că putea să conteze pe noi. Dar dacă venise și ne așteptase în fața gării, descoperind, până la urmă, că nu mai eram acolo? Niciodată nu voi ști, pentru că,

la numai o lună după aceea, mama, eu și Keumsun am părăsit Rajinul pentru totdeauna.

Când eu am ajuns înapoi la Rajin, mama și-a dat seama că nu mai exista un viitor pentru noi trei în țara noastră. Primul ger al iernii își arăta deja colții. În scurtă vreme, avea să fie mult prea frig pentru a mai putea supraviețui pe străzi. Dar același frig ne oferea o nouă posibilitate: fluviul Tumen avea să înghețe bocnă, iar pe gheața suficient de solidă era ușor de traversat.

Capitolul 7

Exilul

În acea noapte geroasă, o lumină palidă plutea pe deasupra copacilor. De pe vârful dealului se ridica în aer un firicel de fum, care se destrăma pe fundalul întunecat al cerului. Ne-am apropiat de sursa fumului, pentru că simțeam nevoia de puțină căldură. Am mers prin pădure către licărul aceluia foc misterios. Era căinos de frig, iar vântul puternic de februarie parcă mă plesnea peste față. În jurul acelei flăcării, am reușit să distingem două siluete ghemuite – un bărbat și o fetiță. Văzându-i cât de sperați arătau, m-am gândit că poate încercau să facă același lucru ca și noi – să fugă din țară. Mama s-a apropiat de ei, a intrat în vorbă cu bărbatul și mi-a confirmat exact ce bănuisem. În aceeași noapte ca și noi, împreună cu fiica lui, care era chiar mai mică decât mine, bărbatul acela plănuia să riște totul, ca să evadeze din Coreea de Nord.

— Gheața e destul de tare, ne-a spus el. Am văzut oameni trecând peste ea.

În sfârșit, vești bune și pentru noi.

— Dar mai bine așteptăm până spre dimineață, ne-a sfătuit. Atunci, gardienii patrulează mai rar.

Eram aproape de vârful unui deal, de unde se vedea foarte bine fluviul Tumen. Era locul perfect din care să ținem sub

observație mersul încolo și-ncoace al paznicilor de frontieră. Chiar în fața noastră, undeva în beznă, se întindea China. Ultima șansă pentru noi toți. Ultimul obstacol – să traversăm fluviul înghețat, pe malul căruia patrulau soldați înarmați cu mitraliere, instruiți să tragă fără somație în orice mișca. Ore întregi s-au scurs. Eram tot mai neliniștită. Îmi aminteam că ultima oară dăduserăm greș. Dar dacă de data asta ne-mpușcau soldații?

După vreo cinci ore, pe malurile râului domnea o liniște ca de mormânt. Nu se vedea tipenie de om. Pentru noi, era momentul s-o luăm din loc. În tăcere deplină, am început să coborâm spre poalele dealului, prin pădure către Tumenul înghețat. Gardienii parcă intraseră în pământ. Bărbatul a încercat gheața cu piciorul, ca să fie sigur că era destul de tare. Părea solidă și avea o pojghiță de zăpadă proaspăt căzută deasupra. Din precauție, am luat-o în șir indian, la câțiva metri unul în spatele celuilalt, ca să ne distribuim greutatea pe gheață cât mai uniform. În fruntea șirului a pornit mama, urmată de Keumsun, apoi bărbatul și fetița lui. În cele din urmă, și eu m-am aventurat. Eram ultima și n-am îndrăznit să mă uit înapoi. Știam că, din spatele meu, noaptea de culoarea cernelii se-ntindea după mine, ca și cum ar fi vrut să mă smulgă din grup. Îmi închipuiam că vreun paznic de frontieră putea să se ivească în orice moment și să-nceapă să tragă înspre noi. Nu aveam de traversat decât o sută de metri, dar tot mi s-a părut că durează o veșnicie. Ce se-ntâmpla, dacă eu, dintre toți, nu reușeam s-ajung pe malul chinezesc? Îmi bătea inima nebunește și am început să merg mai repede. Brusc, mi-am pierdut echilibrul. Am căzut de mai multe ori pe acei câțiva metri de gheață. Drept urmare am lăsat-o cu toții mai ușor, am început să înaintăm ca broasca țestoasă, mult mai încet față de cum

plănuiserăm. Parcă și o geană de lumină dădea să se arate. Era clar, trebuia să ne grăbim. Doar câțiva metri mai aveam de parcurs. I-am prins pe ceilalți din urmă, crezând că asta era, gata, ne aflam în siguranță.

De fapt, ajunseserăm doar pe o insuliță de pe fluviu. Mai aveam de parcurs câțiva metri buni până pe malul chinezesc, iar în acea porțiune gheața părea mai puțin solidă.

Ne-am aranjat într-o altă ordine. Fetița cea mică – și cea mai ușoară – pornea prima, iar eu o urmam. Am văzut-o apropiindu-se de malul propriu-zis, parcă timidă. Când s-ajungă, am auzit dintr-odată un zgomot puternic de gheață care crăpa. Fetița s-a scufundat prin ea, chiar în fața ochilor mei. Apa i-a ajuns până la genunchi. A început să țipe. Noi am intrat în panică și ne-am retras pe insuliță.

— Ai dat cu picioarele de pământ? a vrut să știe tatăl ei.

— Da, i-a răspuns ea, cu o voce înspăimântată.

Așa că, fără să mai băgăm în seamă frigul, am luat-o cu toții prin apa foarte rece. Simțeam o durere groaznică la picioare. Am înaintat... cei câțiva metri, până când am călcat, în cele din urmă, pe pământ chinezesc.

În sfârșit, reușiserăm.

Ne-am oprit să ne tragem sufletul, dar hainele ude începuseră deja să înghețe.

Câteva momente, atât ne-am îngăduit să ne odihnim, și iar ne-a cuprins frica. Trebuia să ne îndepărtăm de râu cât de mult puteam, pentru că dacă ne găseau polițiștii de frontieră chinezi ne-ar fi trimis înapoi în Coreea de Nord. Nici nu voiam să mă gândesc ce pedepse cumplite am fi primit dacă ne-am fi întors în Coreea de Nord. Așa că n-aveam de zăbovit nici măcar un minut. Aveam în față lanuri de grâu care se-ntindeau cât vedeai cu ochii. Trebuia să le străbatem cât mai repede cu putință, ca

să ajungem la pădurea care se vedea pe dealurile din depărtare. Dar mie-mi înțepenise piciorul de frig și nu puteam s-alerg. Folosindu-mi toate puterile, am încercat să țin pasul cu mama. Ce departe păreau dealurile! În cele din urmă, după vreo zece minute, am ajuns. Eu m-am prăbușit la pământ, în spatele copacilor, și am văzut cerul care deja se luminase. Și soarele s-a ivit. Era cea dintâi dimineață pe care o trăiam în afara țării mele de baștină.

Primii zori ai noii mele vieți.

Oare cum aveau să ne trateze chinezii? Nu știam nimic despre țara lor. Din ascunzișul copacilor, am privit peisajul. Pe drumul care se-ntindea mai jos de noi, am observat câțiva bărbați și femei pe biciclete. Mai mult ca sigur se duceau la muncă. Era pentru prima oară când vedeam chinezi. De cealaltă parte a drumului am zărit niște căsuțe cu grădini. Asta părea să confirme ce ne spusese vecinii – China era o țară bogată. În Coreea de Nord, rar se-ntâmpla să aibă cineva o casă – oamenii locuiau, de regulă, în blocuri cu apartamente. Mi se părea și stranie și fascinantă lumea cea nouă din fața ochilor mei. În copilărie, nici nu visasem vreodată c-aș fi putut într-o bună zi să-mi părăsesc țara.

Brusc, în fața noastră s-a ivit un bărbat pe o bicicletă. Ne-a făcut semn să ne-apropiem și a zis ceva într-o limbă pe care n-am înțeles-o. Am intrat în panică. Dacă ne dădea pe mâna autorităților? Am luat-o din loc imediat și ne-am îndreptat spre pădure, fără s-avem habar încotro mergeam. Singurul nostru obiectiv era să ne-ndepărtăm cât mai mult cu putință de frontieră. După ce am alergat o bună vreme, am ajuns într-un loc uitat de lume, unde era o liniște desăvârșită. Mi-era cumplit de frig în hainele care îmi înghețaseră bocnă. Așa că ne-am oprit

acolo. Bărbatul care ne-nsoțise peste râu a făcut un foc mic lângă care m-am prăbușit epuizată. Ce bine era la căldura lui, chiar și așa, puțină! După o noapte atât de tumultuoasă, era o adevărată binecuvântare dacă reușeam să dorm puțin.

După-amiază, ne-am trezit și am plecat iar la drum, tot fără să știm încotro mergeam. Prioritatea era să găsim ceva de mâncare. Ne chinuia foamea. La căderea nopții următoare, tot nu găsiserăm nimic. Evadaserăm în China, ca să găsim de mâncare, și uite că și aici era la fel – n-avem ce mânca.

În disperare de cauză, mama și-a luat inima-n dinți și a bătut la ușa unei case de la marginea unui sătuc. Minune după minune: o femeie ne-a deschis și ne-a dat ceva de băut... și mai vorbea și coreeană! Din câte am înțeles, în acea regiune de frontieră o mare parte a populației, la origini, era formată din coreeni. Ajunseserăm la casa primarului din acel sătuc, un om binevoitor, care ne-a primit și ne-a ospătat cu orez, colțunași cu supă și niște tofu uscat mai mult decât delicios. Ce le rămăsese și lor de la masa festivă de Anul Nou chinezesc. Primarul nu numai că s-a dovedit prietenos, dar ne-a și avertizat: „Mâncați tot, sau cât puteți, apoi duceți-vă înapoi în Coreea de Nord. Nu e sigur aici pentru oameni ca voi. O să fiți arestați.”

Nu l-am ascultat. Să ne-ntoarcem în Coreea de Nord – nici nu putea fi vorba de așa ceva. Am petrecut acea noaptea într-un șantier de construcții din sătuc.

A doua zi dimineată, la crăpatul zorilor, m-a trezit gălăgia din jurul meu. Tatăl fetei mi-a explicat că niște oameni din satul vecin tocmai veniseră să discute cu mama. Vorbeau între ei foarte zgomotos. Nu-mi plăcea deloc ce se-ntâmpla. Dintr-odată, mama s-a întors către mine și m-a privit fix în ochi.

— Oamenii ăștia cunosc o familie care vrea să adopte un copil, mi-a spus ea în șoaptă.

Nici n-am înțeles ce-mi spunea de fapt.

— Dacă vrei să te duci cu ei, poți să..., a mai zis mama, cu vocea găuită.

Mie a început să mi se-nvârtă capul. Mama a încercat să mă convingă:

— Cu siguranță c-ai duce o viață mai bună cu ei decât cu mine. Nu prea mai am cu ce și cum să am grijă de tine.

Când am auzit-o, aproape am leșinat. Sigur c-aș fi ascultat-o dacă n-aveam de ales, dar simplul fapt c-o auzeam spunându-mi așa ceva îmi sfâșia inima – parcă m-anunța ea, cu gura ei, că era gata să mă părăsească.

Spre norocul meu, sătenii au aflat că împlinisem deja doisprezece ani, chiar dacă nu-i arătam. Deci, eram prea mare pentru familia respectivă, așa c-a trebuit să rămân alături de mama și de Keumsun.

Chiar și așa, situația noastră de-acum era la fel de proastă pe cât fusese și cea de la Rajin-Sonbong. Ceva mai târziu, în aceeași zi, bărbatul și fetița care fugiseră odată cu noi din Coreea de Nord ne-au părăsit și s-au dus acasă la părinții lui. Am rămas doar noi trei, singure. Ne gândiserăm că nu trebuia decât să trecem frontiera și toate s-ar fi aranjat pentru noi, ca prin minune. De fapt, ne era mai rău ca la noi acasă, pentru că aici trebuia să trăim ascunse și riscam în orice moment să fim prinse de poliție și arestate.

Adevărul era că Beijingul semnase un acord cu aliatul său, Kim Jong-Il, prin care China se obliga să trimită înapoi pe oricine încerca să evadeze din Coreea de Nord. Consecința este că, și acum, zeci de mii de nord-coreeni trăiesc în ascunzători

pe teritoriul chinez, de teamă c-ar putea fi prinși de poliție în orice moment. Până în ziua de astăzi, autoritățile chineze au ignorat orice solicitare a Coreei de Sud și a organizațiilor ne-guvernamentale. Când am ajuns noi în China, nu aveam un acoperiș deasupra capului, nici mâncare, și ne era teamă ca nu cumva să fim denunțate de localnici.

Cât de mult puteam să rezistăm așa? mă-ntrebam, în acea primă zi petrecută-n China, încercând s-adorm la marginea unui câmp de orez. Dintr-odată, mi s-a părut că se apropiase cineva și am deschis ochii. Am văzut un bărbat, care se opriese chiar lângă mine și mă privea de sus. Am sărit în picioare, la fel ca mama și Keumsun. Am văzut și o femeie pe bicicletă.

— Nu vă temeți, ne-a spus aceasta în coreeană. Vă pot ajuta.

Noi am fugit din instinct și ne-am ascuns într-o fermă pustie. Dar femeia s-a ținut după noi.

— Vă jur că vreau să v-ajut! Veniți cu mine!

Părea destul de simpatică. Și nici n-aveam de pierdut mare lucru, așa c-am urmat-o. Când am ajuns acasă la ea, ne-am trezit că luam parte la o sărbătoare: soacra femeii împlinea optzeci de ani. Cum erau toate murdare pe noi, ne-am simțit stânjenite. Femeia ne-a găsit niște haine noi, curate, apoi ne-a urcat într-un taxi care ne-a dus până într-un alt sat, unde totul ni s-a părut necunoscut.

Am tremurat tot drumul până acolo. Dar, odată ajunse în acel sat, am fost duse într-o căsuță și am primit hrană pentru trei zile, din partea îngerului nostru păzitor. Am început să-mi recapăt forțele. Ce bine era să-mi fie cald! Stăteam într-o casă de țară, cu gratii de fier la ferestre. Am aflat că eram în mijlocul târgului Hunchun, unul dintre orașele importante care

se-ntind de-a lungul graniței cu Coreea de Nord, situate nu departe de fluviul Tumen. În fața casei nu exista grădină, în schimb era o cocină, în care grohăiau întruna și se tăvăleau în noroi câțiva porci. Casa propriu-zisă avea doar două camere. În cea mai mică dintre ele stăteau cei doi copii ai salvatoarei noastre, de care avea mare grijă. În camera cea mare, dormeam pe saltele întinse direct pe podea restul de cinci inși – mama, eu și Keumsun, plus femeia care avea grijă de noi și soțul ei.

Mare noroc avuseserăm – femeia părea foarte generoasă. După întâlnirea cu ea, simțeam și eu că mi se mai ridică moralul. Mă gândeam cu neliniște la ce avea să ne aducă viitorul, așa că-mi puneam în ea speranțele c-ar fi putut să ne salveze. În răstimp de numai câteva zile, realizasem că viața era primejdioasă în China pentru niște refugiați ca noi, care trăiau ascunși. Dacă n-ar fi fost gazda noastră, am fi trăit expuse tuturor primejdiilor, dintre care cea mai mare era să fim arestate. Mai mult decât atât, nu puteam risca să trec dincolo de perețele care ne despărțea de cocina porcilor. După acest perete se afla strada, unde riscam să fim denunțate. Așa că ne cuibăream în siguranță dincoace de perețele protector. Numai că n-a trecut mult și am început să mă plictisesc, fără nimic de făcut și neputând juca niciun joc. Tot ce puteam face, ca să-mi ocup timpul, era să stau cu ochii pe porcii care se tăvăleau în noroi. Măcar ei nu-și făceau aceleași griji ca și mine.

Încetul cu încetul, femeia-gazdă ne-a câștigat încrederea. Ea și mama s-au împrietenit. Vorbeau de zor în camera cea mare, iar eu le ascultam pe-ascuns.

— Știu cum să v-asigur viitorul, i-a spus femeia mamei, într-o dimineată. O să poți trăi în siguranță, să-ți trimiți fetele la școală..., ba chiar, să obții și un *hukou*.

Un *hukou*? Era posibil așa ceva? *Hukou* era un document care-ți conferea dreptul de rezidență permanentă în China, ceea ce ar fi însemnat că nu mai trebuia să trăim ascunse.

Am ascultat cu mai multă atenție.

— Mărită-te c-un chinez, i-a propus gazda noastră mamei. Știi cum e, n-arată ei a soți buni, dar au bani și or să se poarte bine cu tine.

Mama n-a zis nimic. Eu am rămas șocată. Am ascultat încă și mai atent. Mama părea să se gândească serios la propunere, pe măsură ce conversația lor înainta. Gazda i-a spus mamei să nu se gândească prea mult, apoi s-a ridicat, ca să-i dea puțin timp de gândire, de una singură.

Mama se simțea puțin stânjenită, când ne-a prezentat opțiunile mie și lui Keumsun. Gândirea ei era pragmatică înainte de toate: ca să supraviețuim în această țară nouă pentru noi, trebuia ca ea să-și găsească o slujbă. Dar cum să fi reușit acest lucru, fără niciun fel de documente? Era prea riscant să accepte să fie plătită la negru. Se gândea și că mai bine se mărita, fiindcă-ar fi reușit, financiar vorbind, să le asigure o educație celor două fete ale ei. În China, la fel ca în Coreea de Nord, societatea încrunta din sprâncene dacă auzea de vreo mamă care trăia și-și creștea copiii de una singură. Dacă măritișul era condiția pentru a putea obține un permis de rezidență, atunci da, găsirea unui soț bun părea să fie soluția perfectă la toate problemele noastre.

La început, m-a lăsat oarecum descumpănită hotărârea mamei, dar am decis să-i respect intenția și să mă-ncred în judecata ei. Era datoria mea de fiică, și-apoi mama știa mai bine cum să procedeze în folosul nostru. Dacă-am stat și m-am gândit, am ajuns și eu la concluzia că șansa noastră cea mai bună stătea în căsătoria mamei.

Astăzi, privind în urmă, pot să spun că dorința mamei de a-și găsi un soț chinez mi s-a părut o decizie greu de înțeles, dar eram desperate. Voiam să fim în siguranță cu orice preț. Ni se părea că în China eram urmărite în orice moment. Cum să fi părăsit acea țară atât de mare, fără ajutor? Soluția propusă de „salvatoarea” noastră mi s-a părut și mie singura opțiune posibilă. Ori se căsătorea mama, ori eram arestate și repatriate în Coreea de Nord, unde puteam să ne așteptăm la închisoare sau chiar la ceva mai rău. Și-apoi, această chinezoaică ne primise-n casa ei și părea atât de drăguță și de serviabilă – ba ne mai și promisese un bărbat amabil și îndatoritor. Ce aveam de pierdut?

De îndată ce-a primit asentimentul mamei, îngerul nostru păzitor s-a și pus pe treabă. A dat o mulțime de telefoane. Uneori vorbea în coreeană, și atunci eu încercam să ghicesc despre ce putea fi vorba. De cele mai multe ori, vorbea în chineză și nu mai înțelegeam nimic din ce spunea. În tot cazul, plină de entuziasm, s-a interesat despre fiecare potențial pretendent. Tot ascultând-o cum vorbea la telefon, mă-ntrebam în sinea mea: „Oare chiar așa crede că o să ne găsească un bărbat?” Crezusem că avea de gând să-și întrebe prietenii, chiar și vecinii. Ea, în schimb, s-ar fi zis c-avea o întreagă „rețea” și multă experiență de pețitoare. Oare chiar existau atâția bărbați chinezi în căutarea unor neveste nord-coreene?

În dimineața aceea, gazda noastră s-a tot agitat de colo-colo și, după numai câteva ore, a început să-i sune telefonul. Pe urmă iar a sunat. Lucrurile păreau să se miște mult mai repede față de cum ne-nchipuiserăm noi, dar „salvatoarea noastră generoasă” nu ne-a dat niciun fel de amănunte despre ce anume vorbea la telefon.

A treia zi dimineata, doi bărbați cu înfățișări sinistre, arși de soare, s-au ivit la ușa casei în care stăteam. Unul avea o arsură mare pe tâmpla stângă, unde nu-i mai creștea părul.

„Cât de hidoși sunt amândoi!” m-am gândit eu înfricoșată, când i-am văzut proțâpiți acolo, în fața gazdei noastre, într-un colț al bucătăriei.

Am încercat să-i ascult cu discreție, dar în zadar. Vorbeau în chineză și nu pricepeam o iotă din ce-și spuneau.

La un moment dat, cel mai urât dintre cei doi a scos un teanc de bani foarte soioși, a numărat douăzeci de bancnote a câte o sută de yuani și le-a întins gazdei noastre.

Femeia a venit să ne ia pe noi, spunându-ne să ne luăm boarfele și s-o urmăm.

— Omul ăsta vrea un fiu, i-a explicat mamei.

În prima clipă, n-am înțeles că tocmai fuseserăm vândute pe două mii de yuani.

Capitolul 8

Am fost vândute

Câteva luni mai târziu

N-ar fi trebuit să venim în China. De trei ore, eu, mama și Keumsun mergeam prin beznă, pe un drum de țară chinezesc, doar-doar ajungeam la vreo stație de autobuz. Fugeam... Îl pă-răseam pe sălbaticul de bărbat care ne ținea prizoniere. Mama luase hotărârea să fugim într-o seară, după o ceartă mai înfier-bântată ca de obicei cu „soțul ei chinez”.

— Vreau să-mi dăruiască un fiu, îi spusese individul femeii de la care ne cumpărase.

Luni de zile o hărțuise pe mama cu această pretenție. În seara cu pricina, mama răbufnise, fiindcă nu mai rezista:

— Sunt prea bătrână să mai rămân însărcinată. Lasă-ne să plecăm, îl implorase.

— Două mii de yuani am plătit pe tine. Dă-mi banii înapoi, dacă nu vrei! zbierase el la ea.

Din prima zi, îl detestasem pe omul ăla. Era trecut bine de patruzeci de ani, dar eu, care eram o biată fetiță, știam deja mai multă carte decât el. Nu era în stare nici măcar propriul nume să și-l scrie. Când era vorba să semneze ceva, punea doar un X.

Țin minte și acum foarte bine prima zi din viața noastră cea nouă, lângă acel bărbat. Am părăsit-o pe așa-zisa noastră „salvatoare” și ne-am îndreptat către un teritoriu necunoscut. Pentru că femeia nu-și bătuse capul nici măcar să ne spună căruia dintre cei doi bătărași din bucătăria ei ne vânduse, a durat o vreme până când ne-am obișnuit cu ideea că acela urma să fie noul bărbat din viețile noastre, noul meu „tată”. Nici măcar nu știu dacă „salvatoarea” și-a luat rămas-bun de la noi.

Am plecat de la ea de-acasă în urma celor doi bărbați, care mergeau în fața noastră. N-am schimbat cu ei nici măcar o vorbă. Numai când am ajuns într-un autobuz care mergea într-o direcție necunoscută și am rămas doar cu unul dintre cei doi, am început să înțelegem și noi în ce situație ne aflăm. Celălalt bărbat era un simplu prieten al celui cu banii, care venise doar ca să fie de față la vânzare-cumpărare.

Noul „soț” al mamei nu era foarte înalt, cu siguranță n-avea nici măcar 1,65 m, în schimb avea un burdihan umflat, proțâpît pe două picioare ca niște bețe. Avea o față pătrătoasă, mare și teșită – nimic nu era fermecător la el. Mie-mi dădea senzația că nu era nici foarte sigur pe el sau, cel puțin, că era cam timid. Parc-ar fi vrut să-mi spună câte ceva, dar apoi se răzgândea, ca și cum ar fi fost incapabil să comunice. La fel de adevărat este că nici noi nu vorbeam chinezește.

Autobuzul ne hurduca în toate direcțiile pe un drum de țară, fără ca vreuna dintre noi să scoată vreo vorbă. Am ajuns într-un orașel în care ne-am dat jos. În aceeași autogară bărbatul ne-a condus la alt autobuz, în care ne-am urcat și am plecat mai departe, tot fără să avem habar încotro ne îndreptăm. O tot ținusem așa, cu autobuzul, de aproape patru ore. În cele din urmă, am ajuns la Sukhyun-Jin, tot un orașel din provincia Jilin.

Când am ajuns acolo, ne aștepta o ditamai surpriza: mai bine zis, ne aștepta un bou mic și murdar, înhămat la o căruță amărâtă. Îngrozită am rămas când mi-am dat seama că eram undeva la țară, în China. Și când mă gândeam că femeia-i promisese mamei un soț de condiție bună, undeva la oraș.

Am luat-o la pas de broască-țestoasă, nu alta, pe un șleau plin de noroaie, cu acea căruță nenorocită, până am ajuns într-un sat de doi bani, zis Yang Chang Chon. Cu privirile-n pământ am parcurs ulița principală, simțind cum ochii curioși ai sătenilor ne măsurau din cap până-n picioare. Am observat totuși noul peisaj, inclusiv casele care aveau să devină, cât de curând, peisajul obișnuit al vieții mele de fiecare zi.

De la celălalt capăt al satului, drumul o lua pe deal în sus și, tocmai când se înnopta, ne-am dat și noi jos din căruță în fața unui bordei care arăta ca vai de el – noul nostru cămin. Acoperișul bordeiului era din paie; pereții erau făcuți din împletitură de nuiel și tencuială, pe postament de chirpici. Era deja întuneric, iar vremea fusese oricum foarte mohorâtă în ziua respectivă, ceea ce nu făcea decât să-mi justifice sentimentele negative pe care le aveam deja despre locul acela. Bine mai ajunsesem, condamnată să trăiesc într-un fund de țară. Unde mai pui, că auzisem despre China c-ar fi o țară a bunăstării. Până și vechiul nostru apartament de la Eundeok fusese mai breaz decât ce vedeam în fața ochilor.

Încă din prima noapte, am înțeles că nu eram binevenite în acea familie și că viața nu avea să ne fie deloc ușoară – nicio legătură cu închipuirile naive de confort și siguranță care ne trecuseră inițial prin minte. Am aflat că bărbatul încă locuia cu părinții lui bătrâni, al căror cuvânt era lege în casă, în acord cu tradiția confucianistă. Era cel de-al treilea fiu într-o familie

de țărani cu șase copii. Cei patru frați ai lui și singura soră pleaseră să locuiască într-un oraș mare, în schimb el rămăsese acolo, la țară. Fusesse căsătorit mai demult, dar nevasta-l părăsise. Nu ne-a spus motivul, dar după felul în care ne trata pe noi, cred că mi-am făcut o idee.

După ce am ajuns la ceea ce-ar fi vrut să fie „ferma” lui, am văzut că noul meu „tată” locuia nu numai cu părinții, dar și cu nepotul și nepoata lui. Cei doi erau îmbrăcați în haine murdare, iar băiatul mai mergea și șchiop – adăugând un aer apăsător la atmosfera deprimantă din acea gospodărie.

Mama bătrână a bărbatului nu era deloc fericită că se pricopsise cu o străină pe post de fiică. De la bun început, ne-a dat de înțeles că nu eram decât niște tolerate în acea gospodărie și că era bine s-ascultăm tot ce spunea ea. În prima noapte, ne-a lăsat să dormim în grajdul alăturat bordeiului. Înainte să ne culcăm, ne-a dat să mâncăm niște feluri chinezești care musteau de grăsime. Fără să scot o vorbă, la lumina chioară, m-am forțat să-mi ascund sila cumplită pe care mi-o provoca mâncarea grasă și greu de digerat. Ah, cât de mult îmi lipsea mâncarea coreeană, mai cu seamă *kimchi*. Viața de acolo era deja un calvar.

Încă de-a doua zi, bănuielile ni s-au adevărit: nu eram decât niște corpuri, trei la număr, aduse acolo ca să trudească pe câmpuri în fiecare zi, sub atenta supraveghere a mamei bătrâne a țăranului. Dis-de-dimineată, din prima zi, am și fost puse la muncă, la smuls de buruieni și plantat de orez, cartofi și fasole.

În primele trei săptămâni, am încercat să ne facem utile și-atât, străduindu-ne să muncim cât mai bine la câmp. Eram dezamăgite că nimeriserăm într-o zonă chiar atât de înapoiată și deprimantă, dar nu aveam de ales. Era singurul mod în care

ne puteam îmbunătăți condițiile de trai, singurul mod în care puteam scăpa de cerșit și de riscul de-a fi arestate pe străzi. Așa că făceam tot ce ne stătea în putință ca să ne integrăm în acea familie și să ajungem, dacă se putea, la o reciprocă înțelegere cu bărbatul care ne cumpărase. La început, și el a căutat să facă la fel. A încercat să ne apere în fața mamei arțăgoase. Ni s-a dat voie să umblăm pe unde voiam prin casă, iar noi trei – și cu el patru – puteam să dormim într-una din cele trei camere, în timp ce părinții bărbatului dormeau în camera cea mai îndepărtată de-a noastră. În schimb, ori de câte ori frații lui se-ntorceau acasă, n-aveam ce face și ne-ntorceam în grajd. Prioritate aveau membrii familiei, din care noi, bineînțeles, nu făceam parte.

Casa era mizeră și dărăpănată. Avea un sistem de încălzire care aducea, oarecum, cu *ondol*-ul folosit în Coreea, dar care folosea lemn de foc – atât era de străvechi, încât ai fi putut crede că provenea dintr-un secol îndepărtat. Mai întâi, trebuia să încălzim sistemul însuși de încălzire, folosind foc de la bucătărie, altfel singura sursă de căldură din casă. Și, de vreme ce pereții erau spuziți cu găuri care lăsau să pătrundă frigul de afară, iarna înghețai înăuntru – o iarnă care acolo, în acea regiune de nord-est a Chinei, nu era cu nimic mai bună decât iernile noastre din Coreea de Nord. Zăpada nu cădea foarte frecvent, dar dacă ninge, pământul rămânea alb săptămâni la rând.

Mama cea bătrână era dușmanca noastră, clar: făcea din ce în ce mai multe comentarii batjocoritoare despre noi și ne impunea corvezi și pedepse de multe ori absurde. Pentru ea, nu eram decât niște sclave și ne trata de parc-ar fi fost o mare onoare simplul fapt că trăiam sub același acoperiș cu ea. Într-o zi, a trasat o linie pe jos, în apropierea intrării, peste care noi,

coreencele, n-aveam voie să trecem. O asemenea regulă nouă și arbitrară însemna că trebuia să ocolim toată casa, până ajungeam în spate, ori de câte ori voiam să ieșim. Era felul ei de-a ne face să înțelegem că aveam un statut inferior.

Bărbatul a început și el să ne impună tot felul de restricții, uitându-și repede propriile eforturi din primele câteva săptămâni, de a ne veni în ajutor. De pildă, într-o seară, după o zi lungă de trudit la câmp, nici n-a vrut să ne lase să dăm drumul la televizor ca să urmărim o emisiune, pe motiv că-l puneam pe el să plătească mai mult pentru curentul electric. De multe ori, după cină, mai încercam și noi să ne impunem și dădeam drumul, fără să-l mai întrebăm, la televizorul vechi. Era singurul moment în care puteam să ne odihnim și să ne distrăm, după o zi lungă de salahorie. Ca răspuns, el se ridica și-l stingea. „O să consumați electricitatea dacă vă uitați la televizor atât de mult!”, ne spunea, fără urmă de ironie.

După câteva luni, învățaserăm și noi puțină chineză, drept care-i răspundeam una-două. Dar asta însemna că ne certam rău de tot cu el aproape în fiecare zi și că atmosfera nu mai avea mult până să devină absolut insuportabilă.

Din fericire, nepoții „tatălui” meu vitreg se purtau frumos cu mine și Keumsun. Chiar dacă ne despărțea o barieră lingvistică, ne-am împrietenit rapid. Mai întâi, am început să ne jucăm de-a v-ați ascunselea pe tăpșanul din fața bordeiului. Ei m-au învățat un joc denumit *jianzi*, sau *hacky sack** chinezesc, care mi-a plăcut imediat. Cu picioarele, jonglam cu o mingiucă de plută, decorată cu pene. Ore-ntregi eram în stare să joc pe pământul acela noroios, cu noii mei prieteni, ori de câte ori nu trebuia să muncesc la câmp.

* Este un fel de fotbal pe loc; ideea e să faci cât mai multe pase, fără ca mingea să cadă pe jos (n. red.).

*

Pământul familiei de chinezi era situat pe un promontoriu, de unde aveam o vedere perfectă peste drumul de mai jos. Dacă ar fi venit vreo mașină de poliție dinspre Yang Chang Chon, am fi zărit-o de departe și vecinii ar fi avut și ei timp suficient să ne avertizeze că se apropia. Cert este că toată lumea din sat știa de unde proveneam și căuta să ne protejeze. De îndată ce vreun vecin ne punea în gardă, uneori și prin telefon, ieșeam prin spatele casei și mergeam să ne ascundem în pădure. De multe ori, ni se întâmpla să dormim într-o cabană peste noapte, chiar două nopți, până când se linișteau lucrurile și ne puteam întoarce la „fermă”. N-aveam ce face, încă locuiam acolo ilegal.

Până la urmă, a trebuit să acceptăm realitatea, și anume că „binefăcătoarea” noastră, femeia care păruse că voia să ne ajute atât de mult după ce ajunseserăm pe pământ chinez, de fapt ne înșelase de la bun început. Pentru o femeie „bună” și „binevoitoare”, cum o crezuserăm, nu mai luase legătura cu noi ca să ne întrebe ce mai făceam, după ce băgase în buzunar cele două mii de yuani. Și nu numai că obținuse bani pe socoteala noastră, că ne vânduse ca pe niște obiecte oarecare, dar nici nu-și ținuse promisiunea pe care ne-o făcuse. Îi promisese mamei o căsătorie oficială, care ne-ar fi îngăduit să obținem permise de rezidență în China. Dacă le-am fi avut, eu și sora mea am fi beneficiat de protecția legii din acea țară și am fi putut merge la școală, ceea ce pentru noi, la vârsta de-atunci, era destul de important. Nu mai trecuserăm pe la școală de când murise tatăl nostru. De fapt, bietului țăran care ne cumpărase ilegal nici nu-i trecea prin minte să-și legitimeze căsătoria. Și pe bună dreptate: dacă ar fi scos vreo vorbă despre faptul că eram

nord-coreene, am fi fost arestate imediat și expediate înapoi în țara noastră, potrivit acordului semnat între Beijing și Phenian. Mai mult decât atât, situația îi dădea lui posibilitatea să ne șantajeze și să ne țină prizoniere. Dacă încercam să plecăm, riscam să fim arestate în orice moment. În schimb, dac-am fi avut permise de rezidență, am fi avut noi posibilitatea să scăpăm de el, fără să-i dăm ceea ce-și dorea cel mai mult – un fiu.

De la bun început, nu încetase o clipă s-o bată pe mama la cap cu asta. Cât de jenată putea fi, biata de ea! Trecuse deja de patruzeci de ani. Mai întâi, a încercat să-i spună că nu mai avea cum să rămână gravidă. Însă la cât de insistent era noul ei „soț”, n-a avut de ales și a încercat, chiar și așa, de dragul celor două fete pe care le avea deja. Ținea minte „înțelegerea” de care-i pomenise femeia care ne vânduse: „Omul ăsta vrea un fiu”.

Neavând ce altceva să facă, mama își spusese că, dacă-i oferea bărbatului ce voia, familia lui ne-ar fi acceptat în cele din urmă, și-atunci situația noastră materială s-ar fi ameliorat și poate c-am fi avut chiar șansa de a deveni rezidente cu acte în regulă. Eu, una, zău că nu știam ce să mai cred în legătură cu toată situația.

Bărbatul îi tot spunea mamei cât de benefic ar fi fost pentru el să aibă un copil de crescut. Își dorea un fiu, dar nu din motive de afecțiune, ci materiale. La cât de sărac, de introvertit, de izolat era în acea fermă, părăsit de fosta nevastă, născocise un plan care să-l ajute să smulgă moștenirea de la părinți, în dauna fraților lui. Dacă reușea să aibă un fiu, moștenirea lăsată de părinții lui ar fi ajuns la el, și nu la frații mai mari. După tradiția chineză, moștenirea îi revine fiului cel mai mare din familie. Însă bărbatul acesta era doar al treilea fiu din familia lui, și numai fratele lui mai mic avea un fiu, care mai era și schilod. Dacă făcea un fiu cu mama mea, cum și-ar fi dorit,

spera să obțină de la taică-său moștenirea întregii familii, mai cu seamă casa și pământul. „Dac-am reuși să facem un băiat, totul s-ar schimba”, îmi spunea mama.

Așa încât, aproape un an de zile, a tot încercat să aibă un băiat cu mama mea – dar degeaba. Și, pe măsură ce trecea timpul, devenea tot mai agresiv și mai crud cu mama, cu sora mea și cu mine. Iar mama lui proceda exact la fel. „Cum se face că femeia asta din Coreea nu e-n stare să rămână gravidă?”, se plângea bătrâna, ori de câte ori dădea cu ochii de mama, care se simțea lezată și avea o părere din ce în ce mai proastă despre ea însăși.

Cât era ziua de lungă, bărbatul nu înceta să ne umilească de față cu toată lumea. De exemplu, eu îmi făcusem o mulțime de prieteni în sat, care uneori mai veneau să ne jucăm împreună. Cei mai mulți erau băieți, fiindcă fete erau foarte puține în Yang Chang Chon. Ca să țină sub control problema supra-populării, autoritățile chineze stabiliseră pe-atunci politica „o familie – un copil”, iar cei mai mulți nu îndrăzneau s-o încalce. Dar majoritatea familiilor de chinezi preferau să aibă câte un băiat, ceea ce făcea ca multe mame, dacă rămâneau însărcinate cu fete, să prefere avortul. Asta pentru că în China, când fata se mărită, merge să locuiască la familia soțului, drept care părinții ei nu mai au pe nimeni care să-i îngrijească la bătrânețe. Iată de ce și la Yang Chang Chon, ca și în alte multe sate din zonele rurale ale Chinei, fetele erau foarte greu de găsit.

Așadar, îmi făcusem o mulțime de prieteni în sat. Sora mea era ceva mai rezervată și-și petrecea cea mai mare parte a timpului cu mama. Eu mă distram de minune jucându-mă cu copiii din vecini. Jucam „ferește-te de minge” cu o minge pe care ne-o făcuserăm singuri, dintr-un săculeț burdușit cu boabe de porumb. Într-o zi, când era peste măsură de furios, țaranul

chinez a zbierat la prietenii mei: „Să nu vă mai jucați cu fata asta! Maică-sa nu știe să se poarte!”

Pentru mine, a fost o umilință publică, nu altceva. Vedeam roșu în fața ochilor numai gândindu-mă că omul ăsta, care ne cumpărase, pretindea că mama mea se purta urât. Cu atât mai greu de suportat era, cu cât prietenii mei din sat erau singurii cu care mai scăpam și eu de lumea nesuferită în care-mi duceam viața, în ograda nenorocitului ăluia. Ori de câte ori mă gândesc la timpul petrecut în China, prietenii din sat sunt, fără îndoială, cei care mi-au lăsat cele mai frumoase amintiri.

Pe urmă, situația noastră s-a înrăutățit. Certurile dintre familia mea și cea a țăranului la care stăteam, toate purtate în chinezește, au devenit din ce în ce mai frecvente. Toată lumea zbiera toată ziua. „Tatăl meu vitreg” a devenit violent. A început să ne lovească în mod regulat pe mama, pe Keumsun și pe mine. Coșmarul părea să nu se mai termine.

În asemenea momente, când îl vedeam pe individul ăsta brutal care încerca s-o forțeze pe mama să-i facă un băiat, nu mă puteam opri să mă gândesc la tatăl meu – la tatăl meu adevărat – un om plăpând, pe care foametea îl smulsese de lângă noi. Când nu aveam nimic de făcut la muncile câmpului, îmi ridicam privirile către cerul Chinei și mai vedeam, uneori, chipul tatei în formele norilor. Fusesse atât de blând, atât de generos și atât de bine-crescut, în comparație cu trogloditul ăsta de țăranoi chinez. Nu ți-pase niciodată la noi și era de neimaginat că ne-ar fi putut lovi.

Nu aveam, propriu-zis, nimic altceva de făcut decât să-i cântăm în strună „tatălui meu vitreg”, dar tot a venit o zi în care el a depășit măsura, iar noi n-am mai putut suporta. Orice ar fi fost preferabil, decât să mai trăim acel coșmar fără sfârșit.

Așa că, într-o bună zi, mama i-a pus ea capăt. După o ultimă ceartă cu soțul ei de ocazie, în timpul nopții s-a hotărât să ne ia și să plecăm toate trei. Trecuse aproape un an de când ajunseserăm în casa țăranului chinez.

Ei, și iată-ne, pe noi trei, mergând vitejește prin beznă, fără să realizăm cât de zadarnică era pornirea noastră nebunească la drum. Încă aveam de rezolvat problema lipsei permiselor de rezidență. Căsătoria mamei fusese, la urma urmei, neoficială și nu era consemnată nicăieri. Deci în continuare ne aflam ilegal în acea țară. Dacă dădeam peste vreun polițist, ne aresta și ne trezeam trimise înapoi în Coreea de Nord.

Mama și-a dat seama, deși puțin cam târziu: căzuse pradă unui moment de furie și disperare, chiar dacă pe deplin justificat, care acum ne punea în primejdie. Mergeam așa, fără noimă, încotro vedeam cu ochii, stăpânite de îndoieli și temeri de a nu fi arestate. Gândurile mi se învălmășeau în minte. Ce-ar fi trebuit să facem? Curios lucru, am început să resimt o oarecare milă față de torționarul nostru, țăranul acela chinez. Era un bărbat frustrat, violent și uneori ticălos, dar era și el tot o victimă. Un bărbat falit, mizer, părăsit de nevastă, care visa la un copil care să-l ajute să-și recâștige statutul în familie și-n societate. Sentimentul acesta de milă poate părea contradictoriu, mai ales după toate necazurile prin care trecuserăm din cauza lui. În limba coreeană, avem un termen aparte – *cheong* – care definește această legătură de nezdrunecat stabilită între două ființe unite și de ură, și de iubire. Este o conexiune misterioasă, care leagă doi oameni pentru toată viața și care nu poate fi ruptă, indiferent de ce s-ar întâmpla.

Pe măsură ce mergeam, ne gândeam tot mai serios c-ar fi trebuit să ne întoarcem. Până la urmă, în toiul nopții, mama s-a

resemnat. Când mai era puțin până să se crape de ziuă, ne-am răsucit pe călcâie și am luat-o înapoi către ferma țăranului.

Omul ne aștepta în fața ușii, arborând un rânjel de satisfacție pe față. Realizase, probabil, că ne strecurasem afară din casă pe fereastră. În loc să facă scandal, și-a savurat victoria. Parcă-i și puteam citi gândurile: „Vedeți și voi acum, limpede ca bună ziua, că n-aveți unde altundeva să mergeți, decât aici. Am câștigat.”

La început, viața și-a reluat cursul, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, numai că mirajul n-a durat mult. După numai câteva zile, s-a iscat o altă ceartă violentă, cu insulte și scatoalce rezervate nouă. Individul părea să-și dezlanțueie toată furia pe care o acumulase în timpul evadării noastre nereușite. A și lovit-o pe mama, apoi, cum i-ar fi făcut unui câine, a dat să-i înfășoare un lanț pe după gât, ca s-o împiedice să mai încerce să scape. Ah, ce-l mai uram pe acest tiran! Fratele lui, care se întorsese la ferma părintească, s-a băgat și el să apere onoarea familiei. A pus mâna pe-o coadă de mătura și ne-a luat pe toate trei la bătaie. N-am putut face nimic altceva decât s-o încasăm.

Cinstit vorbind, n-ar fi trebuit să ne mai întoarcem, cu riscul de a fi arestate undeva pe câmpurile alea nesfârșite. De la fuga noastră eșuată, viața pe care o duceam la țară în China trecuse de la dificilă și-atât la un adevărat iad pe pământ. Familia de chinezi nu mai avea încredere în noi și ne suspecta că eram în stare să fugim iarăși, în orice moment. Neînțelegerile din primele luni s-au coborât până la nivelul ostilității fățișe. Iar „tatăl meu vitreg” din China îi cerea în continuare mamei să-i facă un băiat. În săptămânile următoare, ne-am tot gândit la cum încercaserăm să fugim și nu ne reușise și am regretat decizia de a ne întoarce. Am început să ne gândim la noi

modalități de a ne lua tălpășița, fiindcă situația noastră acolo devenise de-a dreptul insuportabilă.

După două luni, lucrurile s-au schimbat încă o dată: într-o bună dimineață, mama s-a apropiat de mine cu o figură tulburată și mi-a șoptit: „Cred că sunt însărcinată.”

Eu am rămas incremenită. Escortată de „soțul” ei, a plecat la cel mai apropiat spital, ca să fie sigură. Când s-a întors la sfârșitul zilei, ne-a împărtășit vestea: „Chiar sunt însărcinată”.

Soarta noastră era pecetluită: nu mai puteam încerca să scăpăm de la fermă. Eram legate pentru totdeauna de barabarul de țăran.

Capitolul 9

Frățiorul meu

Mama, pur și simplu, nu știa ce să facă. Pentru prima oară în viață, mi-a mărturisit cele mai ascunse și mai sensibile gânduri ale ei. Aveam deja treisprezece ani și s-a gândit, probabil, că eram destul de mare ca să pricep grijile pe care și le făcea ea, ca adult. Pe de-o parte, se simțea ușurată, pentru că acel copil avea să ne asigure viitorul. Soțul ei s-ar mai fi domolit și familia lui ar fi început, în ceasul al doisprezecelea, să ne accepte. Poate c-am fi ajuns chiar să trăim acea zi, spera mama, când să căpătăm permisele de rezidență, de care aveam atâta disperată nevoie. Pe de altă parte, era tristă, pentru că nu-și dorise câtuși de puțin acel copil. Cum-necum, un lucru știa sigur: că urma să ducă sarcina până la capăt. Mi-a încredințat un secret: „Demult de tot, cu mult înainte să te naști tu, m-am dus la un ghicitor. Exact asta mi-a prezis, c-o să am două fete și un băiat mai târziu.”

N-am zis nimic. Sarcina mamei a fost un punct de cotitură în viețile noastre, dar atunci nu-mi dădeam seama de amploarea urmărilor pe care ar fi putut să le aibă. Poate părea curios, dar în momentul acela nu m-a încercat nici urmă de emoție, nu mi-a trecut prin cap nimic legat de acel subiect. Am analizat situația obiectiv, gândindu-mă la singurul lucru care conta pentru mine la vremea respectivă: să supraviețuim. Ne aflam într-o situație extraordinar de vulnerabilă și nu mă lăsa inima

să m-apuc de introspecții. Printre gândurile mele nu-și găsea locul dilema dacă era un lucru bun sau nu faptul că mama se pregătea să-i nască omului acela violent copilul. La nimic altceva nu mă gândeam decât la riscurile unei sarcini pentru mama mea și pentru noi, fetele ei. Mama era deja trecută de patruzeci de ani și era posibil ca sarcina ei să evolueze prost. Putea chiar să-și piardă viața. Și, dacă apăreau complicații, de unde găseam noi asistență medicală acolo, la naiba-n praznic? Ce s-ar fi ales de Keumsun și de mine, dacă ea murea cumva la naștere? Genul ăsta de întrebări îmi bântuiau prin minte. Eram la fel de lipsită de orice emoție, cum e piatra.

Un alt risc mi se părea mai palpabil. Dacă se-ntâmpla să vină poliția, mama n-ar mai fi putut să fugă, să se ascundă în pădure cu noi, ca pân-atunci. Ar fi fost arestată, iar eu și Keumsun am fi rămas la bunul plac al țăranului. În ziua în care am aflat că urma să am un frățior sau o surioară, asemenea gânduri îmi ocupau mintea. Poate să pară egoist din partea mea, dar e dificil să simți compasiune, când ești obligat să lupți ca să supraviețuiești tu însuși.

S-a dovedit că ghicitorul mamei avusese dreptate. Mama a născut un băiețel. Toată viața o să țin minte ziua venirii lui pe lume. Toți patru – mama, țăranul chinez, Keumsun și eu – eram acasă, când au apucat-o contracțiile.

Tatăl copilului a vrut s-o ducă pe mama la spitalul unde mai fuseseră pentru control. Cu tot statutul nostru ilegal, mama n-avusese probleme, pentru că era un spital de țară, unde nu-ți cerea nimeni actele, atâta timp cât plăteai taxa de consultație. Dar, în ziua când avea să nască, mama nici n-a vrut s-audă să plece de-acasă. Spitalul era și prea departe. A insistat că se descurca și fără asistență medicală. Doar lucrase la spitalul din

Eundeok și de multe ori îi asistase pe colegii de acolo, când era vorba de nașteri. Plus că mai născuse de două ori și știa la ce să se aștepte.

Pe mine și pe Keumsun n-a reușit să ne liniștească, mai ales că nu era de față nici măcar o moașă, drept care trebuia s-o ajutam chiar noi să aducă pe lume copilul.

Mama ne-a explicat cum trebuia să procedăm. Când a intrat în travaliu, eu m-am temut de ce era mai rău. Am dezinfectat foarfeca, turnând apă fiartă peste ea, din ceainicul pus pe focul din bucătărie. Altă sursă de căldură nu aveam în casă. Pe urmă, împreună cu Keumsun și cu „tatăl meu vitreg”, m-am lăsat cu toată greutatea peste pântecul mamei. Copilul nu mai ieșea, iar mama urla din toți bojocii. Tremuram toată de frică: mă temeam cu adevărat că mai avea puțin și murea.

La ultimul control pe care-l făcuse la spital, doctorii o preveniseră că era posibil ca poziția copilului să nu fi fost cea corectă. Dar mama, cu firea ei încăpățânată, o ținuse pe-a ei, că totul avea să se desfășoare cu bine. Până la urmă, copilul s-a ivit pe lume în poziția cea bună. Avea ditamai capul și pielea teribil de zbârcită. Mama s-a înarmat cu foarfeca și, fără nici cea mai vagă ezitare, a tăiat cu mâna ei cordonul ombilical.

Bărbatul și-a luat copilul în brațe, fălos nevoie mare. În sfârșit, obținuse ce-și dorea, un urmaș. După tradiția chineză, plin de mândrie, a drapat ușile din față ale casei în roșu, ca să-i anunțe pe toți cei din vecinătate că i se născuse un copil. Și tot după tradiție, timp de o sută de zile, ca să fie protejați de spiritele rele și de boli, mama și copilul n-aveau voie să iasă din casă. Numai membrilor familiei le era îngăduit să-l vadă pe nou-născut în tot acest timp.

Starea de spirit din gospodărie a fost, pentru scurtă vreme după nașterea frățiorului meu, în mod evident mai relaxată. La

început, copilul mi s-a părut urât ca noaptea, dar l-am îndrăgit foarte curând. Numele lui chinezesc, Chang Qian, însemna „luminozitate”.

În primele câteva zile, tatăl copilului a fost foarte bucuros și atât de mândru de fiul său mult așteptat. Până și bunică-sa îl găsea drăguț și a început să-i arate mamei, care încă era ținută la pat, ceva ce s-ar fi putut numi bunătate. Eu și Keumsun am căpătat o brumă de speranță. Am crezut că eram pe punctul de a fi primite, propriu-zis, în familie. Viitorul ni se părea deja luminos.

Dintre noi toți din casă, eu am ajuns, până la urmă, să mă apropii cel mai mult de bebeluș. Asta pentru că, la venirea primăverii, mama n-a avut ce face și s-a întors la muncile câmpului, alături de Keumsun. Mie, fiind cea mai mică și mai firavă, îmi reveneau sarcinile să am grijă de bebeluș în timpul zilei și să pregătesc masa pentru cei care munceau la câmp. În fiecare dimineață, mă jucam cu cel mic, îl hrăneam și încercam să-l alin ori de câte ori plângea. Nu era deloc ușor, dar eu mă bucuram de o asemenea sarcină.

Și totuși, însemna că eram blocată în casă, câtă vreme prietenii mei se jucau afară, pe platoul din fața casei noastre. Uneori, mă simțeam sfâșiată între dorința de a mă distra și datoria de bună a copilului. Dar tot nu-mi părea rău. Iar dacă, printr-o minune, copilul se oprea din plâns și adormea, puteam să ies și să stau puțin cu prietenii mei afară. Nu foarte mult însă, pentru că înainte de amiază trebuia să pregătesc masa de prânz pentru toată familia, ținând și copilul sub atentă supraveghere. Uneori, simțeam că nu mai puteam, la cât de multe aveam de făcut, dar nu pot să spun că asta mă supăra, fiindcă adevărul este că-mi adoram frățiorul... adică pe odrasla bărbatului pe care-l uram din tot sufletul.

*

Dar, vai!, atmosfera pașnică din familie n-a durat prea mult. Certurile s-au reaprins, exact la fel cum aveau loc înainte să se nască băiețelul. „Tatăl meu vitreg” devenise iarăși prost-dispus, și-și vărsa nemulțumirile pe noi, care, totuși, nu făceam nimic, niciodată, care să-i provoace mânia. În realitate, cu părinții lui avea el ce-avea. Sperase că nașterea unui fiu avea să-l ajute să câștige pentru el însuși moștenirea întregii familii. Dar fratele lui mai mic n-avea de gând să accepte înfrângerea chiar așa de ușor. Încă de la nașterea micuțului Chang Qing, fratele mai mic al „tatălui meu vitreg” se mutase înapoi în casa de la „fermă”. Era hotărât să-și împiedice fratele mai mare să pretindă moștenirea familiei. Acest frate simțise primejdia: bebelușul îi amenința lui partea de moștenire. Așa încât luase hotărârea de a se întoarce la proprietatea familiei, ca să le demonstreze părinților săi ce însemna „pietatea filială”, deși el, bineînțeles, nu avea decât un singur lucru în minte: să-și asigure moștenirea. Care era de altfel sărăcăcioasă, dar tot mai bine decât nimic.

Eu remarcasem că toți membrii acelei familii erau egoiști peste măsură. Fiecare, de la bunică până la fiii ei, nu se gândea la nimic altceva decât la propriile interese, personale și materiale. Nu exista solidaritate în familia lor, nu exista expresia vreunui sentiment adevărat.

În tot cazul, tatăl băiețelului trebuia să se lupte ca să-și păstreze noul statut pe care-l căpătase în propria familie. Părinții lui nu s-au lăsat intimidați de mutrișoara zâmbitoare a frățiorului meu. Bunica părea să aibă o coardă sensibilă când venea vorba despre nepotul ei, dar asta, bineînțeles, nu schimba cu nimic atitudinea patriarhală din acea regiune chineză rurală.

Totuși, soțul mamei mele avea speranțe mari și multă îndrăzneală. N-a trecut mult după nașterea lui Chang Qing și i-a

cerut mamei lui bani cu care să-i asigure băiatului o educație potrivită. A cerut ca și cum ar fi fost prima tranșă din banii pe care urma să-i moștenească. Dar maică-sa l-a refuzat fără să clipească.

— De ce să plătesc eu pentru școala băiatului tău? i-a întors-o. Copilul tău, responsabilitatea ta!

La care el a dat pe dinafară de furie și a declarat:

— Dacă nu recunoști că ți-e nepot, nu mai e nici fiul meu și n-am de ce să-i port de grijă!

Și, spre groaza noastră, a tuturor, a luat copilul cu amândouă mâinile, l-a scos din casă și l-a dus afară, în căruță, punându-l în pericol. Era iarnă și cumplit de frig. M-am oripilat. Cum putea omul ăla să se poarte într-un asemenea hal cu propriul copil? Incidentul mi-a reamintit ce fire îngrozitoare avea acest bărbat. Nu se gândea la nimeni altcineva decât la el însuși. Singurul motiv pentru care-și dorise un fiu, de la bun început, fusese ca să pună mâna pe averea familiei. Nu-și iubea copilul absolut deloc.

Din acea zi, am început să-mi fac întruna griji pentru soarta frățiorului meu. Cum ar fi putut să-nvețe și el carte, cu un asemenea tată? Voiam să-l apăr cumva, mă simțeam responsabilă față de el, ca soră mai mare. Deși sunt mulți ani de când nu l-am mai văzut, n-o să-l uit niciodată.

După câteva luni, atmosfera din acea casă devenise încă și mai rea din cauza certurilor constante dintre „tatăl meu vitreg” și părinții lui. Mama, eu și Keumsun trebuia să facem curățenie în urma lor, fără să scoatem o vorbă de nemulțumire. N-aveam de ales. Odată cu venirea pe lume a bebelușului, încercarea de a fugi de-acolo nu mai era o soluție pe care s-o avem în vedere. Mama nu-și dorise acel copil inițial, dar când ia o hotărâre-n viață, se ține de ea până la capăt. Așa că trebuia să facem tot posibilul să ne integrăm în acea familie, cel puțin deocamdată.

Și-apoi, cel puțin la „fermă” aveam ce mânca. Mai bine să trăim nefericite în China, decât să trăim cu spectrul morții de foame în Coreea de Nord. Noua noastră familie de țărani era săracă, dar avea ce să mănânce, și încă pe săturate, în fiecare zi. Încetul cu încetul, s-a conturat o rutină zilnică. Încercam să ne vedem de-ale noastre și să nu le stăm în cale celorlalți membri ai familiei. În fiecare seară, ne cuibăream toate trei una-ntr-alta în camera de zi și ne uitam la televizor. Ajunsesem să vorbesc mai bine limba chineză. Tuturor parcă ni se mai luminase orizontul. Pe urmă, nopțile adormeam împăcată, în liniștea desăvârșită a marilor câmpuri ale Chinei.

Astăzi, îmi dau seama că eram norocoase chiar și așa, cu toate necazurile pe care le aveam de îndurat. La fel ca șapte din zece dintre miile de femei care trec fraudulos frontiera chineză în fiecare an, căzuserăm și noi, din păcate, în ghearele traficantilor de ființe umane. Dar noi trei, cel puțin, scăpaserăm de ce era mai rău. Multe alte femei care fug din Coreea de Nord ajung în situații mult mai rele: sunt obligate să se prostitueze în bordeluri și în baruri de karaoke. Inclusiv fetele lor, chiar dacă sunt foarte mici. Asemenea victime rămân traumatizate pe viață și multe își duc viața purtând rușinea trecutului. Rezultatul este că multe dintre aceste femei, chiar și după ce-și câștigă libertatea în Coreea de Sud, tot în rușine trăiesc.

Într-o seară din 2002, pe la sfârșitul iernii, ne uitam la televizor, iar eu adormisem. N-a trecut mult și m-au smuls din toropeală niște bătaii puternice în ușa de la intrare. Am înțeles imediat ce se întâmpla. M-am ridicat în picioare cât am putut de repede și am țâșnit către fereastra din spatele casei, încercând să scap. Dar era prea târziu. Prea multe lumini albe care

mă orbeam și nu mai vedeam nimic în fața ochilor. Eram prinse în capcană.

Soțul mamei avea o mutră înfricoșată. A deschis ușa. Cel care bătuse era un polițist în civil. A întins un deget către mine, mama și Keumsun, și s-a răstit: „Strângeți-vă boarfele și veniți cu mine!”

În fața casei ne aștepta o mașină a poliției chineze. Ofițerii ne-au dat ordin să urcăm în vehicul imediat. Mie-mi bubuia inima-n piept. Eram așa de speriată, încât am uitat cu desăvârșire pentru o clipă că mai aveam un frățior. Situația de moment îmi acaparase toată atenția și nu mi-am dat seama că se putea foarte bine să nu-l mai văd niciodată. Cu toți polițiștii de față, bietul țăran rămăsese mut și tot ce făcea era să stea proșăpăit acolo, ținându-și fiul strâns la piept.

Nici n-ar fi putut să se opună, fiindcă știa foarte bine că făcuse un lucru ilegal. Nu avea dreptul să ia de nevastă o nord-coreeană, după cum nu avea dreptul nici să găzduiască fugari din Coreea de Nord. Risca să fie arestat și el. Așa încât era o situație din care fiecare scăpa cum putea. Probabil că ne turnase cineva.

În mod normal, ne preveneau vecinii când vedeau vreo mașină suspectă apropiindu-se. Însă de data asta, polițiștii descinseseră în toiul nopții, fără girofaruri aprinse, într-o mașină oarecare. Nici câinii nu scosese rău vreun mârâit când îi văzuseră intrând în curte.

N-a trecut mult și am ajuns în minuscula secție de poliție din orașelul cel mai apropiat. Am încercat să apelăm la omenia polițiștilor. „Am un copil mic aici. Sunt măritată c-un bărbat chinez”, le-a explicat mama.

Însă nici n-au băgat-o în seamă și ne-au încuiat pe toate în toaletă, fiindcă atât de mică era secția de poliție, încât nici nu avea celule.

În toaletă, era o fereastră cu bare de oțel, printre care se vedea în stradă. Am început să ne gândim la modalități de evadare. Barele nu păreau să fie prea solid ancorate în perete. Cu puțin efort și câteva ore la dispoziție, poate c-am fi reușit să le dislocăm. Fiind atât de firave, ne-am fi strecurat ușor pe acea fereastră în toiul nopții, fără să ne vadă nimeni. Dar mama ne-a spus că nu merita nici să ne gândim la așa ceva, pentru că planul era prea riscant și ne-ar fi putut aduce necazuri și mai mari, dacă ne prindea cineva.

Spera, în schimb, ca soțul ei să ne cumpere libertatea, mituindu-i pe polițiști, ceea ce se-ntâmpla frecvent într-o asemenea zonă rurală. Dar era o speranță deșartă: mizerabilul ei soț de ocazie n-a mișcat un deget ca să ne scoată din arest. Ce conta că ne pusese, ca pe niște slave, să muncim la câmp și că o forțase pe mama să-i facă băiatul pe care și-l dorea cu atâta disperare – băiat pe care acum îl trata îngrozitor, deși iată că-l păstrase. Nici nu știu să spun ce mă-ncerca mai tare, furia sau regretul.

A doua zi, iarăși am fost duse cu mașina într-o direcție necunoscută. Pe măsură ce mașina mergea, am început să-mi dau seama foarte clar încotro ne-ndreptam.

Ne-am oprit în fața unei clădiri care era înconjurată de gardieni în uniforme. Ne-au aruncat pe toate trei într-o celulă plină de alte femei nord-coreene. Ca și noi, se așteptau și ele să fie trimise înapoi în țara de origine. Circulau tot felul de zvonuri. Am auzit că toți cei care fugeau în China erau trimiși înapoi în Coreea de Nord cu inele de fier în jurul gâturilor. Poate c-aveau de gând să ne și tortureze? Gardienii erau fără suflet. O femeie care a încercat să mituiască un gardian cu niște bani a căpătat o lovitură sălbatică peste față. Vorbitorul era strict interzis între deținute. Pe de altă parte, am auzit urlete dinspre celula

rezervată bărbaților. Am început să-i urăsc pe chinezi. Mi-era frică, mă dureau toate și mă gândeam numai la frățiorul meu pe care-l lăsaserăm de izbeliște. Mi se rupea inima când mă gândeam la el. Îmi spuneam în minte că făcuserăm o greșală oribilă neîncercând măcar să evadăm pe fereastra de la toaletă, la secția de poliție. Acum, era deja prea târziu.

După alte patru zile de același tratament sinistru, gardienii ne-au scos din celulă cu mâinile în cătușe la spate și ne-au îmbrâncit în direcția unui autobuz. Aveam încheieturile făcute ferfeniță. Autobuzul avea perdelele trase peste ferestre, dar eu tot am tras cu ochiul printre ele și am văzut frânturi din peisajul prin care treceam. În scurtă vreme, munții au dispărut și am văzut un râu. Am trecut peste un pod. Am recunoscut re-pererele. Eram la fluviul Tumen, frontiera din Coreea de Nord și China. Data era 31 martie 2002. Urma să trecem frontiera înapoi în Coreea de Nord.

Capitolul 10

Reîntoarcerea în infern

— Dați-vă hainele jos!

În lumina orbitor de albă, mi-am dat jos hainele zdrențuite, una câte una.

— Aplecați-vă-n față! s-a răstit femeia-ofițer.

Eram cu desăvârșire goală și căzută pradă unor chinuri umilitoare. Mi-am îndoit genunchii, m-am ghemuit la pământ și m-am îndreptat la loc. Am repetat aceste mișcări pân-am rămas fără suflu. Nu trebuia s-ascundem nimic, nici măcar cele mai de taină părți ale corpurilor. Făcându-și loc prin grupul de femei despuiate, o femeie în uniformă s-a oprit în fața mea și m-a smucit foarte brutal. Mi-a vârât lumina unei lanterne în urechi și pe urmă în gură. Mi-a controlat dinții, după care m-a pipăit cu degetul în partea din spate a gingiilor. Și-a trecut palma peste pieptul meu. Am început să tremur toată. Pe urmă, mi-a pipăit burta, dar nu s-a oprit acolo: și-a coborât palma ceva mai jos și a început să mă controleze cu adevărat, vârându-și degetele înăuntrul meu. Mi-am încleștat dinții. Totul trebuia dat jos, inclusiv tampoanele.

Mama și Keumsun au avut de îndurat același tratament degradant. Așa ceva îi aștepta pe toți cei care fugeau din Coreea

de Nord și erau trimiși înapoi. „Când ți-ai trădat patria, cățea nenorocită? Cu cine? Unde credeai c-ajungi, rahat cu ochi ce ești?” răcnea ofițerul care ne luase la întrebări.

Interogatoriul brutal și abuziv a continuat pe același ton. Eu nu i-am răspuns la întrebări, ceea ce n-a făcut decât să-l înfurie și mai tare.

Apoi am fost aruncată într-o celulă, în care alte vreo șaiszeci de femei stăteau deja înghesuite ca vitele. Celula era mică și practic nu încăpeau în ea mai mult de șaiszeci de persoane. La un capăt avea gratii de oțel, care ne împiedicau să evadăm. La capătul celălalt, avea o simplă gaură în podea, unde puteam să ne facem nevoile de față cu toată lumea. Nu era loc destul ca să te-ntinzi ori să-ți întinzi măcar picioarele. Noaptea, dormeam înghesuie unele într-altele, fiecare cu capul pe pieptul alteia. Chiar și așa, era imposibil să dormi foarte mult. În toiul unei nopți, frățiorul meu mi s-a ivit într-un coșmar teribil. Îl vedeam în vis urlând, în timp ce era fiert de viu într-o oală cu apă. Când îl părăsisem, avea doar un an și două luni. Ce-avea să se aleagă de el, rămas în grija unui tată lipsit de omenie?

În acea noapte, pentru prima oară în viață, am început să resimt mânie față de țara mea. Pân-atunci, nu mă-ncercase niciodată ura față de Coreea de Nord. Eu, mama și Keumsun, cel puțin, plecaserăm în China ca să supraviețuim, fiindcă la noi acasă n-aveam ce mânca. N-aveam nimic să-i reproșăm lui Kim Jong-Il, n-aveam nimic împotriva sistemului – eram apolitice. Dar în acea închisoare, pentru prima oară, mi s-au deschis ochii în privința ororilor perpetuate sub regimul Kim și am simțit ura copleșindu-mă.

O singură dată se mai întâmplase, când eram foarte mică, să simt încolțind în sufletul meu semințele îndoielii în legătură cu țara noastră. Într-o dimineață, în școala primară, învățătoarea ne-a spus că urma să luăm parte la un eveniment de maximă importanță pentru educația noastră: execuția unui bărbat care se făcea vinovat de „crime grave”. Curtea școlii a început să vibreze de emoție.

— Știu pe cine omoară! Pe tac-tu! m-au luat în zeflema unii dintre băieții mai răi.

Am rămas nemișcată și tăcută, făcându-mi multe griji în sinea mea.

După masa de prânz, profesorii ne-au încolonat în ordine ierarhică și am pornit către centrul orașului. Mulțimea se adunase deja în jurul unui loc viran de lângă pod. Fiindcă eram ceva mai mici, am fost așezați chiar pe pod, ca să vedem clar și obiectiv ce se-ntâmpla pe locul viran, să nu scăpăm nimic din importanța pedagogică a lecției care urma. Ce mai privilegiu pe capetele noastre!

La un moment dat, s-a ivit o mașină cu geamuri fumurii. Polițiștii au scos din ea câțiva bărbați cu capetele și fețele acoperite de niște basmale. Mulțimea de față a început să freamăte. După o ultimă serie simbolică de întrebări, toți acei bărbați acuzați și-au recunoscut delictele. Pe urmă, au fost legați la stâlpii de lemn înșirați pe malul râului. N-am înțeles cum de reușeau să rămână atât de impasibili, când știau clar că erau la un pas de moarte.

Dintr-odată, am auzit cu toții un zgomot asurzitor. Eu am tresărit, speriată. Rafalele de împușcături au părut să dureze o veșnicie. După o vreme, totuși, s-a lăsat o liniște mormântală. Printre fuioarele de fum care se disipau în aer, am zărit niște bălți mari de sânge, pe care pluteau bucăți de carne de om

amestecată cu un lichid albicios. Acolo și-atunci am învățat ce însemna compasiunea față de alții; am simțit parcă revărsându-se din mine o imensă milă, un sentiment de fraternitate față de acei oameni măcelăriți cu atâta cruzime.

M-am întrebat ce urma să se aleagă de rămășițele lor pământești, de ultimele vestigii ale trecerii lor prin această lume – când am văzut, dintr-odată, cum un individ, o arătare stranie, s-a desprins din mulțime și s-a pus pe adulmecat bucățile ferfenițite ale acelor trupuri umane. Avea aerul unui animal înfometat. A luat în mână o asemenea bucată de materie gelatinoasă, cenușie, s-a uitat la ea cu poftă și a început s-o devo-reze de față cu toată lumea. Pe mine, una, m-a îngrozit. Ni s-a spus după aceea că era un țicnit, care credea că se vindecă de bolile de care suferea, dacă mânca niște creier de om.

Toți au plecat apoi, fiindcă era ora mesei de prânz, însă eu am rămas pe loc, înlemnită.

După această oribilă scenă, m-am obișnuit cu execuțiile publice, care erau tot mai frecvente. Chiar și așa, de fiecare dată mă cuprindeau îndoielile. Țin minte un bărbat care a fost legat la stâlp și executat fiindcă-l „insultase pe iubitul nostru Conducător”, Kim Il-Sung. Care fusese crima lui? Șterpelise câteva litere de bronz dintr-o inscripție oficială cu numele Marelui Conducător. Fără îndoială că omul sperase doar să-și amelioreze condițiile de trai în timpul foametei, vânzând literele acelea de metal chinezilor, pentru câțiva bănuți. Era, însă, o crimă care se pedepsea cu moartea. Când am auzit și acele împușcături, am rămas cu sentimentul complicității la o mare nedreptate. Mi-am spus, în sinea mea: „Ce-a furat? Niște bronz. Nu e drept să mori pentru câteva litere de bronz.” Pentru prima oară, m-am simțit revoltată. Dar am ținut pentru

mine aceste gânduri, știind prea bine c-aș fi fost văzută foarte prost de colegii de clasă și de profesori, dacă exprimam cu voce tare asemenea păreri. În Coreea de Nord, fiecare își supraveghea vecinii cu mare atenție. Chiar și prietenii nu puteau avea încredere unii într-alții. De la o vârstă foarte fragedă, mi-am dat seama că părinții mei, în public, se declarau de acord cu lucruri foarte diferite de ceea ce spuneau acasă, în particular. Într-o zi, un grup de bărbați au fost împușcați pentru că furaseră orez din rezervele armatei. După execuție, amândoi părinții le-au ridicat în slăvi curajul. Dar numai după ce ușa de la intrarea în apartament fusese bine închisă.

Toate aceste amintiri mi-au revenit în minte în timp ce stăteam acolo și meditam, în celula nord-coreeană, de unde aveam să fim scoase foarte curând, pentru o ultimă serie de interogatorii.

Verdictul n-a întârziat deloc: toate-l trădaserăm pe Kim Jong-Il, plus idealurile socialismului, așa că trebuia să fim „re-educate” și abia apoi băgate la închisoare.

Așa că, într-o dimineață, cu cătușe la mâini și sub escorta gardienilor, am luat-o pe jos printre câmpuri, pân-am ajuns la lagărul de reeducare. Odată ajunse înăuntru, ni s-au scos, în sfârșit, cătușele, dar sentimentul de ușurare n-a durat mult. Ne-am trezit în mijlocul unui uriaș platou, înconjurat de un gard de plasă de oțel, cu câteva barăci în care aveam să stăm înghesuite în fiecare noapte. Bărbații au fost băgați într-una, femeile într-alta. Numai că prea mult nu ne lăsa nimeni să dormim. Eram acolo ca să muncim pentru stat. Făcea parte și asta din „reeducarea socialistă”, un pas intermediar până când aveam să fim trimise înapoi în orașul meu natal, Eundeok, și să facem pușcărie.

*

Din zori și până când apunea soarele, mama și Keumsun munceau la câmp. Eu, la fel ca toți ceilalți copii și adolescenți de acolo, făceam curățenie în barăci, sortam știuleții de porumb și-i apăram de șobolanii care le dădeau târcoale. Pe urmă, seara, toată lumea lua parte la sesiunile zilnice de spălare pe creier. Așezate în cerc, citeam cu voce tare din operele lui Kim Il-Sung și Kim Jong-Il. Le repetam la infinit, până când le-nvățam pe dinafară. Timp de douăzeci și cinci de zile, am urmat același ritual, care avea întotdeauna darul să ne sleiască de puteri, mai ales când aveam burțile goale. Abia dacă ni se dădea ceva să mâncăm... ajunsesem iarăși să-mi fie foame.

Într-o dimineață, au venit gardienii și ne-au luat ca să ne ducă la Chongjin ca pe niște vite. De acolo, urma să fim transferate la închisoarea din Eundeok. Ne-ntorceam de unde pleaserăm. Atât de umilitor era să fim trimise în orașul de baștină al bunicilor, de parcă am fi fost niște criminale! Cum trebuia să ne așteptăm să fim tratate în acea închisoare? Iată-ne ajunse înapoi, după aproape patru ani de când fugiserăm, numai că în postura de delincvente, vinovate de a fi comis „crime grave”. Și știam prea bine cam ce soi de pedepse îi așteptau pe asemenea delincvenți. Chiar dacă părea o nebunie, dat fiind că abia ce fuseserăm prinse și aduse înapoi din China, unde înduraserăm atâtea și-atâtea silnicii, mama, totuși, nu avea decât o singură idee în cap – trebuia neapărat să fugim încă o dată din Coreea de Nord.

Dar, vai!, s-ar fi zis că șansele noastre de a mai evada o dată se redusese de-acum la un zero tăiat.

*

Și totuși, ghearele sortii ne-au mai slăbit puțin strânsoarea, exact când ne așteptam cel mai puțin. Un tip fusese trimis de la închisoarea din Eundeok, să-i însoțească până acolo, ca escortă, pe prizonierii din acel district. În ultima clipă, cei din administrația închisorii de la Chongjin au realizat că și eu, mama și Keumsun țineam de districtul Eundeok și s-a hotărât pe loc să plecăm și noi cu grupul trimis în acea direcție. Însoțitorul n-ar fi vrut să ne ia, dar noi l-am convins că nu avea de ales. Cei de la închisoarea din Chongjin erau nerăbdători să scape de prizonierii pe care-i aveau dați în grijă, pentru că rațiile lor zilnice de hrană reprezentau o povară suplimentară. Lipsa de alimente era atât de gravă, încât până și polițiștii și militarii de grade inferioare ajunseseră să pună propria supraviețuire mai presus de orice alte considerente.

Bineînțeles că însoțitorul grupului nostru nici nu se gândea să-și împartă cu noi rezerva și așa mizeră de provizii. Așa încât, nici n-am plecat bine din lagărul de reeducare, că noi am și profitat de situație. Mama i-a propus un târg omului care ne escorta: să mergem noi singure, cu mijloacele noastre, până la Eundeok, pentru ca el să nu fie nevoit să acopere costurile de transport pentru noi sau să ne hrănească. De vreme ce se hotărâse să ne alăturăm convoiului în ultima clipă, nu existau documente care să menționeze și numele noastre, ceea ce l-ar fi obligat pe el, ca însoțitor al grupului, să ne predea oficial autorităților de la destinație – nu risca, deci, nimic, dacă ne lăsa în voia noastră. După câteva minute de muncă de convingere, individul s-a învoit și ne-am trezit libere!

A fost un miracol, nu altceva.

Dar ce să facem cu această libertate obținută din scurt, cu totul neașteptată? Între noi și țara noastră de baștină existase o legătură care se rupsesese pentru totdeauna. Nu aveam niciun ban și eram, în ochii legii, considerate infractoare, ba chiar fugare.

N-am ezitat în privința destinației nici măcar o clipă. Refuzam să fim considerate exilate în propria țară. Un singur lucru aveam în minte: să fugim înapoi în China, indiferent ce riscuri presupunea lucrul ăsta.

Capitolul 11

Pe fugă

Mă uitam pe fereastra mașinii cum se desfășura dinaintea ochilor mei peisajul rural chinezesc. Pe bancheta din spate a taxiului, mama se îngrijora foarte tare. N-aveam nici măcar o centimă, dar îi spuseseam șoferului că-i plătim când ajungem la destinație. Pe măsură ce am început să recunoaștem locurile pe care le vedeam, mama a devenit tensionată. Oare chiar ne ținiserăm de tot? Mai aveam câteva minute și dădeam iarăși peste omul pe care-l detestam atât de mult. Cu toate că n-aveam altă soluție mai bună, ne temeam că nu făcuserăm altceva decât să ieșim din lac și să ne aruncăm în puț.

Keumsun nu fusese de acord să ne întoarcem la țăranul chinez, tatăl frățiorului nostru. Adevărul este că eu o convinsesem pe mama să revenim acolo. Cinstit vorbind, cel mai mult îmi doream să-l revăd pe micuț, indiferent de prețul pe care l-aș fi avut de plătit. Atât de dor mi-era de el, încât de la o vreme îmi apărea în vis. Și-mi făceam atâtea griji pentru ce s-ar fi ales de el, rămas în mâinile aceluia țăran chinez lipsit de orice scrupule. Dintre noi trei, eu eram cea mai apropiată de băiețel. În timp ce mama și Keumsun lucrau pe câmpurile din jurul casei, eu, considerată prea plăpândă pentru muncile grele din agricultură, avusesem grijă de acel copil. Îl iubeam, și simplul fapt că

știam că urma să-l revăd mă consola, în ciuda viitorului sumbru care ne aștepta pe toate în casa chinezului.

Ce-i drept, nu mai știam unde am fi putut să ne ducem, dacă nu acolo. De la evadarea noastră mai mult decât norocoasă de la Chongjin, din urmă cu câteva săptămâni, fusese-răm numai pe fugă și eram acum sleite de puteri. De îndată ce ne treziserăm libere, o luaserăm glonț către nord, către frontieră, ferindu-ne să fim văzute. Mergeam cu un singur scop în minte: să ne părăsim patria odată pentru totdeauna.

Situația din Coreea de Nord se deteriorase atât de tare, încât hainele noastre făcute în China, chiar dacă modeste, ne-ar fi adus o întreagă avere în Coreea. Le vânduserăm, iar banii câștigați pe ele ne ajutaseră să avem ce mânca trei zile întregi. După aceea, cum nu mai aveam nimic de pierdut, ne îndreptaserăm spre frontieră.

Bâjbâind prin beznă, găsiserăm totuși cărarea care ducea la fluviul Tumen, de-acum bine cunoscut de noi. De data asta însă, norocul nu fusese de partea noastră.

În timp ce ne pregăteam să traversăm râul, apăruse un polițist de frontieră, care patrula pe mal. Sub escortă ne dusesse la secția poliției de frontieră, ca să fim luate la întrebări, iar a doua zi fusese-răm transferate la o bază militară din apropiere, pentru și mai multe întrebări.

— Unde vă duceți, în China? întrebasese soldatul.

— Nu, aveam puțină treabă pe malul râului, atâta tot.

Îl mințeam și el nu crezuse o iotă din ce-i spusese.

— Aveți bani la voi? De unde veniți? insistase el să afle.

Nu-i mai răspusesem nimic. La vremea respectivă, mă-nvățasem deja cu asemenea interogatorii și reușeam să mă

descurc foarte bine. Soldatul nu se lăsase cu una, cu două, dar fusese măcar politicoasă, ceea ce nu era puțin lucru.

Ei, venise și verdictul: urma să fim trimise înapoi în lagărul de muncă, unde fuseserăm duse cu câteva săptămâni în urmă, după ce ne arestaseră prima oară.

Auzind asemenea veste, pe mine mă cuprinsese deznădejdea. Nici nu părăsiserăm bine baza militară, că mama și Keumsun se trântiseră la pământ, izbucnind în plâns și refuzând să se miște fie și o palmă. Eu mă simțisem destul de stânjenită, pentru că mi se părea că încercau să-i smulgă mila ofițerului în grija căruia fuseserăm date și eram convinsă că n-ar fi mers.

Dar, cumva mersese. Militarul se arătase înțelegător, plus că părea să nu prea știe ce avea de făcut cu noi. În cele din urmă, după lungi ezitări, ne spusese că puteam să plecăm unde vedeam cu ochii. La cât de slăbite arătam și ce zdrențe aveam pe noi, care ne țineau loc de haine, se gândise, probabil, că n-aveam cum s-ajungem tocmai în China... dar iată că se-nșelase.

În aceeași noapte, ne încercaserăm norocul din nou – adică să traversăm fluviul Tumen. Iarăși ne prinsese un militar care patrula pe linia de frontieră. Cuprinsă de panică, fugisem să mă ascund într-un hambar din apropiere. Degeaba: polițistul mă găsisese la scurt timp. Urmase același scenariu: rămăseserăm peste noapte la secția poliției de frontieră, iar a doua zi fuseserăm iar transferate la baza militară, unde ne treziserăm față-n față cu același ofițer ca și data trecută. Ne ținuse minte, așa că nici nu-și mai bătuse capul să ne interogheze, ba chiar ne dăduse două bomboane. Apoi ne lăsase din nou libere, atrăgându-ne atenția că era cazul să fim mai discrete data viitoare.

Polițistul acela de frontieră se dovedise un om cu suflet. De la prima noastră evadare din urmă cu patru ani, mult mai

mulți oameni încercau să fugă din Coreea de Nord. Regimul reacționase, punând și mai mulți militari să patruleze de-a lungul frontierei, numai că respectivii habar n-aveau ce trebuia să facă, după ce-i prindeau, cu toți amărății de fugari.

În aceeași noapte, la ora unsprezece, eu, mama și Keumsun ne cufundam în apele înghețate ale Tumenului. Am avut noroc: de data asta, nu ne mai deranjase nimeni. După câteva minute, ajunseserăm pe celălalt mal și pentru a doua oară în viață în China. Imediat, ne făcuserăm pierdute în străfundurile acelei zone rurale, ca să ne îndepărtăm de frontieră cât mai mult cu putință. Numai că, de la primul nostru contact cu populația locală și de la prima noastră ședere în China, înțelesesem că și acolo atmosfera se schimbase destul de mult. Pe atunci, localnicii ne dăduseră și de mâncare, și sfaturi. Acum, în schimb, tot mai mulți fugari nord-coreeni se puseseră pe furat de la ferme și din orașelele înșirate de-a lungul frontierei, așa că relațiile dintre oameni se deterioraseră. Nimeni nu mai avea încredere în aproapele lui, așa că nouă nu ne rămâneau prea multe opțiuni.

După trei zile de umblat fără țintă, eram tot fără un chior și cu burțile din ce în ce mai goale, motive pentru care ideea să ne întoarcem la „soțul” chinez al mamei, cel puțin pentru o vreme, ni se păruse a fi cea mai puțin rea dintre mai multe rele posibile. Ne gândeam cu silă că aveam să-l revedem pe omul acela îngrozitor, dar era singura cale de supraviețuire pentru noi, cel puțin pe moment. După multe ezitări, ne urcaserăm în acel taxi.

Iar după câteva ore, am ajuns pe strada mare a satului pe care-l părăsiserăm cu aproape două luni în urmă. Am

recunoscut casele, apoi taxiul a luat-o pe drumul lateral care ducea la fosta noastră „fermă”. Mă simțeam cuprinsă de emoții contradictorii.

Pe de-o parte, mă temeam de reîntâlnirea cu țăranul chinez și familia lui – familia care se purtase cu noi atât de urât. Pe de altă parte însă, inima-mi tresărea ori de câte ori mă gândeam la revederea cu frățiorul meu. Ce mai făcea el? Mă temeam de ce era mai rău.

Când am ajuns, în fine, la platoul din fața casei, „verii” mei chinezi, nepotul și nepoata soțului mamei, au fost primii care au zărit mașina. Când ne-au mai văzut și pe noi la geamurile taxiului, au început să sară în sus de bucurie și să strige. Păreau atât de fericiți că-și revedeau colegile de joacă, pe Keumsun și pe mine! Mi s-a înmuiat inima văzându-i.

Auzind gălăgia, soțul mamei și-a făcut apariția în pragul ușii. A rămas cu gura căscată când a dat cu ochii de noi. Nu-i venea să creadă și a lăsat un zâmbet larg să-i lumineze chipul. Măcar o dată părea fericit să ne vadă. Mi s-a părut că nici prin minte nu-i trecuse că ar mai fi putut să stea vreodată față-n față cu noi trei. A fost fericit chiar și să-i plătească șoferului de taxi și i-a lăsat un bacșiș mai mult decât generos. Inițial, noi îl mormiserăm pe taximetrist, promițându-i opt yuani pentru acea călătorie, în schimb el i-a plătit o sută! S-ar fi zis că-i fusese cu adevărat dor de noi și că se bucura sincer că ne întorseserăm la el. Dar eu știam că nu era decât un miraj. Pentru el, revenirea noastră nu însemna decât alte trei perechi de brațe, pe care le putea exploata. Iar pentru bărbatul singur care era, să aibă o femeie alături era cu siguranță mai bine.

Dar n-am zăbovit prea mult asupra acestor gânduri. Singurul lucru care conta pentru mine era să-mi iau frățiorul în brațe și să-l strâng tare de tot la piept. L-am găsit în casă. M-am

simțit ușurată, văzând că arăta bine. Am izbucnit în lacrimi, când am dat cu ochii de el. Avea obrăjorii și burtica rotundoare și părea sănătos și bine hrănit. Avea pielea foarte smeadă, ceea ce nouă, coreenilor, nu ne place, fiindcă pentru noi pielea albă este un semn de frumusețe. Dar nu conta, de vreme ce draguțul de el zâmbea.

Chiar dacă ne întorseserăm, era cu neputință să ne reluăm viața din casa țăranului chinez ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Trebuia să ne schimbăm tacticile de supraviețuire în China. Aproape cu certitudine fuseserăm arestate în urma unui denunț. Drept care, poliția ne știa de-acum, știa cine eram și unde eram și n-ar fi ezitat să ne aresteze din nou, dacă se afla de revenirea noastră. Nu mai era sigur pentru noi să stăm la „ferma” chinezului. Dar unde să fi mers?

După cum îi stătea în fire, Keumsun a fost prima care a luat inițiativa. Ea voia să meargă să locuiască într-un oraș mare. Eu eram ceva mai precaută și mai tânără, drept care nu-mi venea ușor să-mi asum aceleași riscuri. Decizia surorii mele se baza, în cea mai mare parte, pe atracția vieții într-un oraș mare: tocmai împlinise optsprezece ani și descoperise plăcerile vinovate ale vieții de adult. La țară, optsprezece ani era vârsta la care o femeie se mărita. N-a trecut mult și vecinii au început să ne caute fiecareia soți potriviți. Voiau să-i prezinte lui Keumsun eventuali pretendenți. I-au pus la cale întâlniri pe nevăzute. La început, ea a refuzat. Dar, la insistențele prietenilor și ale verilor, s-a lăsat convinsă, până la urmă, să meargă măcar la una din aceste întâlniri aranjate. Nu i-a plăcut individul care a fost ales pentru ea. Plus că nu avea nici cea mai mică intenție de a se mărita. La optsprezece ani, se considera mult prea tânără pentru măritiș. Voia să-și facă mai întâi o viață numai a ei.

Ca să scape puțin de presiunile făcute asupra ei în satul acela, și-a găsit o slujbă de bonă la Sukhun-Jin, un orașel situat la cel puțin un ceas de mers de casa în care locuiam. Pentru Keumsun, era începutul unei vieți noi, una independentă. A început să câștige bani. Uneori, când se întorcea în sat la sfârșit de săptămână, aducea mici cadouri și țigări pentru familia largită. Mai târziu, avea să se ducă și să se angajeze chelneriță într-un alt orașel, Yongil, unde patronul avea s-o exploateze, profitând de statutul ei de rezidentă ilegală. Și totuși, să stai într-un oraș mare era mai puțin riscant decât la țară, pentru că-ți venea mai ușor să trăiești în anonim printre numeroșii locuitori. Mai mult decât atât, era bună ideea ca eu și Keumsun să locuim separat, fiind acum femei aproape adulte. Măcar așa, dacă venea poliția după noi, nu ne mai aresta pe amândouă deodată.

Timp de vreo șase luni, mi-am făcut de lucru la țară, având grijă de frățiorul meu și ținând casa în ordine. Am început să câștig și eu niște bani. De multe ori, mă duceam la pădure și culegeam ciuperci și ierburi medicinale, pe care le vindeam în sat ori de câte ori veneau angroșiștii de la oraș să le colecteze. Asemenea ierburi erau esențiale pentru medicina tradițională chineză și foarte scumpe, în unele cazuri. Alteori, mergeam la râu cu prietenii mei și pescuiam, după aceea vindeam peștele și făceam rost de bani. Nu puteam să merg la școală în mod regulat, dar tot învățam o mulțime de lucruri. Acolo, trebuia să fii activ dacă voiai să supraviețuiești. Iar în China, dacă știai ce voiai și aveai puțin spirit antreprenorial, puteai foarte bine să tragi puțin mai tare și să câștigi bani.

În iarna lui 2002, la vreo șase luni după ce plecase la oraș, Keumsun m-a întrebat dacă nu voiam să vin și eu după ea. Îmi găsise o slujbă la o brutărie din Won Chin, orașul vecin cu cel

în care locuia ea. La cei șaisprezece ani ai mei, nu-mi cădea prea bine să mă despart de mama pentru prima oară în viață, dar pe de altă parte trebuia să învăț să mă descurc și singură. Așa se face că am acceptat propunerea ei.

La brutărie, am învățat ce însemna cu adevărat să muncești într-o întreprindere. Nu dormeam mai mult de cinci ore pe noapte, și asta într-un dormitor comun înghesuit, la etajul patru, chiar deasupra brutăriei. Eu ajutam la coacerea tartelor, dis-de-diminează. Brutăria se deschidea la ora opt, dar noi, angajații, începeam munca de la cinci. Treburile mele principale erau să sparg ouăle, să separ albușurile de gălbenușuri și să supraveghez coacerea. După ce se închidea brutăria, trebuia să facem curățenie în sala de lucru până târziu în noapte. Nu mai ajungeam să văd lumina soarelui, de cât de mult era de lucru, și eram epuizată din cauza lipsei de somn. De mai multe ori mi s-a întâmplat să adorm în timpul programului și să uit în cuptor tartele, drept care se și ardeau. Mi-am făcut un obicei din a-mi pune un ceas deșteptător să sune, ca să mă trezesc înainte ca tartele să se coacă, evitând astfel o catastrofă.

Pentru mine, stilul acesta de viață era și mai greu, fiindcă eram foarte departe de mama, dar trebuia să rezist. Și, cel puțin, aveam avantajul de a putea mânca o mulțime de bunătăți. Am luat repede în greutate și adevărul este că mă făcusem cam plinuță. Cântăream în jur de șaiszeci de kilograme – un record pentru mine. Asta, ținând cont de faptul că fusesem, de mai multe ori, cât pe ce să mor de foame. Dar nu eram fericită nici așa. Noi, coreencele, credem că trebuia să fii subțire, dacă vrei să fii considerată drăguță. Eu nu mă mai consideram drăguță și nici nu mă simțeam bine în pielea mea.

*

La brutărie, nu știa nimeni că eram nord-coreeancă și că locuiam ilegal în China; dat fiind că vorbeam fluent chineza, reușeam să-mi ascund adevărata identitate. Poate că patronul meu bănuia ceva, dar n-a spus niciodată nici măcar o vorbă și nu se arăta deranjat că trebuia să mă plătească, în fiecare lună, cu bani gheață. Nu m-a întrebat niciodată de vreun permis de rezidență. În prima lună, am câștigat în jur de trei sute de yuani (vreo treizeci și cinci de dolari americani). Poate că salariul era modest, dar ajunsesem și eu, în sfârșit, să am o slujbă ca lumea. Ce mândră de mine puteam să fiu! Mai mult decât atât, în fiecare dintre lunile următoare, am primit câte o mărire de salariu de cincizeci de yuani. După șase luni, aveam un salariu lunar de șase sute de yuani (în jur de șaptezeci de dolari). Dar angajatorul îmi lua câte cincizeci de yuani din salariu în fiecare lună, cu titlu de garanție, pe care spunea că urma să mi-i restituie în cel mult un an, dacă mai lucrăm până atunci la el. Nu voia să-i plece angajații la concurență după numai câteva luni și după ce se școliseră la el – ceea ce se întâmplă desul de des în China.

În tot acest timp, mama nu a plecat de la „ferma” chinezului ei, de teamă să nu fie arestată. Adesea dormea pe acoperiș sau în munți, de teama unui denunț. Mai rău era că relația sa cu „neamurile” s-au deteriorat și certurile au reînceput. „Soțul” ei o suspecta pe mama că voia, de fapt, să-l ia pe frățiorul meu și să fugă, așa că o supraveghea tot timpul. Ori de câte ori mă duceam s-o vizitez la țară, bărbatul ne interzicea să dormim în aceeași cameră cu băiețelul. Dar mama s-a ținut tare. Voia să fie mereu aproape de copilul său, în ciuda certurilor și a temerilor ei constante să nu fie arestată.

*

Pe măsură ce treceau lunile, mă simțeam din ce în ce mai bine la brutărie. Însă la începutul verii lui 2003, lucrurile au luat o întorsătură care mi-a schimbat viața pe care mi-o construiseam. Într-o zi, mi s-a spus să merg la teighea, în magazinul brutăriei. Mă căuta cineva la telefon. A început să-mi bubuie inima-n piept de grijă.

„Nu mai puteam suporta! Am plecat de la fermă! Așa viață nu vreau să mai duc!”, mi-a spus mama la telefon, cu inflexiuni de vinovăție în glas.

Fusese obligată să-și lase copilașul în urmă. Nu mai putea suporta raidurile din ce în ce mai frecvente ale poliției. De fiecare dată, era nevoită să se ascundă pe dealuri, târându-se pe coate și genunchi. Câte nopți petrecuse pe acoperiș, de una singură, luptându-se cu insectele! Mi-a spus că avea spatele umflat și roșu, de atâtea înțepături de gândănii. Așa că, într-o bună zi, ieșise din casă și plecase încotro vedea cu ochii, fără să spună o vorbă nimănui. Mersese pe jos o vreme, apoi luase un autobuz. Apoi se angajase la altă fermă, ca menajeră. Gătea și muncea la câmp. Nu era plătită, în schimb era găzduită de familia respectivă, care o tratase mult mai bine decât așa-zisul ei soț.

Telefonul ei m-a surprins foarte mult și n-am putut să nu mă gândesc la frățiorul meu, rămas iarăși singur la „ferma” tatălui său cel crud și fără suflet. În același timp, însă, eram alături de mama mea și-i înțelegeam pe deplin hotărârea.

La câteva zile după telefonul ei, patronul a venit să mă caute în sala de lucru a brutăriei.

— Te caută cineva. Zice că e tatăl tău vitreg și te așteaptă la teighea.

Am rămas împietrită. Încercând să-mi păstrez calmul, mi-am rugat șeful să-i spună că nu eram acolo în ziua respectivă. A fost de acord, fără să mă întrebe de ce.

Numai că, după trei sau patru zile, omul a revenit. Era evident că încerca s-o găsească pe mama, indiferent prin ce mijloace. Am reușit să-l evit și de data asta, cu toate că știam foarte bine că nu avea de gând să mă lase-n pace și era gata să facă orice ca să mă găsească. Mă simțeam ca și cum aș fi fost în pericol. Așa c-am plecat. Nu mai puteam rămâne acolo. Trebuia să-mi găsesc altceva, în altă parte. Fără să-i dau patronului meu detalii, i-am spus doar că trebuia neapărat să renunț la slujba de la brutărie. Lucrasem acolo ceva mai puțin de un an, drept care nu eram în situația de a recupera cei cincizeci de yuani pe lună opriți din salariu pe durata cât mă școlisem. În tot cazul, nu aveam de ales. Norocul meu a fost că patronul mi-a dat voie să mai locuiesc la etajul patru, câtă vreme căutam alte soluții.

Decizia mea a fost oportună, pentru că soțul mamei nu dădea semne că ar fi renunțat la ideea de a vorbi cu mine. Spre sfârșitul lui septembrie, am primit un telefon de la sora mea Keumsun. Panicată, mi-a spus că fusese luată ostatică de „tatăl nostru vitreg”. Asta se-ntâmpla pe 21 septembrie, ziua de naștere a mamei. Keumsun încă lucra la Yongil, era tot chelneriță, dar, cum nu avea un număr de telefon la care am fi putut s-o căutăm, nu era la curent cu fuga recentă a mamei. Așa că se gândise să-i facă o surpriză, ducându-se pe neaunțate la „fermă”, de ziua ei. Ajungând acolo, stăpânul casei profitase imediat de ocazia ivită pentru șantaj, sau măcar pentru posibilitatea de a o găsi pe mama, și o reținuse pe Keumsun acolo. Abia la căderea nopții, sora mea reușise să scape.

Acum, nu mai știa ce să facă; în tot cazul, nu mai voia să se întoarcă la Yongil. Obiectivul ei era să se îndepărteze cât mai mult de blestematul de țărănoi, cât mai curând cu putință, și să plece din acea regiune rurală și frontalieră, unde viermuiau polițiștii în căutare de nord-coreeni. „Hai să mergem la Dalian, e un oraș mare, care ne oferă mai multe posibilități să ne găsim de lucru. În plus, sunt mai puține riscuri să fim arestate”, era de părere Keumsun.

Am luat legătura cu mama și am convins-o amândouă că era mai bine să vină și ea cu noi, să mergem în sud, spre Dalian. Era cea mai mare metropolă din regiune, unde ne aștepta un mediu cu totul diferit. Eu, cel puțin, speram ca acel nou mediu să ne aducă o schimbare în bine.

Așadar, la sfârșitul lui septembrie ne-am reîntâlnit toate trei la Yongil și am luat autobuzul spre Dalian și cei șase milioane de locuitori ai aceluia oraș, în care nu cunoșteam pe nimeni. Când am ajuns acolo, ne-am petrecut primele două nopți într-un hotel dărăpănat de lângă stația de autobuz. Pe urmă, am descoperit un centru de orientare pentru cei fără serviciu, chiar în zona în care stăteam, și am început să ne căutăm de lucru fără să mai stăm pe gânduri.

Timp de patru luni eu am avut numai slujbe mărunte: să împart broșuri, să fac curățenie sau de mâncare. Keumsun a găsit un post de chelneriță la un restaurant coreean. Pe mama a angajat-o un cuplu de bătrâni țintuiți la pat. Bărbatul era practic imobilizat la pat, așa încât ea trebuia să se îngrijească de el tot timpul, să-l spele și să-i îndeplinească toate nevoile. Dar era o slujbă stabilă, cu normă întreagă. Toată situația ne ajuta să punem bani deoparte. La începutul lui 2004, eu câștigasem trei mii de yuani (în jur de trei sute cincizeci de dolari americani).

Deși munceam din greu toate trei, ne simțeam mai în siguranță și mai protejate. Ne puteam face din nou planuri de viitor.

Ca de obicei, Keumsun avea idei mărețe, inclusiv câteva planuri foarte precise. A venit cu propunerea să mergem și mai departe spre sud, până tocmai la Shanghai, care era capitala economică a Chinei. Se plictisise la restaurant și hotărâse că erau prea puține posibilități pentru ea la Dalian. Era ambițioasă, nu glumă, și voia să-și încerce norocul în acea metropolă imensă, în plină dezvoltare. Iar când Keumsun are câte o idee, degeaba încerci s-o faci să se răzgândească.

Mama, în schimb, nu era la fel de pregătită să părăsească Dalianul. Dar Keumsun nu avea nicio ezitare, așa că s-a hotărât să plece singură. Eu însă voiam să rămân cu mama și nu mă simțeam pregătită să fac un asemenea pas. I-am dat surorii mele optzeci de yuani, s-o ajut să-și plătească drumul până la Shanghai. Poate că mai târziu aveam să mergem și noi după ea.

Adevăratul motiv pentru care mama nu voia să plece prea departe era că spera să-și revadă fiul. Anul Nou chinezesc se apropia cu pași mari, iar ea se gândea să se ducă înapoi la țară, în nord, într-o vizită-surpriză. Câştigaserăm o sumă onorabilă de bani, lucrând la Dalian – mai mult de trei mii de yuani. Pentru noi, erau foarte mulți. Numai gândindu-ne la ei, ni se ridica moralul și visam c-am fi putut petrece Anul Nou „în familie”. Poate că era o idee nebunească, dar și eu îmi doream foarte mult să-mi revăd frățiorul. Cu atâția bani, mama se și vedea cumpărând bunătăți de mâncare, ba chiar încropind o mică petrecere „la fermă”. Eu, în schimb, voiam un singur lucru: să pot petrece câteva zile răsfățându-l pe fratele meu mai mic.

Această idee avea să se dovedească, în curând, una dintre cele mai grave greșeli pe care le-am făcut în cursul întregului

nostru periplu de până atunci. Am ascultat vocea inimii, în loc să ne ascultăm rațiunea.

Cu două zile înainte de Anul Nou chinezesc, ne-am dus neanunțate la „fermă”, luându-i prin surprindere pe țăranul chinez și familia lui. Le-am explicat că făcuserăm niște bani și că veniserăm să petrecem Anul Nou cu ei. Acum, sincer vorbind: în ciuda tuturor abuzurilor suferite și a scandalurilor, oamenii aceia, primii chinezi cu care avuseserăm de-a face, erau și singurii care s-ar fi putut numi familie pentru noi în țara aceea. Unde mai pui că de-acum exista și un copil care ne lega destinele tuturor pentru vecie.

Dar în camera mare, unde stătea toată lumea, frățiorul meu nu era pe nicăieri. Bărbatul, așa-zisul soț al mamei, a rămas foarte surprins când ne-a văzut și n-a știut ce să spună. Părea să penduleze între ușurare și mânie. Nu ne-a dat afară din casă, dar chiar lângă el stătea un bărbat care avea să strice totul. Era fratele lui mai mic, un infractor pe care-l văzuserăm doar de câteva ori pe-acolo. Fiind un hoț, avusese de nenumărate ori de-a face cu poliția. A speculat imediat o posibilitate de a profita de situație. Ne-a spus că puteam vedea băiețelul, dacă îi dădeam lui mai întâi niște bani – un șantaj ordinar.

Am rămas fără grai. Noi veniserăm acolo cu bune intenții, ca să petrecem Anul Nou împreună cu ei, să ne reconciliem. Dar n-aveam de ce să cedăm în fața unui asemenea șantaj. În prima seară, am încercat să ne păstrăm calmul, sperând că atmosfera din casă se va ameliora după câteva ceasuri. Am dormit în camera mare. A doua zi dimineată, mama s-a străduit să preia inițiativa întrebându-și direct „soțul” care erau motivele din spatele aceluia șantaj. Reacția lui a fost una neutră, în cel mai bun caz. Până la urmă, a părut gata să lase garda jos,

dar exact în acel moment și-a făcut apariția fratele lui, care nu avea de gând să cedeze.

Orele au trecut, însă frățiorul meu nu era nicăieri. Eu și mama deveneam din ce în ce mai furioase. Ne simțeam trădate.

Ei, și-atunci s-a declanșat furtuna. Toți răcneau din toate direcțiile. Mama n-a mai putut răbda și a hotărât că era de ajuns. Cel mai bine pentru noi era să plecăm de îndată, chiar dacă ratam șansa de a vedea copilul. Fără să ezite, s-a ridicat și m-a luat de mână către ușa de la intrare.

Afară se-ntunecase deja. Ne-am avântat prin beznă de-a lungul platoului, fără nici cea mai mică intenție de a ne mai întoarce vreodată. Dintr-odată însă, „unchiul” nostru ne-a prins din urmă și a încercat să ne împiedice să plecăm. Între timp, fratele lui mai mare ne-a înșfăcat rucsacurile și le-a dus înapoi în casă. Voia banii noștri – nimic altceva nu-i interesa nici pe unul, nici pe celălalt. Ne-am luptat cu ei, ne-am împotrivit, ne-am certat, până când am reușit, în cele din urmă, să scăpăm încă o dată. Nu ne-au mai urmărit. Erau convinși că, luându-ne rucsacurile, intraseră și în posesia banilor noștri. Ceea ce nu știau era că mama își ascunsese banii pe partea interioară a centurii. Nici vorbă să ne mai întoarcem acum.

Am alergat cât ne-au ținut picioarele pe drumul care ducea către sat. Pământul era lunecos, de la zăpada și gheața care-l acopereau. Era în toi de ianuarie, un ger mușcător afară, iar pământul era învelit într-un strat gros de zăpadă. Nu conta însă, n-aveam o clipă de pierdut. De îndată ce țăranul și fratele lui și-ar fi dat seama că în bagajele noastre nu se găsea nimic valoros pentru ei, precis aveau să pornească după noi. Trebuia, deci, să părăsim drumul, ca să ne putem ascunde mai bine urmele. Așa că am luat-o la picior peste câmpuri, prin bezna ca smoala

de neagră a nopții. Chiar dacă-mi ajungea zăpada până la genunchi, tot am alergat până când am rămas fără suflu. Plecașeram într-o asemenea grabă, că nici măcar nu avusesem timp să-mi pun încălțările. Ajunsesem atât de departe, iar eu eram în papuci. Dar nu puteam întârzia nici măcar o clipă. Trebuia să punem o distanță cât mai mare între noi și acea fermă uitată de Dumnezeu pe pământ. Ne-am forțat amândouă să fugim, până când ni s-a părut că se lumina de ziuă.

Iată, așadar, cum am petrecut noi Anul Nou chinezesc din 2004. Ce coșmar! Dar un lucru nu știam eu la momentul respectiv – că fusese pentru ultima oară în viață când mai puneam piciorul la blestemata de „fermă”.

Dis-de-dimineată, după toată alergătura nebunească prin câmpurile acoperite de zăpadă, am dat, în sfârșit, peste o stație de autobuz la marginea drumului. Am luat-o către satul unde se afla brutăria la care lucrasem eu. Acolo, ne-am cumpărat niște haine și încălțări călduroase. Am găsit și un amărât de hotel, la care camera costa cinci yuani pe noapte (mai puțin de un dolar american) și ne puteam odihni și noi.

N-am avut niciodată un An Nou atât de prost.

Capitolul 12

Visând la Coreea de Sud

Nu mai fusesem niciodată atât de deprimată. După tradiția chinezească, artificiile bubuiau peste tot în jurul nostru. Tot satul celebra Anul Nou. Noi ne simțeam singure și descurajate. Erau șase ani și jumătate de când nu mai călcasem pe la școală. N-aveam nici perspective de viitor, nici casă măcar. Dar cel mai rău dintre toate era faptul că lăsaserăm frățiorul în urmă, poate pentru totdeauna. Mi-era dor de el atât de mult, că mă gândeam la el tot timpul. În asemenea momente, mă simțeam însuflețită de o ură nedisimulată față de „tatăl meu vitreg”. Uneori, îl uram atât de tare, încât aș fi vrut să-l pot omorî cu mâinile goale.

A doua zi, am luat autobuzul către Dalian. Mama s-a întors imediat la familia de bătrâni la care mai lucrase. Aveau nevoie de ea în continuare, de vreme ce sănătatea bărbatului se deteriora din ce în ce mai tare. Așa încât și-a reluat lucrul fără întârziere. Dar mie-mi ajunsese cât stătusem în acel oraș. Voiam să plec de acolo, cât mai departe cu putință. Simțeam că mă sufocam la Dalian. Keumsun ne dăduse un număr de telefon mobil. Am sunat-o de la o cabină telefonică. „Vin și eu la Shanghai. Nu mai suport să stau aici”, i-am spus.

La numai o săptămână după întoarcerea mea la Dalian, am luat-o iarăși din loc, de data asta îndreptându-mă spre sud. Am lăsat-o în urmă pe mama, sperând că în acest oraș nou pentru mine, straniu și misterios, urma să duc o viață mai plăcută.

După ce am ajuns în gara Shanghai, am urmat instrucțiunile pe care mi le dăduse Keumsun, ca să ajung unde lucra ea. Metropola era cu totul diferită de Dalian, ca un labirint imens, cu străduțe înguste care colcăiau de oameni, foarte murdar. Până la urmă, am ajuns în fața unui magazin universal coreean. Acolo-și găsisese de lucru Keumsun – era casierită. Avea de lucru atât de mult, încât nu-și găsisese timp să vină să mă ia de la gară. Dar eu mă bucuram peste măsură că aveam ocazia s-o revăd. Am stat de vorbă câteva minute, să ne spunem noutăți, și mi-am dat seama că sora mea o ducea foarte bine acolo – împărțea o cameră cu o colegă de serviciu.

Mai târziu, când magazinul nu mai era așa aglomerat, Keumsun mi-a povestit că-i venise destul de greu la început, când ajunsese acolo, fără prieteni și fără familie lângă ea. Nu avea destui bani ca să supraviețuiască fără serviciu. Neavând altă soluție mai bună, primele câteva nopți și le petrecuse în gară, ca un vagabond. Numai că aici, la Shanghai, chiar aveai posibilități de angajare, dacă-ți puneai mintea să le cauți. Mi-a oferit câteva ponturi despre cum puteam și eu să-mi găsesc o slujbă. Primul pas era să fac rost de niște acte false. Am rămas foarte surprinsă când am descoperit că nimic nu era mai ușor, într-un oraș atât de mare, decât să capeți o identitate fictivă. Peste tot se găseau fluturași care făceau reclamă la cărți de identitate contrafăcute, pentru numai o sută de yuani, adică mai puțin de cincisprezece dolari americani. Ce trebuia să faci? Să telefonezi la numărul de pe fluturaș, să vii cu o fotografie – și cu banii, bineînțeles – și, în doi timpi și trei mișcări,

căpătai un permis de rezidență fals. Pe-atunci, cărțile de identitate erau foarte rudimentar făcute, așa că era foarte simplu să le falsifici.

La Shanghai, orice permis de rezidență, chiar dacă era contrafăcut, îți deschidea ușile. Foarte repede mi-am găsit o slujbă de chelneriță la un restaurant pe care-l țineau niște sud-coreeni. Condițiile de lucru de acolo erau mult mai bune decât cele de la brutărie, iar colegii se purtau foarte frumos cu mine. Puțin câte puțin, am început să-mi găsesc locul acolo, în mare parte datorită surorii mele.

Dar într-o zi, la patru luni după ce ajunsesem la Shanghai, Keumsun mi s-a părut nervoasă și îndurerată în același timp. Mi-a spus: „A sunat mama. Cic-a încercat să se ducă iarăși la fermă... să-l vadă pe Chiang Qian. Și iar a ieșit prost. Vrea să vină să stea și ea cu noi.”

Ei, și iată cum am ajuns noi să ne reunim – încă o dată. Când a sosit la Shanghai, mama și-a făcut rost și ea de acte false, și toate trei ne-am găsit o cameră în care să locuim împreună.

În anonimatul acelei metropole uriașe, în toiul unei creșteri economice explozive, am început o viață nouă. Keumsun a fost prima care a reușit să se descurce de una singură. Ba chiar s-a îndrăgostit de un băiat chinez. Eu nu mă simțeam la fel de în largul meu deocamdată, dar am ajuns destul de repede să mă integrez în cultura sud-coreeană, datorită faptului că lucram în acel restaurant. Era primul meu contact cu „dușmanii” noștri și trebuie să spun că lucrurile au mers destul de bine. Ei vorbesc limba coreeană cu un accent diferit de-al nostru, dar mă-nâncă aceleași lucruri ca și noi. Ne-nțelegeam foarte bine. În copilăria mea, învățasem la școală despre Coreea de Sud, că era un „regim de marionete ale imperialiștilor americani” și că

se pregătea să ne cotopească în orice moment. La Shanghai, pentru prima oară în viață, am avut ocazia să-mi formeze propriile opinii. Mă uitam la emisiunile televiziunii sud-coreene, iar cu timpul, au început să-mi placă serialele sud-coreene, am descoperit cultura K-Pop*, ba chiar am devenit fan al artiștilor care erau staruri în China. N-am să uit niciodată primul CD pe care mi l-am cumpărat din banii mei.

Și situația noastră financiară se îmbunătățea. Mama și-a găsit un serviciu. Tot menajeră s-a angajat, de data asta la doi expatriați sud-coreeni, care aveau o ditamai casa. Erau foarte generoși, mai ales pentru că-și găsiseră pe cineva care vorbea limba lor. Acolo, mama câștiga o mie opt sute de yuani pe lună (puțin peste două sute de dolari), ceea ce nu era deloc rău. Ori de câte ori se duceau înapoi în Coreea de Sud, în vacanțe, îi lăseau mamei cheile, ca să putem locui toate trei în casa lor. Ce lux aveau acolo! Mai ales în comparație cu mahalalele prin care locuiserăm noi în ultimii șapte ani. Într-o zi, în ajunul sărbătorii *Solleal* – Anul Nou coreean –, ne-au dat chiar și o bancnotă de o sută de dolari americani, apoi s-au îmbarcat în avion către Coreea de Sud.

Puțin câte puțin, am început să visez la cum ar fi fost să mă duc și eu în Coreea de Sud. La Shanghai, mulțumită acelor sud-coreeni care se purtau atât de frumos cu noi, mi-am redescoperit rădăcinile, limba maternă și mi-am format o imagine mult mai clară despre lume. Dar nu puteam studia, nici

* Abreviere de la *Korean pop*; gen muzical originar în Coreea de Sud, caracterizat de mai multe stiluri muzicale – pop, muzică electronică, hip hop, rock, R&B. În ultimii ani a evoluat într-o mică subcultură între adolescenții și adulții tineri din Asia de Sud-Est și Centrală, concentrată în jurul trupelor și cântăreților genului (n. red.).

spera să-mi găsesc un serviciu bun, atâta vreme cât stăteam ilegal în China. Și nu voiam să trăiesc tot restul vieții ca rezident ilegal sau cu acte de identitate false. În China, încă trăiam cu teama continuă de a nu fi arestate. În Coreea de Sud, aș fi putut și eu, în sfârșit, să trăiesc fără ascunzișuri. Poate c-aș fi reușit chiar să-mi reiau studiile. Aflasem că în Coreea de Sud guvernul acorda cetățenie sud-coreeană tuturor fugarilor din Coreea de Nord, cu condiția să poată dovedi că nu erau spioni.

Singura dificultate era să ajungi până acolo. Poliția chineză monitoriza îndeaproape ambasada și consulatele sud-coreene. Pe această cale, era imposibil de ajuns. Singura soluție, pentru noi, era să călătorim printr-o altă țară, de unde să putem ajunge în propriul nostru „pământ al făgăduinței”. Dar cum să fi făcut și asta, fără pașapoarte?

În cele din urmă, ni s-a spus că existau rețele de contrabandiști, care puteau să ducă oameni în Coreea de Sud. Numai că trebuia să plătești – și încă mult. Și ce trebuia făcut pentru a lua legătura cu orice asemenea rețea de contrabandiști?

O prietenă și colegă de-a noastră ne-a dat, în mare secret, numărul de telefon al unui „traficant”. În 2006, mi-am luat inima-n dinți și am sunat la numărul acela misterios. A răspuns o voce bărbătească răstită. Mi-a spus care erau condițiile tranzacției: douăzeci de mii de yuani (aproape două mii cinci sute de dolari americani) de persoană, plătiți cu bani gheață în China, după care aceeași sumă, plătită prin card de credit, odată ce ajungeam la Seul. În total, era o sumă uriașă pentru noi trei. Am cerut amănunte: „Pe unde o să trecem? E periculos? Ce garanții avem că o să ajungem unde trebuie?”

Mi se revărsau întrebările pe gură odată cu aerul expirat. Dar individul respectiv nu era foarte vorbăreț și nici nu voia

să se lungească la discuții. Se vedea clar că nu avea de gând să stea prea mult de vorbă. Dădea răspunsuri foarte vagi. Singurul lucru pe care mi l-a zis fără echivoc a fost prețul. Mi-a spus, totuși, că urma să plece un grup peste câteva zile și că trebuia să ne hotărâm repede, în cazul în care voiam să facem și noi parte din grupul ăla. Foarte repede.

Am închis telefonul, tulburată peste măsură.

Era genul de ofertă care putea fi ori acceptată, ori refuzată, fără vreo garanție de reușită. Iar toate riscurile implicate ne priveau pe noi.

Timp de trei zile, am întors problema pe toate părțile. Eram gata, oare, să riscăm totul o dată în plus? Să pornim iar la drum și să renunțăm la confortul de care ajunseserăm și noi, în fine, să ne bucurăm la Shanghai, în ultimii doi ani? Mai îndrăzneam să ne asumăm riscul de a fi arestate la frontieră și trimise înapoi în iadul în care se transformase Coreea de Nord? Mai mult decât atât, contrabandistul păruse oarecum dubios. Când am vorbit iarăși la telefon cu el, ne-a cerut și mai mulți bani.

Keumsun a strâmbat din nas. A decis că ea prefera să rămână în China. Să se despartă de prietenul ei chinez? Nici vorbă.

Eu, una, eram hotărâtă. Aveam de gând să plec și speram la o viață mai bună în Coreea de Sud. Văzându-mă chiar atât de hotărâtă, mama mi-a spus că venea și ea cu mine. Poate că, pur și simplu, nu voia să mă știe plecând singură. Era o decizie gen totul sau nimic. Eram în anul 2006 și trecuseră nouă ani de când am rătăcit prin toate părțile. Nici eu, nici mama nu voiam să ne petrecem restul vieții tremurând la gândul că puteam fi arestate și trimise înapoi într-o țară care cu siguranță nu ne-ar fi primit cu brațele deschise. Voiam să avem un viitor – unul palpabil. Așa că am pus deoparte cât de mulți bani am putut

și i-am spus traficantului de oameni că-i acceptam condițiile. L-am anunțat pe șeful meu că eram obligată să renunț la slujba de chelneriță, fără să-i ofer amănunte – iar el nu mi le-a cerut. Cred că-nțelegea situația.

Când am vorbit iar cu traficantul la telefon, mi-a dat primele instrucțiuni: să mergem la frontiera cu Mongolia.

Era ultimul pas înainte să ajungem în paradis... dacă nu cumva într-un alt iad.

Capitolul 13

Drumul prin deșert

După ce am coborât din autobuz, i-am dat iarăși telefon traficantului, ca să-i spunem că ajunseserăm la locul convenit. Ne așteptam eliberatorul în mulțimea din autogara de la Erenhot. Eu tot mai aveam îndoieli. Ne aflam într-un orașel de lângă frontieră, în provincia chineză Mongolia Interioară. Parc-am fi fost undeva în sălbăticie. Provincia cu pricina se învecinează cu țara independentă Mongolia, o națiune care luptase timp de secole împotriva Chinei. Trebuia să trecem prin această țară mai întâi, dacă voiam să evadăm, după explicațiile pe care ni le dăduse ghidul la telefon. Eram la bunul plac al multor oameni: paznicii frontierei, poliția chineză, chiar și acel traficant de oameni, în care nu eram complet sigură că aveam încredere.

Eu și mama traversaserăm jumătate din China, cu economiile ascunse sub haine și cu sufletul cuprins de frică. Mai întâi luaserăm trenul spre Beijing, iar de-acolo un autobuz care se îndrepta spre nord-vest și frontiera cu Mongolia.

Erenhot este ultimul oraș chinezesc pe drumul spre Ulan Bator, capitala Mongoliei. Însă până s-ajungem acolo trebuia să străbatem deșerturi întinse. Habar n-aveam dacă planul avea să funcționeze. Și nu reușeam să scăpăm de temerile

c-am fi fost trimise înapoi în Coreea de Nord, în cazul în care nu funcționa.

Deodată, doi bărbați cu mutre dubioase s-au apropiat de mama și de mine. Erau contrabandiștii cu care vorbiseram la telefon. Ne-am îndreptat către mașina lor, am urcat și ne-am simțit și mai puțin în largul nostru. În loc să ne liniștească și să ne explice pe îndelete ce urma să facem, ei au trecut imediat la ce-i privea mai mult – banii. Erau chinezi, dar de etnie coreeană. Pe un ton amenințător, ne-au cerut imediat să le arătăm banii. Mamei nu i-a plăcut ce se întâmpla și m-a scos afară din mașină, cuprinsă parcă de isterie. Ne-au atras într-o capcană! Nu vor altceva decât să ne ia banii! Nu putem să ne lăsăm soarta în mâinile unor huligani ca ăștia!” mi-a spus.

Deznădăjduite, ne-am refugiat într-o saună publică din acel oraș necunoscut. Dar bătuserăm, oare, atâta drum, ca să ne abandonăm planurile în ultima clipă? Unul dintre cei doi ne-a sunat la telefonul mobil pe care-l păstram pentru acea călătorie nebunească și a insistat să încheiem tranzacția. În cele din urmă, am căzut de acord să ne tocmim cu ei.

Ne-am croit drum printr-un labirint de străduțe înguste și pustii, îndreptându-ne către o casă joasă și dărăpănată de la periferia Erenhotului. Cei doi bărbați ne-au condus în prima cameră de lângă ușă. Era foarte murdară și avea doar un pat. N-arăta ca o casă în care locuiau oameni, ci, mai curând, ca una în care se vindeau și cumpărau droguri. La celălalt capăt al camerei, se afla o ușă care ducea către o altă cameră. Acolo am dat peste trei femei nord-coreene. Se aflau în acea casă din același motiv ca și noi. Dar nu cheltuiseră nici măcar un singur yuan, pentru că făceau parte dintr-o comunitate creștină,

care le plătea călătoria către libertate. Erau femei profund religioase, ceea ce ne-a făcut pe noi două să ne simțim ceva mai bine, ceva mai în siguranță.

Mai târziu, aveam să aflăm că misionarii protestanți americani și sud-coreenii jucau un rol crucial în transferarea fugarilor nord-coreeni la Seul. Aveau bani, rețele și contacte în punctele strategice și erau dispuși să-și asume riscurile de a-i duce în siguranță pe nord-coreeni în Coreea de Sud. Însă generozitatea lor nu era chiar într-un totu dezinteresată. Unul dintre obiective era să sporească numărul de adepți ai comunității lor de la Seul. Dar puteau să ne ceară măcar atâta lucru, de vreme ce ne ajutau să scăpăm dintr-o viață de tiranie și clandestinitate.

Întâlnirea cu acele femei ne-a făcut să ne simțim ceva mai în largul nostru. La urma urmelor, traficanții ăia știau ce făceau, corect? Neavând vreo soluție mai bună, am hotărât să riscăm. Ne-am scos economiile și i-am plătit pe contrabandiștii de oameni. Tranzacția se făcuse. Le-am înmănat celor doi bărbați câte douăzeci de mii de yuani pentru fiecare dintre noi două. Nu cumva tocmai fuseserăm înșelate? Eram pe cale să aflăm pe propria piele.

Plecarea a fost programată pentru a doua zi, dar trebuia să așteptăm până la miezul nopții pentru fuga propriu-zisă, ca să minimizăm riscul de a fi prinse și repatriate în Coreea de Nord. Ziua respectivă a părut să nu se mai termine, cu atât mai mult cu cât n-aveam și noi un cuvânt de spus în privința planurilor pentru plecare. Nici acum nu știam ce urma să se întâmple cu noi și cum era vorba să ajungem până la Seul, care era departe, nu glumă, de locul în care ne aflăm. Traficanții erau, ca de obicei, taciturni.

În fine, a început să se lase întunericul peste Erenhot și, până la urmă, s-a făcut negru ca smoala. Pe la ora zece seara, cei doi bărbați, la fel de calmi, ne-au dat semnalul. Venise momentul să plecăm. În fața casei, ne aștepta o mașină străveche, bușită bine. Eram șapte persoane în total și ar fi trebuit să ne îngrămădim în acea rablă nenorocită, în care nu încăpeau mai mult de cinci. Cei doi bărbați s-au așezat pe locurile din față, iar noi, cele cinci femei, ne-am înghesuit ca sardelele-n cutie pe bancheta din spate. Cum eu eram cea mai mică, stăteam pe genunchii celorlalte. Mașina s-a urnit din loc și a început să se târască pe străduțele pustii.

Am ajuns apoi pe străzi mai mari, trecând pe sub luminile felinarelor. Dar, după vreun sfert de oră, au început să se rărească și alea, până când am rămas învăluite într-o beznă totală. Nu mai era nimeni în jurul nostru, nici urmă de civilizație, pe o rază de mulți kilometri. Am reușit să văd, totuși, că treceam peste niște câmpuri care se făceau din ce în ce mai aride, pe măsură ce înaintam. Copacii, deja destul de rari, au dispărut și ei în scurt timp, lăsând locul unui peisaj mai stâncos și cu tufișuri ici și colo. Aveam impresia că ne aflam undeva în mijlocul deșertului.

După o vreme, am ieșit de pe șoseaua asfaltată și am luat-o pe un drum de țară, plin de hârtoape. În interiorul mașinii, era o tensiune atât de mare, c-ai fi putut s-o tai cu cuțitul. Cei doi bărbați păstrau tăcerea, și fiecare dintre noi, femeile, stătea cufundată în propriile gânduri, închipuindu-și pericolele care ne pândeau în următoarele câteva ore. Nu mai aveam cale de-ntoarcere acum, și tot nu știam nimic despre itinerariul pe care-l aveam de urmat.

Dintr-odată, undeva în fața noastră, niște lumini albe, orbitoare, au străpuns întunericul nopții. Când le-a văzut, șoferul

nostru le-a stins imediat pe-ale lui și a frânat. De cum a găsit un loc pe marginea drumului, unde să poată opri, a tras pe dreapta și a oprit motorul. Cealaltă mașină s-a apropiat. Noi eram din ce în ce mai tensionate. Nădărduiam cu disperare că nu era poliția sau vreo patrulă de frontieră. Întruna vedeai patrule de frontieră în acea regiune. Vehiculul tot venea înspre noi, fără să încetinească deloc. S-a apropiat din ce în ce mai mult, însă a trecut pe lângă noi, lăsând în urmă o trambă de praf. Din fericire, era doar o mașină oarecare în care nu se aflau bărbați în uniforme. Luminile roșii de poziție din spațele vehiculului s-au făcut rapid nevăzute. Afară, s-a înstăpânit iarăși întunericul absolut și am fost învăluiți de tăcere. Șoferul nostru a răsucit cheia în contact, a aprins farurile și am plecat din ascunzătoarea de ocazie, reluându-ne drumul peste hârtoapele drumului de țară.

Aceeași situație s-a repetat doar de două ori în acele ceasuri petrecute pe drumul denivelat. Nu erau prea mulți oameni care să cutreiere deșertul. Ori de câte ori zăream faruri aprinse în depărtare, ne țineam respirația. Șoferul, vizibil tensionat și el, se ascundea imediat la marginea drumului, cu farurile stinse. Norocul nostru a fost că, de cele două ori când s-a întâmplat să treacă vreo mașină pe lângă noi, în ea nu se aflau nici polițiști, nici paznici ai frontierei, ceea ce însemna că ne puteam continua călătoria misterioasă prin bezna nopții. Aveam s-o ținem tot așa de-a lungul frontierei cu Mongolia, până când am fi găsit cel mai sigur punct de trecere.

După trei ore de mers, traficanții au devenit ceva mai vorbăreți. Ne-au explicat mai amănunțit la ce trebuia să ne așteptăm. Ne apropiam, din câte am înțeles, de un moment critic al periplului în care porniserăm. Eu simțeam că mi se

strânge stomacul. Pentru prima oară, unul dintre cei doi bărbați ne-a vorbit pe un ton mai blând:

— Ascultați-mă cu atenție. Ne apropiem de frontiera cu Mongolia. Când ajungem în locul pe care-l cunoaștem noi, trebuie să coborâți din mașină și să urmați instrucțiunile mele. Nu vă faceți griji, o să fim și noi acolo, chiar lângă voi. Am ales o zonă foarte izolată, pe unde trec foarte puțini oameni. O să vedeți un gard înalt, pe care va trebui să-l escaladați. Asta, la granița chineză, păzită la intervale fixe de patrule de frontieră. V-ajutăm noi să vă urcați pe gardul ăla. Când ajungeți de partea cealaltă, n-aveți nimic altceva de făcut decât să mergeți în față, cât puteți de repede. O s-ajungeți la un al doilea gard, care marchează începutul teritoriului mongol. După ce treceți și de-al doilea obstacol, sunteți salvate! Poliția chineză nu mai poate să vă aresteze. S-a înțeles?

— Și pe urmă? Ce se va întâmpla cu noi? a vrut să știe, timidă, una dintre celelalte femei.

— Odată ce ajungeți de partea cealaltă, i-a răspuns bărbatul, tot ce aveți de făcut este să vă predați armatei mongole. Ei vă transportă la sediul din capitala Ulan Bator al ambasadei sud-coreene. De acolo, diplomații sud-coreeni vă preiau și vă transferă la Seul. Dacă ajungeți în grija lor, sunteți în siguranță. Mongolia și Coreea de Sud au încheiat un acord prin care toți fugarii nord-coreeni, cum sunteți voi, sunt trimiși în Coreea de Sud. Nu vă faceți griji, o să fie bine!

Traficantul încerca să ne liniștească, când ne aflam aproape de un moment critic al întregii aventuri. Ultimul lucru de care avea nevoie ar fi fost ca noi – cinci câte eram –, să intrăm în panică aproape de sfârșitul drumului. Dar chiar dacă explicațiile lui au fost bine-venite, nu-mi domoleau temerile.

Pe bancheta din spate a mașinii, anxietatea era cuvântul de ordine. Știam prea bine că de îndată ce noi am fi trecut de primul gard, cei doi bărbați aveau să-și ia tălpășița cu banii noștri, iar noi trebuia să ne descurcăm cu propriile puteri. Iar dacă s-ar fi întâmplat să ne aresteze poliția chineză de frontieră, ghinionul nostru.

Dar ei, cel puțin, își vor fi respectat partea de înțelegere. Și aveau să pună la cale aceeași operațiune după alte câteva săptămâni, cu alți fugari. Nici acum, în ceasul al doisprezecelea, nu eram convinsă că aveam încredere deplină în acei doi bărbați, care nu păreau să fie motivați de nimic altceva decât de bani. Țsta era motivul pentru care nu ne puteam permite să comitem vreo greșeală.

După cinci ore de la plecare, șoferul a încetinit, a scrutat cu mare atenție împrejurimile, apoi a tras mașina pe marginea drumului și a oprit motorul. Era trei dimineața. „Am ajuns”, ne-a spus.

Ne-a îndemnat să coborâm din mașină, având grijă să nu facem nici cel mai mic zgomot.

Afară era foarte frig. Deși eram în luna mai, nopțile erau deja răcoroase. Prin beznă, am distins niște stânci, o porțiune de pământ și, dincolo de ele, un stâlp înalt de lemn. În fața noastră, se înălța un gard metalic, înalt de trei metri. I se spunea „linia verde”, pentru că în această culoare erau vopsiți acei stâlpi de lemn care se-nșirau de-a lungul frontierei dintre Mongolia și China. Traficanții ne-au explicat că aleseră locul acela pentru că patrulele nu treceau foarte frecvent pe acolo. Chiar și așa, nu aveam o clipă de pierdut. Cei doi bărbați ne-au ajutat să ne cățărăm și să trecem peste gard. Era foarte înalt, dar n-aveam timp să-mi fie frică. Eram firavă,

ușurică, și am escaladat gardul ca o maimuță, folosindu-mă de plasa de oțel ca de o scară. Îmi bătea inima atât de tare, de parcă să-mi spargă pieptul. Când am ajuns în vârful gardului, m-am oprit o clipă să-mi recapăt suflul, apoi am coborât de partea cealaltă.

Când am pus iarăși piciorul pe pământ, nici n-am avut răgazul să mă bucur. Prea tare mă temeam că-n orice moment ar fi putut să apară vreun polițist de frontieră. Iar nervozitatea pe care o simțeam la contrabandiștii rămași de partea cealaltă a gardului era de natură să mă sperie și mai tare. Nici ei nu voiau să mai zăbovească în zonă, căci riscau la fel de mult ca noi să fie arestați. De vreme ce eram cea mai tânără din grup, a trebuit să aștept după camaradele mele de evadare, mai grăsuțe și mai puțin agile decât mine, care se cam luptau să se cațere pe gard. Minutele au trecut, însă au părut interminabile. Și trebuia să ne grăbim și dintr-un alt motiv: partea cea mai grea abia urma – trebuia să ajungem la granița mongolă. „Acum alergați drept înainte! Îndepărtați-vă de China cât mai mult cu putință!”, ne-a șoptit unul dintre contrabandiști, apoi s-a făcut nevăzut în bezna groasă.

Și-așa, deci, a început cursa noastră nebunească. Alergam toate cinci de mâncam pământul, ca și cum ne-ar fi urmărit un monstru invizibil. Mi se părea că pământul se mișca în sus și-n jos înaintea mea, fiindcă mi se cufundam picioarele în nisip la fiecare pas. Alergam toate fără să ne uităm înapoi. Trebuia să traversăm această fâșie de pământ al nimănui cât mai repede cu putință și să ajungem la partea mongolă a frontierei, situată la o depărtare de câțiva kilometri buni. Cum nu ajunseserăm acolo deocamdată, încă ne mai putea prinde vreun polițist chinez, în orice moment.

*

Am tot alergat o oră întreagă, până când am rămas fără suflu. Minte mi se golise și nu se mai concentra decât la un singur lucru: s-ajungem la destinație. Respiram sacadat. Nu vorbeam una cu alta. Ochii au început să mi se adapteze la întuneric, așa că reușeam să disting forme – stânci, coline – în depărtare. Ne aflam în mijlocul deșertului, într-un peisaj arid și pustiu, cum nu mai văzusem nicăieri. Din spatele nostru, s-ar fi zis că soarele se pregătea să răsară. Timpul trecea la fel de repede cum alergam noi, iar în față tot nu se vedea nimic. Să ne fi rătăcit, oare? M-am gândit la ce ne spusese cei doi traficanți la despărțire: „Alergați drept înainte!”

Dar noi de unde să fi știut dacă alergam drept înainte sau nu? Nu exista vreo cărare după care să te ghidezi în acel deșert.

Când n-am mai fost în stare să fugim, am luat-o la pas. În cele din urmă, am reușit să disting ceva prin beznă. Ceva făcut de mâna omului. Era o pancartă plasată în vârful unui postament de beton.

Pe latura din fața noastră a pancartei scria, cu niște caractere chinezești pictate neglijent, *Zhongguo*, ceea ce înseamnă „China”. Pe partea cealaltă, era ceva scris încă și mai tremurat. Am încercat să descifrez acele mângăleli și am reușit să pricep că era vorba de un singur cuvânt. Nu eram foarte sigură, dar aș fi pus pariu că scria „Mongolia”. Ce ușurare! Ne îndreptam în direcția bună. Mi-am recăpătat suflul, în timp ce le așteptam pe celelalte. Eram tânără și aș fi putut umbla mult mai repede, însă pentru mama și celelalte femei nu era deloc atât de ușor.

Le-am arătat ce descoperisem. Dar nu eram încă în siguranță. Câtă vreme nu ajungeam chiar la partea mongolă a frontierei, ne aflam în continuare la mila chinezilor. Așa c-am luat-o la

fugă din nou, sub un cer care se lumina din ce în ce mai mult. Cât mai putea să dureze? Nu cumva traficanții ne păcăliseră?

În cele din urmă, am dat peste ceea ce ne doream să vedem. În fața mea, se înălța un gard, considerabil mai scund și într-o stare mai proastă decât cel de pe partea chineză a frontierei. Se potrivea descrierii pe care ne-o făcuseră contrabandiștii. Nu mai încăpea îndoială – ne aflam la frontiera mongolă! Ne atinseserăm scopul. Și era cu atât mai dulce victoria, cu cât gardul acesta nu era la fel de înalt precum cel al chinezilor. Ca niște păienjeni, ne-am cățarat pe el cât de repede am putut, până am ajuns în vârf. După ce mi-am mutat vârfurile picioarelor pe partea cealaltă a gardului dărăpănat, m-am lăsat în jos la fel de grăbită.

Mă simțeam foarte ușurată. Câteva momente, am stat să mă relaxez și să-mi recapăt suflul. Parcă-mi fusese luată o imensă povară de pe umeri.

După alte câteva minute, mama și restul grupului mi s-au alăturat. În acel moment, ne-am simțit unite printr-un puternic sentiment de solidaritate. Celelalte trei femei, care erau foarte religioase, am ținut să-i mulțumească lui Dumnezeu prin rugăciune. Și, fără să spună o vorbă, ne-au luat și pe noi de mâini și am format un cerc. Toate trei l-au ridicat în slăvi pe Iisus Hristos, cu voce tare. M-am rugat și eu, pentru prima oară în viață. Mă simțeam copleșită de toate cele prin care trecusem. Pierdute acolo, în imensitatea deșertului, nu eram decât un cerc insignifiant de ființe umane, dar cel puțin ne aveam una pe alta. Pentru că eu nu sunt religioasă din fire, am păstrat tăcerea, dar în sinea mea, mă rugam ca toate să ne meargă bine și de atunci înainte.

Între timp, lumina zilei se răspândise peste tot în jurul nostru și am văzut că deșertul în mijlocul căruia ne aflam era

foarte impunător. Era ora cinci dimineța. Soarele lumina deja nisipul și rocile de culoarea caramellei. La orizont nu se vedea nimic, doar niște coline stâncoase ici și colo. Peisajul era deopotrivă miraculos și neliniștitor.

Mai târziu, la Seul, navigând pe Internet, aveam să aflu că ne aflam în deșertul Gobi, unul dintre cele mai aride din lume. Dar, la vremea respectivă, încă nu știam asta – habar n-aveam eu de geografie. Singurul nostru obiectiv, al întregului grup de femei, era să mergem drept înainte și să ne predăm armatei mongole care, după cum ni se lămurise, urma să ne transporte la ambasada sud-coreeană, de vreme ce Coreea de Sud avea încheiat un acord cu Mongolia, ca transfugii din Coreea de Nord să fie trimiși la Seul. Urma să aflăm dacă lucrurile stăteau chiar așa.

Pentru moment, prioritatea noastră era, pur și simplu, să supraviețuim fără provizii în deșertul acela. Traficanții ne dăduseră fiecareia dintre noi câte un cârnat și o sticlă de apă. Oficial, explicația fusese că nu trebuia să cărăm greutăți în timpul drumului prin deșert, mai ales că, potrivit spuselor lor, aveam să ne întâlnim foarte repede cu mongolii primitori. Dar eu aveam îndoielile mele. Și-acum, ce făceam, unde mergeam? Spre norocul nostru, dincolo de gardul mongol, am dat peste un drum. În sfârșit, ajungeam și noi la civilizație. Tot ce trebuia să facem era să urmăm acel drum, și cu siguranță aveam să găsim un sat și niște oameni.

Dar, după trei ori de mers, tot nu văzuserăm țipenie de om. Au început să ne cuprindă îndoielile, cum o țineam tot înainte, sub soarele arzător. Eram sau nu pe drumul cel bun? Eu eram convinsă că da, numai că nu toate celelalte femei îmi împărtășeau optimismul și voiau să se întoarcă. În momentul

respectiv, intuiția îmi spunea s-o țin tot înaintea, așa că le-am spus celorlalte că eu grăbeam pasul, ca să cercetez puțin zona.

Am luat-o înaintea grupului, călcând hotărâtă pietrișul drumului. N-a trecut mult și, prin lumina orbitoare a soarelui, am distins ceva ce mi s-a părut a fi o colibă pierdută în deșertul pustiu. Eram pe punctul de a mă-ntoarce să informez și restul grupului despre descoperirea făcută, când m-am pomenit cu doi bărbați în uniforme, care s-au ivit parcă de nicăieri, călare pe cai. Văzându-le caii, mi s-au risipit orice îndoieli: ei bine, da, eram în Mongolia! Nu știam eu prea multe lucruri despre acea țară, dar știam că avea stepe fără margini și războinici călare, care cuceriseră China, cu mult timp în urmă, sub comanda liderului lor de-atunci, Ginghis Han. Până și chinezilor le era teamă de călăreții aceia înfricoșători și se înclinau în fața lor. Nu văzusem niciodată în China polițiști de frontieră care să fi umblat călare. Aceștia doi se apropiiau în galop, stârnind vârtejuri de praf, și păreau să nu fie deranjați de climatul aspru al Mongoliei, care trecea de la verile sufocante la iernile cumplite, cu vânturi șuierătoare și temperaturi de minus treizeci de grade.

Cei doi probabil că mă zăriseră de la distanță. S-au apropiat, așadar, în galop și au început să dea târcoale grupului nostru.

S-a dovedit că erau soldați mongoli. După ce ni se spusese, n-ar fi trebuit să se arate ostili. Și totuși, întâlnirea cu ei n-a mers bine. Ne-au percheziționat pe toate cinci foarte brutal. Era clar că ne căutau de bani. Cum n-au găsit nimic, unul dintre ei ne-a strigat amenințător: „Dați-ne banii pe care-i aveți la voi, altfel vă trimitem la gardienii chinezi!”

M-am îngrijorat, chiar dacă nu credeam întru totul în șantajul lor. Mi s-a părut că-și încercau norocul cu noi ca să

vadă dacă puteau să ne tragă-n piept. Doar că nu arătau ca și cum ar fi fost gata să-și pună amenințările în practică. Plus că n-ar fi avut nimic de câștigat dacă ne duceau înapoi la partea chineză a frontierei, aflată la câteva ore bune de mers pe jos. Și-apoi, traficanții ne spusese că nu exista vreun acord între chinezi și mongoli, care să oblige Mongolia să-i trimită înapoi pe transfugii nord-coreeni. Ce să fi făcut paznicii frontierei chinezești cu cinci nord-coreence amărâte, zău așa? Oricum nu le venea prea ușor să patruleze „linia verde”. Ce le-ar mai fi trebuit să-și bată capul și cu noi, n-am fi fost pentru ei decât o povară în plus. Soldații aceștia jucau la cacealma. Eu m-am pregătit să le țin piept, dar celelalte trei camarade ale noastre aveau să readucă lucrurile sub control, în cel mai neașteptat mod cu putință.

În cele din urmă, femeile au reușit să-i înduplece pe cei doi călăreți, grație rezervelor de... cosmetice pe care le aveau. Ca niște coreence bune ce erau, aduseseră tuburi de creme și diverse loțiuni și i-au convins pe amărâții ăia de soldați, cu mâinile crăpate și murdare, de efectele benefice pe care le aveau asupra pielii respectivele creme. În Coreea, pielea sănătoasă este considerată cel dintâi atribut al frumuseții feminine. De îndată ce făcuserăm rost de ceva bani în China, primele lucruri cumpărate fuseseră tuburi și cutiute de cosmetice, cu care să ne ungem și să ne protejăm pielea. Dar pentru nimic în lume nu ne-ar fi dat prin minte să le luăm cu noi în călătoria prin deșert. Însă camaradele noastre de drum nu-și lăsaseră acasă rezervele de pomezi, nici măcar pentru o călătorie atât de primejdioasă cum era cea în care ne aventuraserăm.

Încântați de lucrurile primite, cei doi paznici de frontieră ne-au închis temporar în baraca lor, unde am așteptat o după-amiază întreagă, fără să știm ce urma să ni se întâmple.

După care, noaptea, un vehicul militar și-a făcut apariția la orizont, hurducându-se și ridicând în urma lui un lung vârtej de praf, care se înălța spre cerul fără margini. Camionul acela fusese, de bună seamă, trimis după noi. Temnicerii noștri mongoli aveau să ne dea în grija militarilor. Am fost duse, într-adevăr, la o bază militară, situată tot în deșert.

Acolo, soldații ne-au încuiat într-un beci dintr-o clădire din mijlocul pustietății, fără să ne ofere nici cea mai mică explicație.

În acel subsol, am dat peste femei, copii și bătrâni. Punându-ne la socoteală și pe noi, optsprezece nord-coreeni se aflau acolo în total, care încercaseră să traverseze deșertul numai în ultimele câteva zile. Iată că nu mai eram singure: făceam deja parte dintr-un grup din ce în ce mai mare de refugiați în căutare de libertate. Era reconfortant să simți că faci parte dintr-un asemenea grup, chiar dacă eram, deocamdată, în captivitate.

Timp de două săptămâni, am stat în acel loc. Primeam de mâncare doar o fiertură care mirosea urât și lapte fermentat, care le plăcea foarte mult mongolilor, dar pe care eu am început repede să-l detest. Ce dor mi-era să mănânc niște *kimchi* – nu-mi lipsise niciodată atât de mult. Nu există coreean care să poată rezista mai mult de câteva zile fără să guste din această varză fermentată în borcane timp de câteva săptămâni și condimentată cu mirodenii iuți. Străinilor le vine greu a se obișnui cu această mâncare de la care-ți ia gura foc și care are un gust desăvârșit. Dar pentru noi, coreenii, orezul, carnea și legumele sunt foarte fade când nu le combini cu măcar puțin *kimchi*. Creează o dependență comparabilă cu a unui drog, nici

mai mult, nici mai puțin. Dovadă că eu, în mijlocul deșertului, tânjeam după rădăcinile mele. Și mă mândresc cu felul nostru de mâncare național. Am supraviețuit eu foametei și în situații mult mai rele, dar acolo, în acea țară a nimănui, unde nu știam nici măcar ce avea să se aleagă de noi, cel mai mult mă deranja că nu aveam parte de *kimchi*.

Într-o bună zi, când nu ne mai așteptam să se petreacă vreun miracol, au venit gardienii să ne scoată din beciul în care ne ținuseră privați de libertate, ne-au dus afară și ne-au îmbarcat pe toți într-un vehicul militar, care ne-a transportat de-a lungul stepelor mongole, în direcția capitalei Ulan Bator. Pe drum ne-am încrucișat cu caravane de cămile. Pentru prima oară în viață vedeam acele animale atât de bizare, în carne și oase. Ne aflam tot în pustietate și nimeni din grupul nostru nu știa dacă aveam să supraviețuim unei călătorii atât de lungi. Spre norocul nostru, în acel peisaj monoton, am început să trecem pe lângă tot mai multe vehicule. Am devenit din nou încrezătoare și mi s-a părut că ne îndreptam spre civilizație – mi-ajunsese de atâtea stepe! De câțiva ani, în China, căpătasem gustul vieții într-un oraș mare, după traiul mizerabil de care avuseserăm parte în casa țăranului-soț al mamei. Mă transformasem cu adevărat într-o tânără orășeancă.

Când am ajuns la Ulan Bator, nu mi-a venit să-mi cred ochilor: trotuare crăpate, case dărăpănate și niciun singur zgârie-nori. Totul era cenușiu, murdar și parcă stătea să cadă. Un asemenea loc îngrozitor nu putea fi capitala unei țări. După ce trăisem în China, eram uimită să văd un oraș chiar atât de ruinat. Și totuși, în acel oraș cu aer sovietic, era vorba să ne găsim noi salvarea.

Nu ne-au dat drumul deocamdată. Ne-au trimis la o bază militară uriașă, unde alți șaptezeci de nord-coreeni erau deținuți și așteptau. Cât mai avea să dureze toată povestea?

Dar iată, în fine, și o surpriză plăcută: ni s-a dat orez cu *kimchi*! Aprovizionarea cantinei se făcea prin ambasada sud-coreeană. Nu ne mai simțeam ai nimănui; s-ar fi zis că frații noștri din sud se îngrijeau de plecarea noastră către ei. Mai mult decât atât, eram mai în siguranță în spatele acestor ziduri înalte, pentru că și Coreea de Nord avea o ambasadă la Ulan Bator și ar fi putut și cei de-acolo să se „îngrijească” de plecarea noastră, dar către *ei*. În afara zidurilor ambasadei sud-coreene, riscam să cădem în mâinile agenților Nordului. Nu știam dacă asemenea temeri erau întemeiate, dar, după toate încercările și necazurile prin care trecusem, eram gata să mă aștept la orice era mai rău.

După trei zile de așteptare, am fost chemată la un interogatoriu în fața unui funcționar sud-coreean. Eram nervoasă, dar o aveam pe mama chiar acolo, lângă mine. Am răspuns cu grijă la toate întrebările. Voia să știe totul despre mine: de unde eram, cum ajunsesem acolo, dacă femeia care stătea lângă mine era, într-adevăr, mama mea. Întrebările mi s-au părut justificate: sud-coreenii erau întotdeauna vigilenți, căutând să depisteze eventualii spioni ai Nordului, care ar fi încercat să se infiltreze în Sud. Cele două țări erau – sunt și acum –, tehnic vorbind, în stare de război. Și diplomații sunt în egală măsură suspicioși în privința cetățenilor chinezi de etnie coreeană, care pretind că sunt dezertori, pentru a căpăta vize de acces în Coreea de Sud, atât de prosperă din punct de vedere economic.

Timp de o lună, am fost interogate iar și iar, fiecare dintre cei care ne chestionau cerând și mai multe amănunte față de cei dinainte.

În tot acest timp, i-am cunoscut foarte bine pe ceilalți fugari și mi-am dat seama că trecuseră și ei prin aceleași suferințe ca noi, numai că eu, mama și Keumsun fuseserăm relativ norocoase. Ne-am împrietenit cu un bărbat care se deshidratase în asemenea hal în deșert, că-și băuse propria urină. În timp ce el se lupta cu setea și foamea, cele două femei care-l însoțiseră aproape tot drumul dispăruseră în imensitatea nisipurilor deșertului.

N-o să-l uit niciodată pe bărbatul acela, a cărui stare de sănătate i se deteriora văzând cu ochii. Era trecut bine de cincizeci de ani și încercase deja de mai multe ori să fugă, dar fusese trimis înapoi în Coreea de Nord și torturat cu sălbăticie. Slăbit la trup și diabetic, ajunsese, până la urmă, în Mongolia, unde crezuse că avea să fie în siguranță. Însă îl vedeam cum se usca pe picioare încetul cu încetul, măcinat de durerea din mădule și de suferința din suflet.

Într-o zi deosebit de însorită, l-am văzut la câțiva pași de mine, cuprins de o criză. Se scutura violent și avea spume la colțurile gurii. Ce tare m-am speriat! L-am ajutat imediat să se întindă pe jos și am strigat după ajutor. Numai că-n locul acela nu existau medicamente. După numai jumătate de oră, murise; fusese răpus de suferințele îndurate, care-i provocaseră ceea ce se dovedise a fi un șoc epileptic. Moralul s-a evaporat cu totul în grupul nostru de nord-coreeni. I-am implorat pe diplomați să-i îngroape trupul în patria noastră, Coreea, dar degeaba. Și-n ziua de astăzi, omul acela zace singur în Mongolia – și fusese atât de aproape de a pune piciorul pe pământul făgăduinței, Coreea de Sud.

*

După o lună, interogatoriile au luat sfârșit și cu toții am fost mutați într-un lagăr de la periferia orașului. Cel puțin era vară, așa că n-a trebuit să suportăm gerul cumplit al iernilor mongole. În acel nou spațiu, era mult mai confortabil – stăteam doar câte patru în cameră. Afară era stepa și puteam să mergem să jucăm fotbal, ca să ne mai treacă plictiseala.

Am înțeles că parcurgeam ultima etapă a lungii noastre călătorii și că nu ne mai rămânea decât să urcăm în avion și să ne luăm zborul către noile noastre vieți. Începuse numărătoarea inversă: în fiecare săptămână, un vehicul militar venea și lua câte un grup de transfugi, în ordinea în care sosiseră acolo.

Și totuși, când să ne vină rândul și nouă – mie și mamei –, lucrurile s-au amânat, plecările fiind suspendate mai multe săptămâni. Drept care, ne temeam să nu se ivească vreo problemă chiar acum, la final. Ni s-a explicat că amânarea se datora unui motiv simplu: Roo Moo-Hyun, președintele sud-coreean, sosea în Mongolia într-o vizită oficială. Eu însă nu pricepeam de ce anume acest eveniment împiedica plecarea noastră, dar adeseori se-ntâmplă ca politica să li se pară aiurită celor neangajați politic. Poate că diplomații sud-coreeni din Mongolia erau dintr-odată prea ocupați ca să se mai intereseze și de unii ca noi?

A mai trebuit să-așteptăm încă două luni, până când ne-a venit și nouă, pe bune, rândul să plecăm de pe aeroportul Genghis-Han, situat la vreo douăzeci de kilometri de capitala Ulan Bator. Mă săturasem de Mongolia și de clima ei veșnic schimbătoare – deja se făcuse frig, deși abia eram la sfârșitul verii. Traficanții care ne duseseră până la frontiera cu Mongolia ne asiguraseră că urma să ajungem la Seul în cel mult patruzeci de zile, și iată că trecuseră patru luni.

*

Și nici măcar nu ajunseserăm la capătul călătoriei. În loc de aeroport, fără vreo explicație, am fost duse la un cămin de mari dimensiuni, unde am avut de așteptat încă două săptămâni. În fine, într-o dimineață, niște funcționari mi-au dat o cărțuție verde, care conținea o fotografie cu mine, numele meu și o ștampilă pe una dintre pagini. Pe-atunci, habar n-aveam ce era și cum arăta un pașaport. Abia mai târziu am înțeles ce reprezenta obiectul pe care-l promisem în ziua aceea.

Apoi ne-au dus chiar la aeroport și ne-au îmbarcat într-un avion uriaș. Ne-au recomandat să nu vorbim cu nimeni pe durata zborului.

Când au început motoarele să huruie, m-am lăsat pe spate și m-am rezemat de speteaza locului meu. Nu mai zburasem niciodată cu avionul, dar, după toate prin câte trecusem până atunci, mi-am spus în sinea mea că nu putea fi chiar atât de rău. Iar când avionul s-a înălțat de la pământ, am privit pe fereastră cum se făcea din ce în ce mai mic aeroportul, până când nu s-a mai văzut deloc.

Abia în acel moment, am realizat că eram în sfârșit salvate! M-a cuprins o senzație imensă de ușurare. Câtă vreme stătusem în Mongolia, mă temusem mereu că avea să ni se întâmple ceva rău. Dar acum, ne aflam în avionul acela și ne-ndreptam spre Coreea de Sud, sub îndrumarea oficialităților sud-coreene. De-acum, nu ne mai putea opri nimeni. Părea de necrezut, dar ajunseserăm, în fine, la liman.

Avionul nu era plin și totul a mers ca uns pe durata celor trei ore de zbor. Ni s-a dat să și mâncăm de prânz. Eram doar un grup de transfugi nord-coreeni printre ceilalți pasageri, care probabil că habar n-aveau cine eram, de unde veneam și prin ce experiențe trecuserăm ca să ne găsim acolo, printre ei.

Apoi, avionul a început să coboare, iar mie mi-au țuit urechile. Căpitanul ne-a informat că urma să ajungem în curând la Incheon, aeroportul internațional din capitala Coreei de Sud. M-am uitat afară pe fereastră și am văzut marea și splendidele plaje care parcă țiveau apele albastre. Era septembrie și soarele strălucea cu dărnicie. Mi-am spus atunci în sinea mea: „Am reușit!”

Capitolul 14

Ultima încercare

Avionul a început să vibreze, când să atingă pământul. Apoi motoarele au scos ca niște răgete, când mașinăria uriașă a frânat și până s-a oprit pe loc. Un milion de gânduri mi se-nvălmășeau în minte. Vocea scrâșnită a căpitanului ne-a urat, prin sistemul de amplificare, bun-venit în Coreea de Sud.

De-atunci, zeci de transfugi mi-au povestit despre bucuria copleșitoare pe care o simțiseră în acel moment, când roțile avionului atingeau pământul Coreei de Sud. Eu, în schimb, eram stăpânită de emoții amestecate și contradictorii. Pe de-o parte, mă simțeam ușurată. După ani întregi de suferințe și dificultăți, eram conștientă, în sfârșit, că poliția chineză nu mai avea cum să ne trimită vreodată înapoi în Coreea de Nord, ca să fim aruncate în temniță. Pe de altă parte, însă, eram și foarte îngrijorată. Nimeni din grupul nostru nu știa la ce să se aștepte în acea țară stranie și străină. Cum aveam să supraviețuim pe un tărâm cu totul nou, unde nu aveam nici măcar un singur prieten sau membru de familie?

Când avionul s-a oprit, pasagerii s-au ridicat și s-au îndreptat în șir către ieșirea din față. Noi, cei din grupul transfugilor, am rămas așezați, după cum fuseserăm instruiți. Odată avionul golit, am fost conduși către ieșirea din spate. Ne aștepta un

autobuz chiar la baza scării. După ce ne-am urcat și ușile s-au închis în urma noastră, autobuzul a plecat și a început să parcurgă pista de aterizare care părea să nu se mai termine. La un moment dat, a trecut printr-o poartă și a luat-o pe altă șosea. Ajunsesem în Coreea de Sud și nici măcar n-apucasem să văd și eu clădirea aeroportului în interior.

Pe fereastra vehiculului, mă holbam la noua mea patrie. Mă uimea curățenia. Pe măsură ce înaintam, se vedeau mai multe blocuri de locuințe și străzi. Nu mi-am dat seama imediat că ne aflam la Seul. În China, mă obișnuisem cu metropolele gigantice, precum Shanghai-ul. Însă primul șoc de ordin cultural l-am avut atunci când sosisem la Dalian, direct de la țară. Rămăsesem surprinsă văzând străzi largi și pietoni grăbiți, care treceau pe lângă noi, atât de diferiți de oamenii înfometati de la țară. Țin minte cu deosebită claritate prima noastră vizită într-un centru comercial. Într-o singură oră, văzusem bunuri de toate felurile, mai multe și mai variate ca în toată viața mea. Ne petrecuserăm după-amiaza minunându-ne la vederea fiecărui magazin. Iar după câteva ore, ieșiserăm din acel bazar gigantic fără nimic altceva în mâini decât o banală sticlă de apă. Era tot ce ne puteam permite să cumpărăm. La Dalian, coșul nostru de cumpărături era mai mereu gol, drept care mama îmi spusese că visul ei era ca într-o bună zi să-și poată permite să-l umple.

Eram, deci, în Coreea de Sud, și autobuzul nostru s-a oprit în fața unei clădiri înconjurată de un zid de beton, prelungit în partea de sus cu o întăritură de sârmă ghimpată. Am coborât cu toții. Un individ în uniformă ne-a făcut percheziție

corporală, ne-a verificat documentele și ne-a pus câteva întrebări scurte. Pe urmă, fiecare membru al grupului nostru a primit câte un pachet cu îmbrăcăminte, o periuță de dinți și un tub de pastă de dinți. Eu am ajuns într-o încăpere cu alte cinci femei. În comparație cu camera în care locuisem în Mongolia, totul era confortabil, curat și primitiv. Mă simțeam în siguranță. Am stat acolo șase zile, tot așteptând să fiu supusă testului oral. Era ultima încercare pentru mine, cea care avea să-mi hotărască viitorul. Dacă o treceam, abia atunci aș fi îndeplinit condițiile pentru obținerea cetățeniei sud-coreene. Mă simțeam încrezătoare în propriile puteri, dar eram conștientă că tot mai trebuia să fiu calmă și concentrată.

Apoi a sosit și ziua cu pricina. Când mi-a venit și mie rândul, gardienii m-au despărțit de mama și m-au băgat într-o celulă, singură. Trebuia să fiu izolată de orice comunicare cu tot restul lumii, pe durata cercetării. Ferestruica din acea încăpere nu îngăduia decât pătrunderea unei raze de lumină firave și o privire stingeră pe străzile de afară. Ca să-mi mai treacă plictiseala, mi-am lipit fața de geam și m-am uitat lung la pietonii care treceau, visând să mă plimb și eu pe dinafara ferestruicii, la fel de liberă ca ei. Mă simțeam cu adevărat prizonieră. Ca să mai omor timpul, am dormit cât am putut de mult.

Și apoi au început interogatoriile zilnice, care păreau să nu se mai sfârșească. Se desfășurau sub autoritatea Serviciului Național de Informații din Coreea de Sud (NIS). Ce scop aveau? Să identifice orice spion nord-coreean care ar fi încercat să se infiltreze în Coreea de Sud, de vreme ce, din punct de vedere oficial, cele două jumătăți ale peninsulei Coreea încă se aflau în stare de război.

În fiecare zi, mă puneau să le mai spun o dată povestea mea, relatând fiecare detaliu al vieții mele de la Eundeok și cum evadeaserăm noi trei – eu, mama și Keumsun. A trebuit să le comunic date, adrese și nume pe care nu mi le mai aminteam. A trebuit să fac asta în fiecare zi. Uneori, se-ntâmpla să mai amestec unele detalii cu altele. Cel care mă interoga se purta politicos, dar mă și presa.

— Spui asta, bine, dar să știi că mama ta ne-a oferit o variantă diferită.

Mama era supusă interogatoriului concomitent, dar nu ni se dădea voie să ne vedem.

— Mama ta este chiar mama ta biologică?

Am rămas cu gura căscată.

— Ai oferit servicii sexuale, cât erai în China, cum a făcut colega ta X?

Auzind așa ceva, mi s-a pus un nod în gât și n-am reușit să mai scot o vorbă.

Înainte să fim despărțite, eu și mama ne puseseăm de acord că nu vom vorbi despre frățiorul meu pe jumătate chinez. Era ceva care o făcea să se simtă foarte stingherită. Și totuși, după numai două zile, cel care-mi punea întrebările m-a luat prin surprindere, spunându-mi că știa tot ce era de știut despre frațele meu mai mic. Probabil că mama cedase la presiunile interogatoriului. Înghesuită-n corzi, am recunoscut și eu totul.

Privind în urmă, îmi dau seama că acest amănunt nu ne-a prejudiciat câtuși de puțin dosarul. Situația noastră s-ar fi dovedit mai riscantă dac-am fi fost membre ale Partidului Muncitorilor în Coreea de Nord. Într-un asemenea caz, anchetatorii ne-ar fi suspectat că eram spioane trimise de nord-coreeni să culegem informații despre Coreea de Sud.

*

Altceva-mi stătea mie pe suflet și mă ținea trează noaptea – Keumsun, care era tot la Shanghai. De când părăsiserăm China, nici eu, nici mama nu avuseserăm posibilitatea să comunicăm cu ea. În schimb, înainte de a pleca, îi promiseseam că-n cel mult patruzeci de zile aveam să fim la Seul, așa cum și nouă ne promisesea contrabandiștii, și că urma s-o sunăm pe telefonul mobil de îndată ce am fi ajuns acolo. Încercaserăm o dată din Mongolia, dar fără succes. Probabil că era foarte îngrijorată în privința noastră. Așa că nici n-a început bine primul meu interogatoriu, că i-am implorat pe bărbații de pe partea cealaltă a mesei să-mi îngăduie să dau un singur telefon în China – unul, și-atât. Dar lucrătorii Serviciului de Informații sud-coreean au fost de neînduplecat și mi-au spus că nu aveam voie să iau legătura cu nimeni pe durata interogatoriului. Eram disperată și am tot insistat să-mi dea voie s-o sun pe sora mea numai o dată, s-o anunț că eram în viață, măcar atât. Dar, vai! o vreme îndelungată m-am rugat de ei degeaba.

Până la urmă, văzându-mă chiar atât de disperată, au hotărât să-mi facă o favoare. Mi s-a dat voie să telefonez, dar convorbirea să țină trei minute – nicio secundă în plus.

Am smuls receptorul din furcă și am format numărul lui Keumsun. Tremuram toată, de nervoasă ce eram, cât mi-a sunat la ureche. Îmi țineam respirația. În ciuda legăturii telefonice slabe, tot i-am recunoscut vocea surorii mele, imediat ce mi-a răspuns.

— Soră-mio, tu ești? Eu sunt, Eunsun! Suntem în viață, sunt la Seul, cu mama!

Când mi-a răspuns Keumsun, am izbucnit în lacrimi, auzindu-i vocea. Erau lacrimi de bucurie, care se prelingeau pe

receptorul telefonului. Ca de obicei, Keumsun a fost cea puternică. Și-a păstrat calmul, la celălalt capăt al firului. Însă cum ofițerii îmi țineau socoteala timpului trecut, n-aveam de irosit nici măcar o secundă. I-am spus rapid toate informațiile importante.

— Nu pot vorbi mult, pentru că sunt chiar acum în interogatoriu, dar te rog să nu-ți faci griji, pentru că totul merge bine. Mama e bine și ea. De cum ieșim de aici, te sunăm să-ți povestim totul.

Când am pus telefonul în furcă, m-am simțit copleșită de un sentiment de ușurare. Am revenit în fața celor care mă supuneau la întrebări. Eram în continuare închisă într-o celulă, dar nu-mi mai păsa de nimic. Tocmai scăpasem de o povară uriașă.

Întrebările au fost reluate și păreau că nu se mai termină. Per ansamblu, interogatoriul meu a decurs bine, cu atât mai mult cu cât aveam să aflu mai târziu că alții, în aceeași situație ca și mine, fuseseră supuși testului cu detectorul de minciuni.

După o săptămână de discuții, totul s-a oprit pentru trei zile. Erau zile de sărbătoare în toată țara. M-am învățat în cerc prin încăpere. După ce au trecut acele trei zile, totul s-a reluat exact ca la început. Mi se părea... inutil, interminabil, exagerat. Ne-am fi riscat noi viețile, am fi trecut prin atâtea dificultăți, dacă eram spioane? Mândria mea era oarecum rănită – nu-mi plăcea deloc că-mi puneau la îndoială bunele intenții.

Și totuși, într-o bună zi, chinurile mele au luat sfârșit. Am fost lăsată să mă întorc în zona domiciliară și mi-am revăzut mama. Puteam și noi să vorbim. Mi-a trecut prin minte că trecusem testul final. Moralul nostru s-a îmbunătățit considerabil, cu atât mai mult cu cât am fost lăsate și afară, până la

urmă, să respirăm puțin aer curat. Ni s-a oferit un picnic în vârful celei mai înalte clădiri din Coreea de Sud, așa-numita Clădire 63, un turn înalt cu pereții din sticlă de culoarea soarelui, care sclipea în lumina soarelui. De la o asemenea înălțime, priveliștea era fenomenală: râul era undeva, jos de tot, la picioarele noastre, iar munții, la orizont. Dar eram tot în custodia poliției. Ne-au dus și la un centru comercial, să ne cumpărăm haine noi. Au plătit ei, deși habar n-aveau de modă. Însă nu ne-a deranjat, am primit orice ne dădeau. În sfârșit, avea cineva grijă de noi, ne hrănea, ne-mbrăca – cum ar fi fost să ne comportăm ca niște nesimțite și să ne plângem?

După o lună de zile, ni s-a spus că urma să fim transferate la un centru special, unde trebuia să învățăm despre viața din Coreea de Sud. Toți transfugii nord-coreeni ajungeau în mod obligatoriu la centrul acela, denumit Hanawon, unde ți se oferea un curs de zece săptămâni, de capitalism. Totuși, cursul respectiv mi s-a părut la fel de chinuitor ca interogatoriile la care fusesem supusă. Încă o dată, m-am trezit închisă, alături de o mulțime de neciopliți și prost-crescuți. Toți se certau în camerele alea. Ziua, făceam cursuri teoretice, la care ni se preda istoria Coreei, sistemul capitalist și funcționarea societății din Coreea de Sud. Erau lucruri abstracte și foarte plicticoase. Din când în când, ni se dădea voie să părăsim incinta, pentru câte o „experiență practică” – o vizită la oficiul poștal, de exemplu, unde ni se arăta cum să expediem un colet. Pe urmă, am fost duși la o bancă, unde am învățat cum să utilizăm un bancomat. Eu eram fascinată și complet năucită, deopotrivă. Nu înțelegeam explicațiile care ni se dădeau – veneam dintr-o lume absolut diferită și nu pricepeam nimic despre sistemele financiare de care ni se vorbea.

*

Ca să recuperez perioada îndelungată în care fusesem privată de educație, am optat să urmez cursuri alături de adolescenți, și nu cu adulții, în fiecare miercuri și joi. Pentru prima oară de când plecasem de la Eundeok, mă-ntorceam și eu la școală. Am început să învăț matematică, literatură, iarăși istorie – după o pauză de nouă ani. Și am început să-nvăț și o brumă de engleză.

La centrul Hanawon, tot pentru prima oară în viață, am scris în limba coreeană pe o tastatură de calculator. În China, trecusem o dată sau de două ori pe la un Internet-café, dar, cum nu știam prea multe în materie de calculatoare sau IT, nu-mi servise la mare lucru. Am aflat despre Coreea de Sud, spre surprinderea mea, că era una dintre cele mai avansate țări din lume, din punct de vedere tehnologic. Dar n-a fost ușoară această reintegrare a mea în sistemul școlar. Nu-mi aminateam să fi trebuit să depun asemenea eforturi pentru temele de școală. Uitasem totul. Așa că, după ce fusesem o elevă silitoare la Eundeok, am început să mă-ndoiesc de propriile capacități, în compania tuturor acelor tineri, care se dovedeau mult mai iuți la învățătură decât mine.

Din fericire, timpul a trecut repede și a venit, până la urmă, și ziua în care ni s-a îngăduit să plecăm de la Hanawon. Într-o dimineață, ni s-a spus că urma să facem poze pentru cărțile de identitate. Cât de încântată am fost! Era un moment crucial. Aveam și eu sentimentul, în cele din urmă, că într-adevăr eram pe punctul de a căpăta cetățenia. Eu și mama ne-am străduit să arătăm cât puteam de bine, cu mijloacele pe care le aveam la dispoziție. Mai aveam puțin fard și m-am străduit să fiu drăguță. Era o fotografie mai mult decât importantă pentru mine. Mi-a revenit în minte și episodul din copilărie, în care

eu și tata ne-am făcut acea poză într-un mic atelier fotografic din Eundeok. Se petrecuse cu atât de mult timp în urmă, într-o altă viață.

Când aparatul de fotografiat era pregătit să se declanșeze, m-am străduit să arăt cât mai bine. Dar, când am văzut rezultatul, am rămas dezamăgită – nu arătam atât de bine pe cât sperasem. În naivitatea mea, îmi închipuiam că s-ar fi găsit cineva care să retușeze puțin acea poză. M-am lămurit, însă, repede, că existau și lucruri mai urgente de făcut. Oricum, acea fotografie, chiar dacă nu-mi plăcea, era un jalon important în viața mea. Însemna că nu mai era mult până să primim acte oficiale de identitate. Mai presus de orice, însemna că nu mai era mult până să fim libere, să trăim ca niște adevărați sud-coreeni. Cel puțin asta speram eu. În fiecare săptămână, câte un grup de șapte-opt transfugi nord-coreeni părăseau centrul Hanawon și se integrau în lumea liberă. Am început să numărăm zilele până ne venea și nouă rândul să ieșim. Nu mai era mult timp.

După aproape nouă luni de cursuri de cele mai multe ori plicticoase, a venit, în fine, și ziua cea mare. N-o să uit data toată viața mea: 28 decembrie 2006. Cu o noapte înainte, ne împachetaserăm toate lucrurile în cutii de carton. În dimineața de 28, ne-am urcat în autobuz și ne-am luat adio – pentru totdeauna – de la viața de fugare.

Alături de șapte alți transfugi, am călătorit în liniște către Seul și către viețile noastre noi. Pe drum, a trebuit să ne oprim și să rezolvăm câteva ultime sarcini administrative, înainte să ne continuăm viețile în Coreea de Sud. Mai întâi, ne-am oprit la centrul administrativ al districtului în care aveam să locuim de atunci înainte. Acolo mi-am primit cartea de identitate

sud-coreeană. Pentru prima oară după nouă ani, nu mai eram obligată să trăiesc în ilegalitate! Imensă ușurare a fost pentru mine, chiar dacă, pe moment, nu am realizat pe deplin ce reprezenta acest lucru.

La urmă de tot, am fost duși la o bancă, să ne deschidem conturi. Aflaserăm la Hanawon, spre marea noastră mulțumire, că guvernul îi sprijinea financiar pe transfugii nord-coreeni, ca să-i ajute să se stabilească în Coreea de Sud. Cu toții am fost foarte surprinși, descoperind cât de ospitalieră putea fi noua noastră țară. După ce mă luptasem din toate puterile să supraviețuiesc în mizerie încă de la vârsta de unsprezece ani, acest sprijin financiar era ceva la care nu m-așteptasem. Mai mult ca niciodată, eram convinsă că fusese cea mai bună idee pe care am fi putut-o avea – să venim în Coreea de Sud –, lăsând în urmă statutul ilegal pe care-l aveam la Shanghai.

Eu am primit opt milioane de woni – la vremea respectivă, asta însemna șase mii cinci sute de dolari americani –, iar mama, douăzeci de milioane – ceva peste optsprezece mii de dolari. Dar chiriile de la Seul erau atât de scumpe, încât milioanele noastre au fost puse imediat la bătaie, ca să ne putem permite apartamentul care ne fusese repartizat. Până am ajuns la bancă, banii noștri îi fuseseră deja transferați proprietarului acelei locuințe.

Ni s-au dat datele conturilor bancare și numerele cardurilor fiecăreia dintre noi. Gata – eram și noi niște sud-coreence „normale”. Tot ce mai aveam de făcut era să pornim în explorarea propriului apartament.

Să lăsase noaptea când autobuzul ne-a lăsat în fața destinației finale. Am coborât, lăsând în urma mea, pentru totdeauna, cele trei luni de tranziție, care mi se păruseră atât de lungi. Până la

urmă, ne puteam începe noile vieți. Deocamdată, însă, eram epuizată după o zi atât de lungă.

În fața noastră, se înălța un complex uriaș de apartamente. Erau cu miile de felul ăsta în Coreea de Sud. Blocul avea cincisprezece etaje. Părea cam demodat și era vechi de douăzeci de ani – dacă nu și mai mult. Nu m-așteptasem la ceva uimitor, dar totuși, eram puțin surprinsă. Chiar și așa, după un an de trăit pe apucate, era de-a dreptul un lux. Iar după atâția ani de când plecaserăm de la Eundeok, iată c-aveam un loc pe care-l puteam numi al meu. Nu aveam cuvinte să-mi descriu bucuria. Eu și mama ne-am îndreptat vitejește spre acea clădire înaltă din acel oraș necunoscut, care avea să devină acasă pentru noi.

Urmând instrucțiunile primite pe parcursul călătoriei finale cu autobuzul, mai aveam un pas de făcut: să mergem la biroul administratorului de bloc. Eram așteptate acolo de cineva care urma să ne înmâneze cheile viitorului nostru apartament.

Am intrat amândouă, timide, în biroul respectiv de la parter. Într-adevăr, ne aștepta o femeie. Ne-a întâmpinat cu o atitudine distantă, ne-a verificat numele și a făcut ce trebuia să facă, dar fără să ne adreseze măcar o vorbă de bun-venit.

— V-am făcut deja curățenie. Astea sunt cheile, sunteți repartizate în blocul 805, apartamentul 804. La etajul opt. Ca s-ajungeți acolo, trebuie să traversați curtea principală.

Și ne-a lăsat să plecăm. Fiecare dintre noi avea câte un bagaj mic și am luat-o la pas prin curte, către blocul 805.

Am urcat cu liftul până la etajul opt. Când am ajuns în fața ușii apartamentului nostru, eu am vârât cheia în broască și am răsucit-o, iar ușa s-a deschis. Am intrat și am aprins luminile. După tradiția coreeană, ne-am descălțat când am intrat în

locuința propriu-zisă și ne-am îndreptat spre bucătărie. Pe partea stângă, o ușă dădea într-o cămăruță care era, de fapt, sufragerie. Pe jos, erau câteva urme de picior mari, de noroi uscat. Tot în partea stângă, am găsit o altă cămăruță, care avea chiar și un balcon. Trei camere aveam cu totul, un adevărat palat pentru noi, în comparație cu locuințele noastre de până atunci.

Apartamentul era gol și murdar. Nu avea nici măcar o mobilă, iar gazele nici nu funcționau. Peste tot praful era de-un deget. Cei care locuiseră acolo înaintea noastră lăsaseră totul într-o stare deplorabilă. Era evident că femeia de la administrație, care ne spusese că făcuse curățenie, ne mințise.

Așadar, ca să ne simțim și noi cu adevărat acasă, am început prin a face curățenie, folosind ce aveam. În acel moment al vieților noastre, aproape că nu puteam spune dacă trăiam în realitate sau visam, pur și simplu.

După un ceas de făcut curățenie, am deschis cele patru cutii de carton din camera de zi. Ne fuseseră livrate direct acolo în timpul zilei, înainte să ajungem. Cutiile acelea conțineau toate bunurile pe care le aveam noi pe lume – de fapt, care ne fuseseră date la centrul Hanawon. Haine, păături, o mașină de gătit orezul... erau lucruri la mâna a doua, pe care ni le donaseră, ca gest caritabil, mai ales oamenii bisericoși – așa ni se spusese. Ni se umpleau inimile de bucurie, văzând cum alți oameni erau dispuși să ne ajute să începem o viață nouă.

Afară, se lăsa noaptea peste Seul, iar luminile orașului luminau cerul nopții cu o intensitate pe care în Coreea de Nord, pur și simplu, n-o puteai găsi nicăieri. Metropola părea să nu cunoască limite.

Eu și mama am cercetat fiecare colțișor al apartamentului. Așa pustiu cum era, ne făcea să ne simțim dintr-odată singure.

Pentru prima oară de când plecaserăm de la Eundeok, eram cu adevărat singure pe lume, numai noi două – n-o aveam nici măcar pe Keumsun lângă noi. Nu ne întâmpinase nimeni acolo și nu cunoșteam pe nimeni în blocul acela, în tot orașul acela, ba chiar în toată acea țară care, începând cu acea seară, deveniseră casa noastră.

Pare absurd și lipsit de gratitudine, dar, dintr-odată, după ce făcuserăm atâta drum până în Coreea de Sud și obținuserăm actele de identitate pe care nici nu visaserăm să le primim, după bucuria pură a zilei în care scăpaserăm de-a binelea de viața pe ascuns, după ce fuseserăm primite și găzduite în această țară nouă pentru noi, am fost copleșită de un sentiment de imensă tristețe. Mă simțeam ca și cum toate greutățile și privațiunile ultimilor nouă ani îmi reveniseră în minte dintr-odată, în momentul acela. Viitorul părea un teritoriu necunoscut pe care-l aveam de cucerit. Mama simțea și ea, probabil, același lucru.

După ce am mai făcut curățenie prin casă, am cedat în fața oboselii și am adormit amândouă. N-am mâncat, fiindcă nu aveam nimic de mâncare și nici curajul sau dorința de a merge până în oraș să cumpărăm ceva.

Așa c-am scos cele patru păaturi pe care le aveam și le-am întins exact în mijlocul camerei. Am stins lumina. Pe acele păaturi ne-am așezat. Ne-am cuibărit una lângă cealaltă. Încălzindu-ne una pe alta, am adormit.

Capitolul 15

Noua mea viață

De îndată ce ne-am aranjat puțin, am început să ne gândim cum să ne organizăm noua viață. Ca întotdeauna, prioritatea noastră era să găsim o metodă prin care să ne întreținem. Ajutorul financiar oferit de autorități ne-ar fi ajuns cel mult câteva luni într-o țară în care costurile vieții le depășeau chiar și pe cele din China, că de Coreea de Nord nici nu putea fi vorba.

Ne făcuserăm planuri precise. Mama urma să-și găsească o slujbă, iar eu îmi reluam școala. În felul ăsta, aș fi avut ocazia să recuperez cei nouă ani pierduți, până nu era prea târziu să mai merg vreodată la școală. Doar nu era să ne culcăm pe lauri și s-o facem pe turistele în Coreea de Sud.

N-a trecut mult și mama și-a găsit serviciu ca bonă. Era o slujbă comună în acea țară, pentru că existau foarte puține grădinițe, iar mamele care voiau să-și continue carierele n-aveau ce face decât să angajeze bone care să aibă grijă de copiii lor. Așa că mama s-a mutat la o familie care locuia departe. Venea acasă doar o dată la fiecare două săptămâni.

Timp de un an, am locuit mai mult singură în apartamentul acela mare. Mă-nscrisesem la școală și temele îmi ocupau cea mai mare parte a fiecărei zile: în Coreea de Sud,

trebuia să-nveți până târziu în noapte, dacă voiai să ții pasul cu colegii de clasă.

Traiul de una singură a fost o nouă provocare și m-a ajutat în dezvoltarea caracterului. Am învățat să fac față chestiunilor care se iveau în viața de zi cu zi și să găsesc un echilibru în felul de a-mi petrece timpul. Mi-a fost destul de greu la început. Neavând aproape deloc timp liber, rar mi se întâmpla să-mi gătesc și mâncam în oraș de cele mai multe ori, la fel ca majoritatea sud-coreenilor. Sunt atât de multe restaurante ieftine și ademenitoare peste tot... Dimineața, nu mâncam nimic la micul-dejun, ci beam doar un pahar de lapte. Adevărul este că, în primele câteva săptămâni, beam în fiecare zi mai multe pahare... până când am început să am dureri de burtă, despre care am aflat curând că mi le provoca laptele băut în exces. Nu băusem niciodată chiar atâta lapte. Ce ironie a sorții: eu, care supraviețuisem unor vremuri de foamete cumplită, sufeream acum de consum alimentar excesiv!

După agonia și solitudinea din primele zile, mi-am făcut repede prieteni la școală. Eram cu cinci ani mai mare decât colegii mei de clasă. La început, n-am vorbit cu nimeni despre vârsta sau trecutul meu, de teamă să nu fiu văzută într-o lumină proastă. Dar apoi, ușor ușor, am început să răspund la întrebările celorlalți și să le spun povestea mea. Ce mobilizator era să poți trăi așa, în libertate, la Seul. Viața de aici era palpitantă, amuzantă și uneori foarte grea, dar apăsătoare, în orice caz, nu mai era. Existau nenumărate atracții care meritau să fie vizitate. După școală, noii mei prieteni din clasă mă luau cu ei, să mâncăm ceva pe fugă – de obicei, *toppoki*, niște turte mici de orez, îmbibate într-un sos roșu, picant, după care se dădeau în vânt mai cu seamă studenții. Pe urmă, ne duceam să cântăm

karaoke. În această societate care mie, cel puțin, uneori mi se părea egoistă, aveam mare nevoie de acel grup de prieteni, de sentimentul de solidaritate care mă încercase când mă aflasem în Coreea de Nord și care atât de tare-mi lipsea de când ajunsesem aici.

Cu timpul, am început să mă simt din ce în ce mai în largul meu în mediul sud-coreean, probabil pentru că eram tânără și-mi venea mult mai ușor să mă adaptez la noua viață, decât îi venea generației mamei mele. După o vreme, am început să-i ridic în slăvi surorii mele, Keumsun, aflată încă la Shanghai, meritele vieții în Coreea de Sud. Visul meu era să vină și ea să ni se alăture. Am început să vorbim în mod regulat la telefon, povestindu-ne ce mai făceam cu viețile noastre. Keumsun era fericită în China, dar nu datorită țării, în primul rând, ci pentru că se îndrăgostise din nou, iar prietenul ei, de data asta un soldat chinez, se purta foarte frumos cu ea.

La un moment dat, pe la mijlocul anului 2007, mi-a dezvăluit un secret: „Sunt însărcinată, dar să nu-i spui mamei deocamdată.”

Eu mi-am ținut gura, dar ea, după ce au mai trecut câteva luni, a trebuit să-i dea și mamei vestea cea mare. Aștepta o fetiță. La sfârșitul anului 2007, s-a măritat cu iubitul ei chinez, așa că de-acum putea să-și „oficializeze” situația. Căsătoria n-a fost decât în acte, n-au mai făcut cununie, nici petrecere. Dar ea o ducea foarte bine la Shanghai. Folosindu-se de acte de identitate contrafăcute, reușise, iată, să se mărite oficial cu un soldat al Armatei Populare de Eliberare! A reușit acest lucru prin șiretenia socrului ei, care pur și simplu o adora. Actele – tot contrafăcute – pe care le folosisese inițial fuseseră destul de bune ca să-și găsească o slujbă oarecare, dar nu ca să se căsătorească. Drept care, socrul ei a procedat destul de

ingenios: a cumpărat actele de identitate ale unei domnișoare care decedase recent. Orice era posibil în China, dacă aveai bani... și, *voilà*, Keumsun, măritată sub numele altcuiva, dar folosindu-se de documente autentice. M-a lăsat uimită inventivitatea omului ăluia.

Keumsun fusese norocoasă să-și găsească o familie atât de generoasă. Părinții soțului ei o iubeau și o tratau ca pe o prințesă, iar pe nepoțica lor nou-născută o răsfățau de-a dreptul. Keumsun a fost fericită să meargă și să locuiască la ei, în apropiere de Hangzhou, care nu era departe de Shanghai, câtă vreme soțul ei stătea la cazarmă. Nu trebuia să gătească, nici să facă treburi prin casă, mi-a spus ea la telefon. Era foarte rară o asemenea situație. Aflând asemenea lucruri despre viața ei în China, mi-am dat seama cât de greu mi-ar fi fost s-o conving să vină alături de noi la Seul.

În ianuarie 2008, eu și mama ne aflam în Coreea de Sud de mai bine de un an. Mama pusese deoparte niște bani, iar eu aveam vacanța de iarnă. Așa că ne-am hotărât: mergeam în China s-o vedem pe sora mea mai mare și să celebrăm nașterea fetiței ei. Acum era posibil să facem așa ceva, de vreme ce eram adevărate sud-coreence, nu niște imigrante cu statut ilegal. Nu mai riscam nimic dacă mergeam în China. În secret, mergeam și cu intenția de a încerca să o convingem pe Keumsun să vină cu noi la Seul.

Am luat avionul până la Shanghai și de acolo până la Hangzhou. A fost realmente o minune să ne revedem toate trei. Însă Keumsun nu dorea câtuși de puțin să vină cu noi în Coreea de Sud, de vreme ce trăia foarte bine alături de noua ei familie. Pe deasupra avea și o fetiță fermecătoare, de care trebuia să se-ngrijească. Așa că ne-am întors la Seul triste și fără ea.

Totuși, cu timpul și cu fiecare convorbire telefonică pe care am avut-o cu ea, parcă am convins-o să se mai gândească. Atât de dor mi-era de ea, încât m-am folosit de orice argument care-mi trecea prin minte, ca să-ncerc s-o conving să vină lângă noi. „Într-o bună zi, acoperirea ta s-ar putea să fie descoperită, și-atunci, dacă te prind chinezii, o să ai de suferit consecințele. Ar fi și-n interesul tău să vii aici și să devii cetățeană sud-coreeană, să câștigi niște bani și, pe urmă, să te-ntorci în China, fără să mai fii în pericol vreodată”, obișnuiam să-i spun.

Și mai era ceva: Coreea de Sud era mult mai dezvoltată decât China și, dacă veneai pregătit să muncești din greu, puteai câștiga o mulțime de bani aici.

După câteva săptămâni, Keumsun s-a lăsat convinsă. A fost de acord să vină la noi în vizită, fie și temporar. Ce tare m-am bucurat, când am auzit-o spunând asta!

Însă rămânea problema modului în care ar fi putut părăsi China, ca să vină până la noi. Avea, ce-i drept, o carte de identitate chineză „autentică”, dar nu avea pașaport, iar fără el nu putea pleca din țară. Și nu se putea duce să ceară să i se facă pașaport, pentru că atunci autoritățile și-ar fi dat seama că folosea o carte de identitate care nu-i aparținea. O singură soluție avea – să plece ilegal printr-o altă țară, așa cum procedaserăm și noi.

Am găsit imediat numărul de telefon al traficantilor care ne ajutaseră pe noi în 2006. N-au părut să dea pe dinafară de entuziasm, dar învățasem să-i respect și să am încredere în ei, pentru că-și ținuseră cuvântul față de noi.

Ca să-i atenuăm îndoielile, i-am promis lui Keumsun tratament de VIP: putea părăsi China fără să fie nevoită să traverseze pe jos deșertul mongol. De când ajunseserăm la

Seul, aflaserăm că era foarte simplu să organizezi plecarea unui nord-coreean în Coreea de Sud, fără a mai trece prin deșert. Traficanții ne puteau face rost de un pașaport sud-coreean fals, care i-ar fi permis fugarului să se urce într-un avion către Coreea de Sud. Și, când avionul ateriza pe aeroportul Incheon, tot ce avea de făcut persoana respectivă era să se predea autorităților sud-coreene, și de-acolo aveau ei grijă de tot. Nu mai trebuia să-și riște viața urcându-se pe gardurile „verzi” sau alergând de nebun prin deșertul Gobi. Orice era cu putință... atâta vreme cât erai în stare să plătești.

Traficanții ne-au cerut zece milioane de woni (în jur de zece mii de dolari americani), aproximativ de trei ori mai mult decât ne costase pe mine și pe mama trecerea prin Mongolia. Mama le-a cerut să-i facă o reducere celeilalte fiice a ei, amintindu-le că eram „cliente fidele”. S-a tocmit cu ei până când, în cele din urmă, a obținut o reducere destul de frumușică: nu mai trebuia să le plătim decât șapte milioane și jumătate de woni.

În mai 2008, având pașaport fals, Keumsun a părăsit China și a venit în Coreea de Sud. Și-a lăsat în urmă soțul, măcar pentru o vreme, și pe fetița ei, lăsând-o în grija socrilor. O dată în plus, și soțul, și familia lui s-au dovedit a fi oameni de o mare noblețe sufletească și generozitate. Au înțeles decizia ei și s-au arătat încrezători în Keumsun. Știau că avea să se întoarcă, într-o bună zi, de îndată ce ar fi câștigat niște bani și ar fi obținut pașaport sud-coreean. Mie mi se păreau de toată lauda socrii surorii mele, iar ea, mai mult decât norocoasă de a se fi măritat cu fiul lor.

Dar, în ultima clipă, Keumsun a fost nevoită să-și amâne voiajul. Traficantul îi promisese un bilet de avion; însă, din motive

necunoscute, itinerariul ei s-a schimbat. În cele din urmă, a fost imbarcată pe un vas, care a traversat Fluviul Galben și tot pe teritoriul sud-coreean a ajuns. Urmând instrucțiunile primite, s-a predat autorităților vamale, în calitate de fugară din Coreea de Nord.

A fost luată și supusă la interogatorii de către cei de la Serviciului Național Coreean de Informații, la fel ca noi. După o lună, i s-a dat drumul – interogatoriul mersese bine. Când a ieșit de acolo, a reușit să evite cele trei luni de pregătire de la centrul Hanawon, de care noi avuseserăm parte. La vremea respectivă, centrul era copleșit de numărul mare de transfugi. În 2008, peste două mii opt sute de nord-coreeni au ajuns în Coreea de Sud, cei mai mulți după o călătorie periculoasă, la fel cum făcuserăm eu și mama. Centrul Hanawon funcționa deja la capacitate maximă, iar lui Keumsun, de vreme ce avea rude în Coreea de Sud, i s-a dat voie să sară peste cursurile de pregătire de acolo.

Așa încât a venit să locuiască alături de noi. Ce bine era să fim din nou împreună! Ca de obicei, Keumsun s-a adaptat repede, păstrându-și totodată spiritul independent. Dar inima ei era tot în China, la soțul și restul familiei. Ținea legătura cu ei în mod regulat. În fiecare zi, vorbea cu soțul său pe calculator. Erau de nedespărțit. Soțul părea să fie foarte îndrăgostit de Keumsun, care-i spunea uneori că era prea ocupată, ca să vorbească mai mult. Își ascundea tristețea foarte bine, dar eu știam, în ciuda calmului ei aparent, că și-ar fi dorit din tot sufletul să fie alături de soț și de familie. Într-o zi, am dat peste o sticlă goală de *soju*, o tărie coreeană. Keumsun probabil că-și înecase amarul în alcool – dar era mult prea discretă, ca să mai și vorbească despre asta.

Spre norocul ei, de două ori pe an, pleca o lună să-și viziteze familia din China, care o întâmpina cu brațele deschise. Când soțul ei avea să-și termine serviciul militar, atunci s-ar fi întors și ea în China. Amândoi abia așteptau să-și poată crește fetița împreună.

*

Cam tot pe-atunci, mi-am schițat și eu viitorul în Coreea de Sud. La vârsta de douăzeci și cinci de ani, am luat hotărârea să urmez colegiul, după ce aş fi terminat de recuperat clasele nefăcute la vremea lor – în loc să-mi iau slujbe mărunte, ca să câștig bani. Ezitam, fiindcă tot ce studiam acolo mi se părea uneori anost, dificil și lipsit de satisfacții. În China, mă-nvățasem să mă descurc de una singură, să fiu stăpână pe viața mea, să învăț la locul de muncă, așa cum fac adulții. Iar aici, la Seul, mă trezisem înapoi la școală, cea mai bătrână din clasă, cu colegi poate mai puțin maturi decât mine, dar cu siguranță mai bine școliți. Mi se părea și umilitor, când vedeam că școlarii mai mici decât mine știau mai multe lucruri, drept care eu trebuia să mă spetesc să-i ajung din urmă.

Până la urmă, însă, am luat hotărârea fermă de a mă înscrie la universitate. Mi-am dat seama că, dacă voiam să am vreodată un serviciu bun în Coreea de Sud, aveam neapărată nevoie de studii superioare. Piața muncii de-aici era mai mult decât competitivă, iar educația solidă era mai importantă ca orice.

Singura problemă: era mai ușor de spus decât de făcut. În Coreea de Sud, o mulțime de părinți își pregătesc odraslele încă de la grădiniță, pentru intrarea la cele mai bune universități din țară. De multe ori, ei angajează profesori de engleză, care încep să le mediteze copiii de la vârste încă foarte fragede. Mai mult decât atât, elevii adolescenți merg la școli particulare

după orele de școală, care se numesc *hagwon* și ale căror cursuri durează până noaptea târziu. Eu, în schimb, dacă nu avusesem nimic de-a face cu școala timp de nouă ani, eram într-un mare dezavantaj.

Din fericire pentru mine, Universitatea catolică Sogang, una dintre cele mai prestigioase din țară, oferea un program special pentru studenții din Coreea de Nord, cum eram și eu. Spre deosebire de studenții sud-coreeni, aici nu trebuia susținut un examen de admitere – doar un interviu. Și taxele de școlarizare ne erau acoperite. O șansă incredibilă pentru mine, pe care eram hotărâtă să n-o ratez.

Să fi fost, cu toții, vreo patruzeci de nord-coreeni la Universitatea Sogang. În lipsa unui asemenea program, ar fi fost aproape cu neputință, pentru niște studenți ca noi, să ne construim cariere solide în această țară.

Vreau să profit aici de ocazie și să le mulțumesc celor care au creat acest program și mi-au oferit și mie o asemenea șansă.

Interviul meu de admitere la Universitatea Sogang a mers bine și am ales specializarea principală „Literatura și civilizația chineză”. Trebuia să-mi pun la bătaie toate forțele, pentru a-mi acoperi punctele slabe din educație. Fiindcă petrecusem atâția ani în China, cel puțin la studiile chinezești plecam cu un avantaj. Norocul meu, fiindcă nu eram la fel de bună și la alte materii. Oricum ar fi fost, dădeam tot ce aveam mai bun în mine.

Familia mea – cele două rude ale mele care se speteau muncind într-un magazin universal sud-coreean, ca să mă sprijine pe mine financiar să-mi fac studiile – avea mari speranțe în ceea ce mă privește. Mama și Keumsun își găsiseră de lucru în braseria marelui magazin Homeplus, care se

găsea nu departe de apartamentul pe care-l împărțeam toate trei. Ele dormeau în camera de zi și-mi lăsaseră mie cealaltă cameră, ca să pot învăța la ore târzii și să mai apuc să dorm câteva ceasuri pe noapte.

De multe ori mi s-a-ntâmplat să mă trezesc dimineța și să nu pot să cobor din pat, ca să mă duc la cursuri, fiindcă stătusem până prea târziu să-nvăț. Din fericire, profesorii m-au ajutat de la bun început să recuperez anii pierduți și m-au tot încurajat să continui. Mai ales profesoara de engleză, Noh Jae-Hoon, care venea la școală dis-de-dimineată, înainte să înceapă cursurile, ca să-mi dea mie meditații și să mă-ndemne să nu mă las.

O mulțime de sud-coreeni m-au ajutat enorm în ultimii ani și le mulțumesc din străfundurile sufletului meu.

Alții sunt indiferenți, iar alții păstrează o anumită distanță față de mine. Se feresc de cei de la nord – fiindcă ei sunt „dușmanii”. Nu trebuie uitat că, oficial vorbind, cele două Corei sunt și acum, din punct de vedere tehnic, în război, cum au fost din 1950 până azi. Unii sud-coreeni sunt nemulțumiți că noi, transfugii, beneficiem de sistemul de la ei din țară, grație ajutorului guvernamental. Și totuși, am și eu acum pașaport sud-coreean, care-mi dă dreptul de a vota. Sunt în egală măsură cetățeană a Coreei de Sud, cum este oricine altcineva din această țară. Dar unii, tineri și bătrâni deopotrivă, nu mă privesc drept o egală a lor. Mă tratează la fel cum îi tratează pe toți imigranții din Asia de Sud-Est, din Filipine, din Cambodgia – „sărăcimea”, pe care o disprețuiesc.

Uneori, în timpul discuțiilor mele cu ceilalți studenți de la universitate, unii se declarau împotriva reunificării celor două Corei, pentru că nu voiau ca banii plătiți de ei ca impozite să fie folosiți pentru a-i întreține pe „sărăntocii” de nord-coreeni.

Mă simțeam destul de afectată, când îi auzeam spunând asemenea lucruri. Mă șoca și ce scriau ziarele, pentru că de multe ori se refereau la regimul totalitar fondat de Kim Il-Sung și la populația Coreei de Nord ca și cum ar fi totuna, deși nord-coreenii sunt primele victime ale regimului. Coreea de Sud n-a fost dintotdeauna „Tărâmul Făgăduit” al Edenului, dar ne-a primit și-i suntem recunoscători pentru ocazia oferită. Atâta doar, că uneori ni se face dor de țara noastră și cădem pradă nostalgiei. Nu suntem nerecunoscători, dar cred că e normal să-ți reamintești, măcar din când în când, momentele mai fericite ale copilăriei.

În acei primi ani petrecuți în Coreea de Sud, ori de câte ori ne simțeam triste sau însingurate, eu, mama și Keumsun ne așezam în cerc în apartament, seara, și stingeam luminile. Pe întuneric, ne spuneam povești despre trecut și cântam cântece nord-coreene, până când trecea noaptea. Nicio grijă, nu făceam apologia regimului condus de Kim Jong-Il.

Aveam o mulțime de prieteni nord-coreeni, care erau fugari, ca și mine. Printre ei se număra și iubitul meu, care scăpase dintr-un lagăr de muncă – unul dintre multele și rău-famatele din universul concentraționar al regimului lui Kim Jong-Il. Când l-am cunoscut, era jurnalist practicant la *Donga-Ilbo* din Seul, unul dintre cele mai mari cotidiane sud-coreene. A venit să-mi ia interviu pentru un articol pe care-l scria, despre foștii refugiați nord-coreeni, acum studenți în Coreea de Sud. Iată cum s-au îndrăgostit doi nord-coreeni, de partea liberă a Cortinei de Fier.

Iubitul meu disprețuia profund regimul stalinist al Coreei de Nord. Avându-l alături, am început și eu să-mi dezvolt

propriile vederi politice și mi-am dat seama de amploarea ororilor comise de sistemul dictatorial. În opinia lui, nu eram desul de critică la adresa regimului. El se angajase într-o bătălie politică și voia să vadă regimul prăbușindu-se, în timp ce majoritatea transfugilor din Coreea de Sud stau în cochiliile lor și preferă să se concentreze pe propriile eforturi de a se integra în societatea sud-coreeană. Înțelegeam implicarea iubitului meu, dar eu aveam o motivație oarecum diferită. Mai degrabă decât să văd regimul răsturnat de la putere, îmi doream să-i ofer jumătății de nord a poporului meu, cea uitată de lumea întreagă, o voce prin care să se exprime.

Ca să-mi păstrez vie această motivație, m-am înscris într-un club de drumeții pentru nord-coreeni. Din când în când, la sfârșit de săptămână, urcam pe munții înalți care înconjoară Seulul. Ne ajutam unii pe alții și ne și distram de minune. Pe urmă, am început să merg la slujbele de la o biserică protestantă, condusă de un pastor de origine tot nord-coreeană. Chiar dacă nu eram o persoană religioasă, cel puțin acum aveam sentimentul că făceam și eu parte dintr-o mare familie.

Uneori, elementul familial pare să lipsească în această nouă țară a mea, a cărei economie merge cu motoarele turate la maximum, dar fiecare își urmează propriul drum, și bărbații, și femeile, fără să-i bage întotdeauna în seamă pe cei din jurul lor. Cu atât mai mult am această senzație cu cât, deși mă consider integrată pe deplin în societatea sud-coreeană, încă există lucruri care mă diferențiază de alți sud-coreeni și mă fac să mă simt mai apropiată de compatrioții mei originari din Coreea de Nord. Imigranții par să aibă întotdeauna un fel de nostalgie, deși asta nu ne diminuează cu nimic sentimentul de gratitudine față de țara care ne-a primit.

*

Astăzi, am douăzeci și cinci de ani și mi-am făcut planuri de viitor. Aici pot să visez la lucruri despre care, în fosta mea viață, nici nu știam că există. Am avut posibilitatea să-ncep să învăț despre lume. Anul trecut, am fost chiar și-n Rusia! Am călătorit în Siberia, grație unui premiu pe care l-am câștigat, alături de prietenii mei din echipa de dezbateri – un club a cărui membră sunt. Am terminat un concurs pe locul întâi și premiul era o excursie de o săptămână în Siberia.

Așa de tare m-am entuziasmat la gândul de a zbura iarăși cu avionul! Era pentru prima oară în viață când făceam o călătorie de plăcere. Și ce mândri eram cu toții că reușiserăm să câștigăm concursul! Cum aș fi putut eu să mă gândesc măcar la o asemenea posibilitate cu numai câțiva ani mai înainte, când trăiam în sărăcia lucie de la Chongjin?

Acolo, în Rusia, eu și colegii mei de grupă am avut parte de o surpriză uriașă. Într-o zi, aflându-ne în centrul Vladivostok-ului, am dat peste niște muncitori pe un șantier de construcții. Ghidul ne-a spus că erau nord-coreeni, trimiși de regimul lui Kim Jong-Il să muncească în străinătate și să aducă în țară valută străină. Mi-au sclipit ochii de curiozitate. Același ghid ne-a explicat că numai bărbații erau trimiși la muncă, nevestele lor și copiii rămâneau în urmă, pe post de garanții, pentru că regimul voia să fie sigur că nu fugeau și muncitorii aceștia, cum evadaserăm noi, din „raiul comunist” întemeiat de Kim Il-Sung.

Văzându-i pe acei bieți oameni, parcă mi s-a rupt inima. Bineînțeles că m-am simțit atrasă de ei. Ardeam de dorința de-a sta de vorbă cu ei. Însă cu siguranță n-ar fi fost o idee bună. Dacă erau și cadre ale poliției nord-coreene prin preajmă? Prin minte mi-au trecut imagini vechi, cu felul în care fuseserăm

interogate noi trei – eu, mama și Keumsun – , la graniță, după ce ne arestaseră în China. Riscul era enorm. Am plecat foarte nefericită de lângă acei bieți compatrioți de-ai mei, fără să schimb o vorbă cu vreunul dintre ei.

La Seul, mi-am început o viață numai a mea. Acum și aici, mă simt în largul meu. Locul meu preferat în care îmi petrec timpul este o cafenea din apropiere de apartamentul în care stau. Merg și stau ore în șir acolo, cu laptopul meu alb, învățând sau visând cu ochii deschiși. Mă simt în elementul meu la „Doctorul Robin”. Îmi plac mediile liniștite și detest zgomotele puternice.

Viața în Coreea de Sud mi-a mai oferit ceva: de când sunt aici, am senzația că dacă aș crede în ceva, pot să și realizez acel ceva. Este o speranță care nu mă costă nimic. Primul meu obiectiv este să-mi iau diploma universitară, după care să fac un masterat, deși nu știu încă în ce domeniu. Dar, înainte de asta, mă gândesc să-mi iau un an sabatic, în care să reflectez, să-mi perfecționez limba engleză și, eventual, să călătoresc și să descopăr lumea. De asemenea, încerc să obțin și o bursă, ca să merg să studiez în Statele Unite ale Americii. Pentru mine, ar fi o incredibilă ocazie, așa că-mi țin degetele încrucișate.

Pentru ceva mai târziu în viață, îmi doresc o carieră prin care să le pot reda speranța și altora. Mă văd psiholog de copii. Când eram în China, vedeam atâția copii fără mame, atâția băieți și fete abandonați și lăsați să se descurce cum or ști, încât am început să realizez, încă de-atunci, cât de importantă e copilăria în formarea unei personalități. Asta, poate, și fiindcă mie copilăria mi-a fost furată. Sau, poate, pentru că mă mai

gândesc și-acum la fratele meu mai mic, a cărui soartă nu încetează a mă îngrijora.

El are acum unsprezece ani și vara trecută ne-am dus toate trei – eu, mama și Keumsun –, înapoi în China, în perioada concediilor, ca să-l revedem. Așa cum spuneam, cu pașapoartele noastre sud-coreene, nu mai aveam a ne teme de nimic.

Ne-am aranjat călătoria vara trecută, prin telefon, cu tatăl frățiorului meu, țăranul chinez, și ne-am dat întâlnire la Yangzi, un oraș din partea de nord a Chinei, unde se află o comunitate coreeană puternică. Planul era să-i ducem pe tată și fiu într-o călătorie turistică prin China și să plătim noi pentru tot.

După ce ne-am petrecut o noapte pe un vapor care traversa Marea Galbenă și după o călătorie interminabilă cu trenul, ne-am apropiat pe jos de locul în care urma să ne întâlnim, în fața intrării unui centru comercial enorm. Mie-mi bătea inima de parc-ar fi vrut să-mi sară din piept. Mai aveam puțin și-mi revedeam frățiorul! Când îl părăsisem avea opt ani. Oare m-ar mai fi recunoscut acum? Plutea și un fel de tensiune în aer, mai ales pentru mama. Era prima oară, de când plecaserăm la Shanghai, că aveam să-l revedem și pe țăranul chinez, omul care ne obligase să trecem prin atâtea suferințe.

Pe trotuarul acela din mijlocul orașului Yangzi, mulțimea viermuia în jurul nostru și mă-ntrebam dacă eu însămi i-aș fi recunoscut pe cei doi. Probabil că se schimbaseră destul de mult. De fapt, însă, nu ne-a fost câtuși de puțin greu să-i dibuim – stăteau proțâpiți în fața intrării, un bărbat și un băiețel, pe care-i distingeai ușor în mijlocul atâtor oameni de afaceri: arătau ca niște vagabonzi, cu haine murdare și ponosite. Mi-a părut rău de ei și m-a cuprins imediat un sentiment de milă. Privirile ni s-au întâlnit, ne-am recunoscut fără probleme și

ne-am croit drum prin mulțime unii către alții. Reîntâlnirea s-a desfășurat bine, zic eu. Țăranul chinez ne-a zâmbit și a părut cu adevărat bucuros că ne revedea – absolut surprinzător din partea unuia ca el. Mai îmbătrânise puțin, încărunțise și avea pielea parcă mai arsă de soare ca niciodată.

Frățiorul meu practic nu m-a băgat în seamă și a reacționat ca un pre-adolescent nepolitic și prost-crescut. Nu mi-a trebuit mult ca să mă recunosc șocată de lipsa lui de maniere și educație. La restaurant, s-a purtat ca un copil răsfățat și necioplit, mânat exclusiv de toane. Am încercat să stau de vorbă cu el, dar nimic altceva nu părea să-l intereseze decât să se joace cu iPhone-ul meu. Atunci, pe loc, am hotărât să mă duc să-i cumpar niște haine noi, ca să arate și el mai prezentabil. De ceva timp, mama îi trimitea lunar țăranului chinez câte o sută de mii de woni (în jur de o sută de dolari americani), ca să-l ajute să-i crească băiatul. În Coreea de Sud, banii aceștia erau puțini, dar pentru o zonă rurală a Chinei, suma nu era deloc neglijabilă. După toate aparențele, însă, țăranul chinez păstra banii pentru el însuși. Uneori, îi mai trimiteam și haine frățiorului nostru. Când l-am întrebat pe țăranul chinez, fără înconjur, ce făcuse cu hainele respective, el mi-a răspuns fără să clipească: le vânduse pe toate. Așa demoralizată m-am simțit!

Apoi, ne-am continuat călătoria la Shanghai, ca turiști. Noi am fi vrut să le facem o bucurie frățiorului meu și țăranului chinez, dar, cu cât stăteam împreună cu ei mai mult, cu atât mai furioasă mă simțeam. Toate cheltuielile acelei călătorii le susporta mama, din banii pe care toate trei munciserăm pe brânci să-i adunăm, iar fratele meu și țăranoiul de taică-său parc-ar fi fost niște coate-goale. Ne-am dus la un parc de distracții de la Shanghai, am văzut chiar și un film 3D – biletele au costat o

avere! –, și, totuși, fratele meu cerea tot ce vedea. Iar tatăl său nu avea nimic de obiectat.

Mi-am spus, în sinea mea, că nu-l puteam lăsa pe acel copil să trăiască în asemenea condiții, în ghearele barbarului de țăran chinez. Voiam cu orice preț să-l ducem cu noi în Coreea de Sud.

În toiul excursiei, între mine și mama s-a iscat o ceartă pe acest subiect. Nu era de acord cu părerea mea și credea că nu trebuia să-mpingem lucrurile prea departe. Mai presus de orice, însă, nu se simțea în largul ei în prezența propriului fiu, pe care fusese inițial forțată să-l conceapă, deși ea nu voia. Oricum, nu vorbea bine în chinezește, așa că-i venea și greu să comunice cu băiatul, ceea ce complica și mai mult relația dintre mamă și fiu.

În plus, mama gândea pragmatic – știa cât de greu ar fi fost să-l ducem pe Chang Qian în Coreea de Sud. La început, când îi dăduserăm prima dată telefon, după ce ajunseserăm la Seul, țăranul chinez ne spusese că nu avea nimic împotrivă să-și lase fiul să vină alături de noi. Acum, în schimb, era ceva mai ezitant. „Într-o zi”, ne tot spunea, fără să intre în alte amănunte.

Se temea probabil să nu-și piardă unicul fiu. Și, cu siguranță, se temea că n-ar mai fi primit bani de la noi, sud-coreencele, din ziua în care băiatul ar fi venit să locuiască alături de noi.

Mama știa, de asemenea, c-ar fi fost o povară financiară enormă, dacă băiatul venea la noi. Fiind cetățean chinez, frățiorul meu n-ar fi fost recunoscut ca transfug nord-coreean de către autoritățile sud-coreene. După ce c-ar fi trebuit să plătească mult vreunui traficant de persoane pentru a-l aduce în Coreea de Sud, mama n-ar fi avut ce face decât să-l înfieze, fiindcă altfel n-ar fi putut rămâne în țară legal. Și, bineînțeles,

el n-ar fi beneficiat de ajutorul financiar al guvernului sud-coreean, rezervat numai celor care aveau statut de transfugi din Coreea de Nord.

Și mai era ceva: unui țărănuș chinez, care nu vorbea o boabă de coreeană, i-ar fi venit incredibil de greu să se adapteze într-o societate foarte competitivă, în primul rând la nivel școlar, a insistat mama. Chiar și așa, eu nu mi-am pierdut speranța. I-am spus că trebuia neapărat să-l luăm cu noi – pentru a-i asigura un viitor, dacă nu din alte motive. Nici n-a vrut s-audă, însă eu eram gata să-mi sacrific timpul și energia pentru a-mi ajuta fratele să recupereze și să țină pasul cu școala, și pentru a-l învăța bunele maniere. Copilul ăsta mi-a fost întotdeauna foarte drag – și-mi este și acum.

Pe parcursul excursiei, am încercat să stau de vorbă cu el. Trebuia să găesc o metodă prin care să-l conving să vrea el, în primul rând, să vină cu noi în Coreea de Sud. Altfel, taică-său era în stare să ne acuze de „răpire internațională” și putea foarte bine să ne dea pe mâna justiției.

Dar nu mi-a fost ușor deloc să găesc un moment potrivit în care să discutăm această problemă, numai eu și băiatul, pentru că tatăl ne privea cu suspiciune. Era mai mult decât conștient de ce intenții aveam și nu-și lăsa fiul de unul singur nici măcar o clipă. Nu-i dădea voie să împartă camera cu noi și, în rarele momente în care se-ntâmpla să rămân față-n față cu fratele meu mai mic, el imediat se îmbufna și schimba subiectul conversației. Aveam senzația că-i spusese taică-său deja să nu discute pe această temă cu vreuna dintre noi. Drept care, tot ce făcea fratele meu era să-mi ceară mereu alte și alte cadouri, să-i cumpăr cutare sau cutare lucru, și părea că nu se mai oprește.

La sfârșitul acelei vacanțe, misiunea mea se dovedise un eșec. M-am întors în Coreea de Sud cu o greutate pe suflet. Când aveam să-l revăd pe frățiorul meu? Și dacă ne vom mai întâlni, el s-ar fi comportat și mai rău decât acum? Dar am refuzat să renunț așa ușor. Poate că avea să se maturizeze, pe măsură ce creștea. Poate că avea să se îndepărteze măcar puțin de grobia-nul de taică-său.

O dată pe lună, îi telefonez și-acum de la Seul. Pentru o asemenea convorbire telefonică la distanță, el are de mers până la oficiul poștal dintr-un sat destul de aproape de „ferma” țăranului chinez. Încerc să mențin vie relația, încerc să gândesc în continuare pozitiv și sunt hotărâtă să-l ajut să-și facă un viitor, indiferent ce presupune asta. Mi-am stabilit acest obiectiv.

Capitolul 16

Vise de realizat

Într-o zi de luni, pe 19 decembrie 2011, la ora șapte și nouă minute seara, cam în timp de terminam de scris la cartea de față, am primit un mesaj de la un prieten, refugiat nord-coreean ca și mine. Mesajul era scurt: „A murit Kim Jong-Il!”

În acel moment, am crezut că era, pur și simplu, o glumă proastă. Asemenea zvonuri circulau frecvent prin mediile noastre. Dar prietenul respectiv mi-a confirmat. Crainica de la știrile nord-coreene, cu lacrimile revărsându-i-se pe obraji, tocmai anunțase decesul „Iubitului Conducător”. Deci era adevărat. Aceeași femeie anunțase, în 1994, și moartea lui Kim Il-Sung. Imediat l-am sunat pe iubitul meu, care fusese trimis într-un lagăr de muncă și avusese atât de mult de suferit de pe urma dictatorului recent răposat. Pe urmă, am sunat-o pe mama și m-am dus repede să-i împărtășesc vestea cea mare și lui Keumsun. Dictatorul sinistru, care provocase atâta suferință unei țări întregi, murise. „Ce mult mă bucur s-aud!”, mi-a spus iubitul meu.

Eu, în schimb, nu mă bucuram deloc, nici nu mă simțeam răzbunată. Singura întrebare care-mi venea în minte era: măcar acum or să se reunifice, în sfârșit, cele două Corei?

Dar mi-am dat seama rapid că nici vorbă nu era să se-ntâmple ceva de felul ăsta prea curând. Moartea lui Kim Jong-Il nu

însemna câtuși de puțin sfârșitul regimului Kim din Coreea de Nord. Al treilea fiu al dictatorului, Kim Jong-Un, se pregătea deja să preia puterea și era gata de orice pentru a prelungi dictatura cu a treia generație. Coreea de Nord este singura țară comunistă, în care frâiele puterii au trecut din generație în generație, pe linie ereditară.

Noul dictator, Kim Jong-Un, era doar cu trei sau patru ani mai mare decât mine și avea să decidă viitorul patriei mele. Când l-am văzut pentru prima dată, mutra lui grăsună mi s-a părut așa de antipatică, încât m-a făcut să mă simt oarecum îngreșată. Totuși, faptul că era foarte tânăr mi-a insuflat o rază de speranță. Poate că unul ca el avea să schimbe sistemul? Unde mai pui că fusese școlit în străinătate, în Elveția? Știa cum stăteau lucrurile în restul lumii. Poate că-n felul ăsta exista posibilitatea să se-ndrepte în direcția cea bună? O mulțime de specialiști de frunte își exprimau îndoielile, dar eu nu-mi pierdeam speranța.

În tot cazul, nu există scuză pentru el, nici loc de greșeală. Pentru că nord-coreenii sunt din ce în ce mai sătui de regimul opresiv. Tot mai mulți dintre ei știu de-acum că există și viață mai bună prin alte părți și că viața din Coreea de Nord nici nu se apropie măcar de „raiul comunist” care le-a fost promis.

Pe 15 aprilie 2012, regimul nord-coreean se pregătea să celebreze cu mare fast centenarul nașterii lui Kim Il-Sung, „Președintele Etern” al Coreei de Nord. Propaganda oficială promisese întregii populații că avea să ajungă în sfârșit o națiune „bogată și puternică”. Citind asemenea titluri în ziar, nu mi-am putut reține un zâmbet, oscilând o vreme între amărăciune și mânie. Când eram copil și Kim Il-Sung încă trăia,

ne promisese „orez și supă de vită” în fiecare zi, pentru toți. Iată că trecuseră de-atunci douăzeci de ani și-acest obiectiv simplu tot nu fusese îndeplinit. Și da, sunt în postura de a emite judecăți în sensul ăsta, pentru că tatăl și bunicii mei au murit de foame. Așa că promisiunea cu națiunea „bogată și puternică” s-a dovedit a fi o minciună sfruntată, în ciuda festivităților extravagante pe care le pusese la cale regimul.

În realitate, Kim Jong-Un și toată familia lui nu vor nimic altceva decât să stea la putere cât mai mult cu putință. Nu le pasă de cei peste douăzeci și două de milioane de nord-coreeni care trăiesc în mizerie.

Chiar și așa, cred că regimul nu va rezista la nesfârșit. Oficial, sigur că nimeni nu poate face asemenea predicții cu o siguranță absolută, dar informațiile obținute prin intermediul traficantilor ilegali, care acționează de-a lungul frontierei cu China, spun că populația nord-coreeană pare să nu mai aibă prea mare încredere în regimul Kim. Ori de câte ori stau de vorbă cu alți și alți transfugi veniți dinspre Nord, poveștile lor arată că dezamăgirea generală a populației crește și devine tot mai puternică. Mă gândesc, în sinea mea: ce-ar fi să se trezească, într-o bună zi, Kim Jong-Un față-n față cu o revoluție asemănătoare cu cele de-acum ceva timp, ale Primăverii Arabe?

Iar dacă se-ntâmplă vreodată așa ceva, o să pot și eu, în fine, să mă duc înapoi acolo, să revăd orașul Eundeok, de unde am plecat. Să revăd casa în care am copilărit și, mai presus de orice, sper să-mi revăd foștii colegi de școală. Uneori, la Seul, visez cu ochii deschiși la reuniuni de felul ăsta. Ce dor mi-e de prietenii mei de-acolo! În Coreea de Sud, toată lumea-și revede în mod regulat colegii din școala primară; se formează un cerc social, care este mereu alături de tine și care-ți poate sări

oricând în ajutor, dacă-ți merge mai greu. Ori de câte ori îmi văd prietenii sud-coreeni că pleacă să-și reîntâlnească foștii colegi din copilărie, în sinea mea îi invidiez. În asemenea momente, îmi dau seama că regimul din Coreea de Nord m-a privat de o copilărie normală.

Dar n-am de gând să stau deoparte și să-mi petrec zilele dând cu mopul prin apartament. Aici, în Coreea de Sud, am un viitor și vreau să le pot insufla speranță altora. Multora dintre prietenii mei nord-coreeni le vine greu să se adapteze acestei societăți competitive. Sunt deprimați, pentru că ei fac tot posibilul, dar nu reușesc să se integreze. Se simt inferiori în comparație cu localnicii născuți sud-coreeni. Încearcă din răputeri să-i imite, dar sud-coreenii îi privesc de multe ori cu dispreț. Alți refugiați ajung adesea resentimentari și cad în depresie. Iată de ce mi-am stabilit asemenea țeluri – ca să reușesc, într-o bună zi, să le reamintesc altora ca mine că există și pentru ei speranță. Vreau să le arăt compatrioților mei, care s-au stabilit în această țară, la fel ca mine, că pot fi și ei fericiți, că nu este imposibil să reușească. Știu că visurile mele sunt ambițioase, dar eu le tratez cu sinceritate și cred că mi le pot îndeplini. Optimismul e o trăsătură care mi-a fost adânc inoculată. O am de la mama și sunt convinsă că ne-a ajutat pe amândouă să supraviețuim tuturor dificultăților prin care am trecut, purtându-ne pe lungul drum al libertății către viețile noastre cele noi din Coreea de Sud.

Epilog

Septembrie 2014. În iulie 2012, mă uitam lung pe hubloul avionului care s-a oprit pe pistă. Chiar dacă afară era deja noapte, abia așteptam să explorez această nouă țară, pe care n-o mai văzusem decât în imaginația mea. Deși era întuneric, tot am putut distinge câmpurile vâlvurite, stropite ici și colo cu câteva căsuțe. În fața mea, se afla micul aeroport din Springfield, statul Missouri. Așa, deci, arătau Statele Unite ale Americii? Recunosc, mai curând eram dezamăgită. Eu mă gândisem la zgârie-nori înalți. Când colo, parc-aș fi avut înaintea ochilor un oraș-fantomă.

Lunga mea călătorie până acolo începuse la Seul. Din capitala Coreei de Sud, mă îmbarcasem într-un zbor interminabil până la Chicago, statul Illinois, de unde făcusem transferul către un alt zbor, de data asta spre destinația mea finală, Springfield. Într-un târziu – foarte târziu –, ajunsesem în Vestul Mijlociu american. Alți doi studenți, care călătoriseră în același avion cu mine, s-au pus pe așteptat în fața aeroportului, alături de mine. Erau din Belarus amândoi. Reprezentanții școlii au venit să ne ia de-acolo și ne-am urcat cu toții într-o mașină. Era o noapte neagră ca smoala. Și eu, și ceilalți doi studenți abia ne mai puteam ține ochii deschiși, în timp ce mașina străbătea câmpurile.

Mie-mi chiorăiau mațele de foame. După cam o jumătate de oră de drum, am oprit la un restaurant *fast-food*, la marginea șoselei, de unde am luat un hamburger. A trebuit să-mi plătesc singură gustarea, ceea ce m-a surprins. În Coreea, de obicei, oaspeții nu sunt lăsați să plătească – gazdele se ocupă de tot. Așa e tradiția la noi. Când am terminat de mâncat, ne-am continuat drumul și nu ne-am mai oprit până n-am ajuns în campusul universitar, care era noua noastră destinație finală. Mi-am găsit camera de cămin și am adormit imediat, epuizată după așa o călătorie lungă.

Dimineața, iarăși îmi dădea stomacul de veste. Am decis că era momentul să părăsesc siguranța căminului și să caut ceva de mâncare, apoi să vizitez noile împrejurimi. Totuși, când am ieșit, am rămas peste măsură de surprinsă, văzând cât de mic era orașul – atât de mic, de parc-aș fi fost în mijlocul unui câmp. Am luat-o pe străzi și n-am găsit nici măcar un magazin. Ce diferit era de Seul, unde magazinele mici, dar cu de toate, se găsesc la fiecare colț de stradă. În schimb, aici, ori de câte ori mă-ncrucișam cu alți trecători, mă salutau spontan, zâmbindu-mi larg și spunându-mi: „Bună!” Asemenea gesturi prietenoase m-au făcut să zâmbesc în sinea mea. Ce simpatici erau oamenii de-aici! Mă aflu, să vezi și să nu crezi, în America!

Sosirea mea în SUA era totuna cu împlinirea unui vis care mi se conturase în minte cu mai multe luni în urmă, la Seul. La sugestia unei prietene de acolo, dădusem peste o reclamă de pe Internet, postată de Ambasada americană, prin care li se ofereau burse studenților care voiau să meargă și să studieze în America. În Coreea de Sud, orice student visează să plece în străinătate la studii, în special în Statele Unite ale Americii. Este țara pe care coreenii aspiră cel mai mult s-o viziteze,

pentru că este țara cea mai puternică din lume. Și eu îmi doream dintotdeauna să călătoresc în America, să experimentez pe propria piele stilul de viață american și să-mi largesc orizonturile. Chiar și când eram în Coreea de Nord, America mi se părea fascinantă. În copilărie, când eram elevă, învățasem că SUA erau dușmanul nostru. Că americanii aveau părul blond, nasurile mari și ochii verzi – cel puțin, așa ni se spunea. Pentru noi, stereotipul „alb” li se aplica numai și numai americanilor – habar n-aveam că mai existau și europenii. Această fascinație creată de lumea din afară există și azi în Coreea de Nord: unii nord-coreeni urmăresc în secret programele de televiziune americane. Deși e foarte periculos, faptul de a vedea cum este în restul lumii le îngăduie să viseze. Ba chiar, unii oameni care fug din Coreea de Nord, călătorind către Thailanda sau Laos, cu trecere prin China, solicită azil Statelor Unite ale Americii, mai degrabă decât Coreei de Sud. În ceea ce mă privește, când am depus cerere pentru acea bursă, îmi doream și să văd America, și să apelez la conștiința internațională în privința violărilor neîntrerupte ale drepturilor omului, care se desfășoară în Coreea de Nord.

Asta-i și explicația pe care am dat-o cu ocazia interviului susținut la Ambasada americană. Am căutat să fiu cât mai onestă când am depus cererea de bursă, accentuând valorile în care cred. Nu voiam să merg în SUA ca să fac bani ori să-mi găsesc o slujbă, ci ca să am o experiență. Le-am spus povestea mea și celor de la Consulat, cum îmi părăsisem țara din cauza foametei. Acum, le-am explicat, îmi era „foame” cu totul altfel: voiam să văd cum era și-n restul lumii, să-nvăț cum era să trăiesc alături de alții. Mi s-au pus o mulțime de întrebări, ceea ce m-a încurajat, de fapt, și am plecat de la întâlnire cu speranțe mari. Dar tot n-am pomenit nimănui de acel interviu, pentru

eventualitatea că n-aș fi fost acceptată. În acel moment, pentru mine încă era un vis îndepărtat să studiez în străinătate.

Una dintre cerințe era să fi obținut atestatul TOEFL, un test de limbă engleză ca limbă străină – iar eu abia o vorbeam. Așa că frica s-a transformat în realitate: am obținut un punctaj sinistru la examenul respectiv. Ca să devii eligibil pentru acea bursă, trebuia să ai minimum 61 de puncte, iar eu nu aveam decât 45. M-am simțit descurajată. Spre norocul meu, Ambasada mi-a mai acordat o șansă, poate pentru că interviul meu decursese atât de bine. Mi-am regăsit curajul și m-am pus serios pe învățat, ca să-mi îmbunătățesc punctajul.

În fine, cu o lună înaintea datei de plecare, am fost informată că obținusem bursa. Numai trei transfugi nord-coreeni fuseseră selectați, iar eu mă număram printre ei. Ce fericită puteam fi! Mama era și ea mândră peste măsură și nu se putea abține să le spună tuturor cunoscuților ei: „Fata mea va pleca în America!”

Așa, deci – iată cum am luat eu drumul statului american Missouri, în iulie 2012, unde era vorba să stau timp de un an. Aveam de gând să-nvăț engleza mai bine și să studiez psihologia, domeniu care mă pasionează foarte tare. Adevărul este că nu era pentru prima oară când puneam piciorul în lumea occidentală. Cu câteva luni în urmă, avusesem ocazia să vizitez un oraș celebru – Parisul! Am petrecut o săptămână acolo, ca să le prezint jurnaliștilor, și publicului francez în general, ediția franceză a cărții pe care tocmai o țineți și dumneavoastră în mâini. Am stat într-un hotel mic și foarte vechi din apropiere de Champs-Élysées, cel mai cunoscut bulevard din lume. Am avut un program plin de interviuri. Jurnaliștii francezi mi-au pus o mulțime de întrebări. Nu mai avuseseră niciodată de-a

face cu o nord-coreeancă autentică, așa că erau fascinați și s-au purtat foarte frumos cu mine. Am fost invitată și la emisiunile de televiziune matinale. Am dat interviuri în cafenele și m-am lăsat fotografiată pe malul Senei. Asta se-ntâmpla spre sfârșitul iernii când bătea o briză rece de-a lungul fluviului, dar eu am rămas neclintită în fața camerelor, ca să-mi prezint cartea și să ofer mărturii despre situația drepturilor omului din Coreea de Nord – aceasta-mi era misiunea și acesta era scopul cărții.

Era foarte ciudat să mă aflu în acel oraș istoric, unde stilul de viață este atât de urban și de sofisticat, și să vorbesc despre foamete. Am încercat să-nvăț cât puteam de mult din acea experiență. Și, bineînțeles, mai era și bucătăria franceză, pe care-mi dorisem mereu s-o încerc. La restaurantele în care intram, încercam câte un fel nou de mâncare. În prima seară, am gustat *foie gras*, o specialitate franceză celebră. Totul mă făcea curioasă – am încercat chiar și mușchi de miel și, bineînțeles, brânzeturi franțuzești. Când cineva mi-a oferit brânză albastră, mai întâi am acceptat, politicoasă, dar apoi m-am strâmbat când am văzut-o. Era mucegăită și mirosea foarte tare. Am pus puțin pe vârful limbii și... am rămas și eu surprinsă de cât de tare mi-a plăcut! Așa c-am gustat încă de două ori. Dacă stai și te gândești, brânza, pentru francezi, este cam la fel cum e *kimchi* pentru coreeni. Iar deserturile franțuzești – ce delicioase erau! Am făcut-o puțin și pe turista și m-am fotografiat în fața Turnului Eiffel. Îmi place foarte mult acea poză. Când am ajuns înapoi la Seul, am pus-o fundal pe ecranul telefonului mobil, ca suvenir din acea săptămână atât de specială pentru mine.

Acolo, în Missouri, atmosfera era foarte diferită, dar, pe măsură ce zilele treceau, mă simțeam din ce în ce mai

fermecată de Vestul Mijlociu și de oamenii locurilor. Auzisem de multe ori că dacă vrei să ajungi cu-adevărat să cunoști America, trebuie să mergi la țară – așa mi se părea și mie. Oamenii de-acolo erau foarte politicoși. Îți deschideau ușa și te lăsau să intri prima, ceea ce în Coreea nu se-ntâmplă nicio dată. Atitudinea prietenoasă este un aspect al culturii occidentale, pe care-l apreciez cu asupra de măsură. Sigur că erau și oameni mai puțin amabili: de două ori m-am trezit insultată în termeni rasiști de șoferi care au trecut pe lângă mine. Dar aceștia constituiau excepția. Mi-am făcut acolo prieteni de prin toată lumea. Societatea americană, din câte am descoperit, e „cosmopolită” și „amestecată”. Nu există american „tipic”. Una dintre prietenele mele avea mașină și mergeam de multe ori împreună la cumpărături, la magazinul Wal-Mart învecinat. Era principala distracție pentru timpul liber. Îmi plăcea foarte mult să merg acolo și să văd câte lucruri aveau, inclusiv produse alimentare. Supraviețuisem foametei din copilărie, la urma urmei, și era perfect normal să mă simt atrasă de tot ce ținea de mâncare acum. Prețurile erau mult mai accesibile decât în Coreea de Sud, și de multe ori cumpăram provizii suficiente, cât să organizăm câte o mică petrecere la cămin, la care invitam și vecinii de camere. Am descoperit bucătăriile multor națiuni ale lumii, printre care, de exemplu, mâncarea thailandeză și cea arabă. Prietenii mei saudiți mi-au făcut cunoștință cu specialitatea lor, *kapsa*, cu orez și pui. Mi-a plăcut la nebunie! Cât am stat în America, m-am și îngrășat oarecum, la cât de mult am mâncat.

Totul mi se părea foarte nou. La început, am stat în cameră cu o colegă chinezoaică. Pentru prima oară împărțeam camera cu cineva care nu-mi era rudă. Nu mi-a fost ușor – fata sforăia, dar, cu timpul, m-am obișnuit și cu asta.

Sigur că m-am și plimbat pe acolo. Voiam să explorez o țară atât de mare, chiar dacă era foarte scump pentru mine. Voiam să merg la New York, un oraș pe care visasem dintotdeauna să-l văd cu ochii mei. De multe ori îmi închipuisem cum ar fi fost să beau o cafea într-o cafenea newyorkeză. În imaginația mea, era un oraș atât de internațional, de șic, de luxos. Adevărul este că am rămas oarecum dezamăgită când am ajuns acolo, într-un târziu. Era plin de turiști. Clădirile erau atât de îngheșuite unele într-altele, încât uneori mi se părea că nu pot să respir, de parcă m-ar fi sugrumat cineva. Dincolo de orice, însă, chiar este buricul pământului, ca metropolă – așa mi s-a părut și m-am bucurat că avusesem ocazia să-l văd și eu. Dar Chicago îmi place mai mult, fiindcă este mai puțin aglomerat – un oraș rafinat.

În privința studiilor mele, lucrurile erau mult mai dificile. Trebuie să trag din greu! Timp de aproape trei luni, am făcut câte patru ore de limbă engleză în fiecare zi, ca să ajung la nivelul celorlalți. Apoi am început cursurile de psihologie „adevărate”, ceea ce a însemnat, pentru mine, trecerea la o provocare de alt nivel, fiindcă totul era predat în limba engleză. Făceam tot posibilul să fiu atentă, dar nu reușeam, de multe ori, să înțeleg decât aproximativ jumătate din ce spunea profesorul. Și-n fiecare săptămână, trebuia să scriu câte un eseu, ceea ce chiar că era foarte greu pentru mine. Mă dădeam peste cap, dar n-am reușit să obțin mai mult de nota 6 la seminar. Nu era de natură să mă ncurajeze, dar nici nu m-am lăsat păgubașă. Recunosc sincer că faptul de a fi luat parte la cursurile dintr-o clasă americană era o experiență grozavă. Auzisem că studenții americani sunt mult mai activi în clasă decât cei din Coreea, dar diferența nu mi s-a părut chiar așa dramatică. În tot cazul,

cel mai mult aveau de lucru studenții străini. Dar trebuie spus și că majoritatea studenților americani aveau slujbe cu jumătăți de normă, ca să-și poată plăti studiile. Asta era ceva ce mi s-a părut demn de tot respectul, iar studenții sud-coreeni, care se plâng așa frecvent, ar putea să învețe din experiența colegilor lor americani.

La unul dintre seminarele mele, fiecare student avea de prezentat în fața clasei propria-i țară de origine. Drept care eu, bineînțeles, am vorbit despre Coreea de Nord. Mi-am dat seama că nimeni dintre cei de față nu știau mare lucru despre țara mea, dar curiozitate exista. În timp, le-am povestit încercările prin care trecusem și le-am împărtășit povestea vieții mele. Rezultatul a fost că mulți dintre colegii mei de grupă și-au exprimat respectul față de mine, pentru că depășisem toate acele experiențe pe care le trăisem. Erau convinși că făcusem un lucru extraordinar. Mai cu seamă colega mea de cameră americană era de-a dreptul fascinată de povestea mea. Știa că publicasem o carte care, din păcate, în momentul acela nu exista decât în variantă franceză. Asta o făcea să se simtă frustrată, și pe mine la fel. Dar acum există și-n limba engleză și, iată, și-n alte limbi, în mâinile dumneavoastră!

Din păcate, nu toată lumea este la fel de înțelegătoare față de nord-coreeni. De multe ori, studenții sud-coreeni se țin departe de mine, după ce află care-mi sunt originile. Asta-i realitatea, însă, și e tristă, dar în Coreea de Sud, trebuie subliniat, Nordul este și acum „dușmanul”. Plus că mai e și teama de spionii nord-coreeni.

În ceea ce mă privește, mă consider coreeană mai presus de toate. Ori de câte ori cineva mă-ntreabă de unde sunt, răspund că „sunt din Coreea”; dacă mă-ntreabă: „De Nord sau de Sud?”,

i-o întorc: „Din amândouă!” Cred că e cel mai bun răspuns posibil. Vreau să ajut omenirea să-nțeleagă situația din Peninsula Coreea, pentru ca suferințele poporului meu să nu fie uitate. De aceea m-am și apucat de scris această carte. Și, ca s-ajut lumea să deschidă ochii în această problemă, este esențial pentru mine să fiu capabilă să vorbesc englezește.

Grație șederii mele în Statele Unite ale Americii, mi-am îmbunătățit radical cunoașterea limbii engleze, chiar dacă sunt încă departe de a o vorbi la perfecție. M-am întors la Seul în mai 2013 și am avut rapid ocazia să-mi testez cunoștințele de limbă engleză. Peste vară, am fost invitată la Londra, să vorbesc în cadrul celui mai mare talk-show scandinav*, după apariția cărții de față și în limba norvegiană. Eram stăpânită de nervozitate. Urma să apar alături de câteva vedete mari de televiziune, iar gazda emisiunii voia să mă pună să vorbesc în engleză. Producătorul mi-a pus la încercare cunoștințele de engleză la telefon. Am ezitat, la cât de stresată eram. De obicei, prefer să vorbesc printr-un interpret. Dar mi se oferea o șansă extraordinară de a-mi spune povestea în fața unui mare public. În ultimă instanță, am acceptat invitația și, cu toate ezitățile mele, când a sosit ziua cea mare, mi-am luat zborul către Londra.

Când am aterizat, producătorii norvegieni m-au întâmpinat cu mare căldură. În platoul emisiunii, toată lumea s-a întrecut să-mi dea asigurări. Tensiunea din jurul meu era palpabilă. Mai întâi, a fost liniște, apoi spectacolul s-a dezlănțuit. Mai multe vedete rock din Scandinavia și-au amintit cum porniseră de jos și atinseseră succesul. Pe urmă, a venit și momentul-cheie

* Este vorba despre „Skavlan”, talk-show găzduit de jurnalistul norvegian Fredrik Skavlan. Emisiunea este înregistrată în Stockholm și în Londra, apoi este difuzată în Norvegia și Suedia (n. red.).

al serii: a luat cuvântul un bărbat solid, cu ochi verzi. Mi s-a spus că era un cântăreț englez, celebru în lumea întreagă, al cărui nume de scenă era Sting.

Eu nu auzisem de el – poate că eram prea tânără și, apoi, în Coreea de Nord, genul de muzică interpretată de el era interzisă. Când gazda emisiunii m-a întrebat dacă știam cine era Sting, am recunoscut că îi căutasem biografia pe Google înainte să-nceapă emisiunea, ca să nu mă fac de râs în fața camerei de filmat. Publicul a râs. Eu, însă, eram concentrată pe ce aveam de făcut, să-mi spun povestea despre viața pe care o începusem la Eundeok, locul din care eram. La început, eram agitată pentru că trebuia să vorbesc și engleza îmi ieșea din gât cu hopuri. Dar, după ce m-am înfierbântat puțin, am uitat de emoții și mi-am spus povestea pentru prima oară într-o limbă străină. În platou, se lăsase o tăcere intensă – toți ascultau cu mare atenție. Mi s-a pus un nod în gât, când am relatat moartea tatălui meu și i-am descris mormântul, pe care de-atunci nu l-am mai putut revedea. Nu mi-am putut reține lacrimile să se rostogolească pe obraji. Când am terminat de vorbit, publicul a izbucnit în aplauze. Sting a venit să stea de vorbă cu mine mai târziu. Mi-a mulțumit și ne-am fotografiat împreună. Am rămas profund emoționată, văzând cât de impresionați erau și el, și restul celor de față. După câteva săptămâni, am aflat despre cartea mea că devenise un bestseller în Norvegia.

După ce m-am întors de la Londra la Seul, am absolvit și eu, în fine, cursurile Universității Sogang. Însă partea cu adevărat dificilă abia începea. Trebuia să-mi găsesc o slujbă care să-mi placă și-n felul ăsta s-o mai scutesc de eforturi pe mama, care nu se pensionase, deși ajunsese la o vârstă. Scopul meu suprem, cum spuneam, este să devin psiholog de copii. Ca să mi-l ating, visez să mă-ntorc în Statele Unite ale Americii și

să-mi iau acolo un masterat. Mai întâi, însă, trebuie să stăpânesc și mai bine limba engleză și să obțin o nouă bursă. Iată care sunt planurile mele pentru următorii câțiva ani.

Am pornit la scrierea cărții de față cu sentimentul că aceasta-i misiunea mea și este dragă inimii mele – să depun mărturie, cu autoritatea faptului trăit, despre situația din Coreea de Nord și să ajut, atât cât pot, la alinarea poverii de pe umerii poporului meu, care este oprimat de o dictatură totalitară. Acesta-i motivul pentru care deocamdată lucrez în cadrul unei organizații non-guvernamentale cu sediul la Seul, Alianța Cetățenilor pentru Drepturile Omului în Coreea de Nord (NKHR), care se străduiește să-i mobilizeze pe conducătorii din lumea întreagă să întreprindă ceva în legătură cu soarta Peninsulei Coreea – partea de la nord față de paralela de 38° – și să-i ajute pe transfugii din Coreea de Nord, care se refugiază în capitala sud-coreeană. În numele acestei organizații non-guvernamentale, am călătorit la Jakarta, să-l întâlnesc pe Marzuki Darusman, Raportorul pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite. Diplomatul acesta indonezian era responsabil de pregătirea unui raport despre crimele comise de regimul lui Kim Jong-Un. Aceste eforturi internaționale s-au lovit de inflexibilitatea junelui dictator, care nu îngăduie ca inspectorii Națiunilor Unite să-i treacă lui granița. Chiar și așa, sunt convinsă că toate aceste eforturi își vor atinge scopul într-o bună zi și că dinastia Kim va fi spulberată. Iar când acest lucru se va întâmpla, vor fi spulberate și ultimele vestigii cumplite ale Războiului Rece.

Acum, scriind ultimele rânduri ale cărții, o amintire îngropată adânc în memorie îmi revine în minte. Când eram copil și locuiam la Eundeok, la primul etaj al blocului nostru stătea

o tânără mămică. Pe măsură ce foametea devenea din ce în ce mai aprigă, îi era tot mai greu să găsească de mâncare pentru bebelușul ei. Până la urmă, nici apă suficientă nu mai avea să-i dea de băut. Așa că, într-o bună zi, înfometat cum era, copilașul a murit.

Se putea foarte bine ca acel copil să fi fost eu.

Este o amintire care mă ajută să realizez cât de norocoasă am fost eu, dincolo de tot și toate, și-mi dă forță să-mi urmez visurile în continuare.

Printre ambițiile mele de viitor, se numără și una pe care nu voi reuși niciodată să o realizez de una singură. Este vorba de visul meu de a-mi vedea poporul din Coreea de Nord eliberat de o dictatură care l-a forțat, decenii întregi, să trăiască în frică, mizerie și izolare de restul lumii. Pentru ca visul acesta să devină realitate, lumea întreagă trebuie să deschidă larg ochii la ororile care se petrec și în acest moment în Coreea de Nord. Dinastia Kim a reușit să izoleze atât de bine țara mea, încât restului lumii îi vine foarte ușor să și uite că existăm. Dacă volumul meu de amintiri poate juca fie și un rol mărunț în deșteptarea conștiinței globale despre suferința noastră și despre tragediile care se petrec din cauza și cu vinovăția regimului, atunci tot ce-am îndurat eu nu va fi fost în zadar.

Mulțumiri

Ca Le mulțumesc din suflet lui Soojin Park, Eunji Park și Jiwon Lim, care m-au ajutat să-mi transpun gândurile și s-au dăruit cu asupra de măsură acestui proiect.

Capitolul 1 — Am fost o rivăla kawaii	17
Capitolul 2 — În parca lui Kaka	23
Capitolul 3 — O altă experiență kawaii	31
Capitolul 4 — Pagina	40
Capitolul 5 — Pezi kawaii kawaii	50
Capitolul 6 — Exerciții	58
Capitolul 7 — Am fost strălucitor	71
Capitolul 8 — Prăgătura mea	92
Capitolul 9 — Reîntoarcerea în infern	102
Capitolul 10 — Pe jugul	110
Capitolul 11 — Vizitând la Campul de Sud	128
Capitolul 12 — Drumul pe la depozit	133
Capitolul 13 — Ultima încercare	153
Capitolul 14 — Noua mea viață	168
Capitolul 15 — Viața de maltrădat	185
Epilog	188
Mulțumiri	201
Epilog	209

Cuprins

<i>Cuvânt-înainte de Alina Pavelescu</i>	5
<i>Testament la unsprezece ani</i>	11
<i>Capitolul 1 — Scrisul ca mărturie</i>	17
<i>Capitolul 2 — Am fost o elevă bună</i>	23
<i>Capitolul 3 — În țara lui Kim</i>	33
<i>Capitolul 4 — „O să murim toate”</i>	41
<i>Capitolul 5 — Fuga</i>	49
<i>Capitolul 6 — Ești kotjebi! Rușine!</i>	56
<i>Capitolul 7 — Exilul</i>	68
<i>Capitolul 8 — Am fost vândute</i>	79
<i>Capitolul 9 — Frățiorul meu</i>	92
<i>Capitolul 10 — Reîntoarcerea în infern</i>	102
<i>Capitolul 11 — Pe fugă</i>	110
<i>Capitolul 12 — Visând la Coreea de Sud</i>	126
<i>Capitolul 13 — Drumul prin deșert</i>	133
<i>Capitolul 14 — Ultima încercare</i>	153
<i>Capitolul 15 — Noua mea viață</i>	166
<i>Capitolul 16 — Vise de realizat</i>	185
<i>Epilog</i>	189
<i>Mulțumiri</i>	201
<i>Cuprins</i>	203